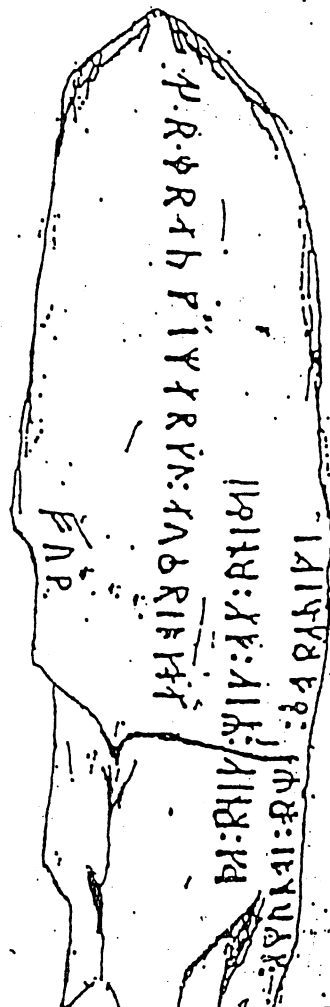

Medlemsblad for
Hringaríki. Slektshistorie-lag

Nr. 2 - 2006

Árgang 16.

Hringariki

Medlemsblad for Ringerike Slektshistorielag
16. årgang.

Redaksjon

Eigil Elsrud
Frank Otterbech
Thorleif Solberg

Innholdsfortegnelse

- s. 1 Eyvind Fjeld Halvorsen: Om Hønen og Hønenfossen.
- s. 7 Slektshistorisk litteratur.
- s. 8 Eigil Elsrud og Thorleif Solberg: Semmen, Søndre (Midtgarden) i Ådal.
- s. 30 Frank Otterbech: Langtids-kalender
- s. 37 Thorleif Solberg: ”Lyndi a Ringariki”.
- s. 39 Thorleif Solberg: ”De omtvistede eiedeler ved Katnosa”.
Fra rettssaken i 1689
- s. 42 Thorleif Solberg: De gamle slektene på Krogsrud i Soknedalen.
- s. 52 Medlemsregisteret
- s. 56 Rettelser.
- s. 57 En hilsen fra Narv Somdahl
- s 58 Referat fra styremøte i Ringerike Slektshistorielag holdt tirsdag 5. september 2006 på Veien gamle skole.
- s. 59 Program
- s. 60 Ole E. Yttri: Pål Putten og Hans Grenaders slekt.
Tilleggsopplysninger og rettinger til del 1 i Hringariki 2005 nr 1.

Eyvind Fjeld Halvorsen:

Om Hønen og Hønefossen.

Industrisentret ved fossen i Begna begynte å vokse fram omkring år 1600. Før den tid var det bare kvernhus i fossen, som det vel var ved de fleste fosser utover bygdene der vannføringen var slik at det lot seg gjøre å bygge møller eller kverner.

Når vi i det hele vet noe om enkelte gårder, grender og bygder i Norge i middelalderen, er det først og fremst fordi det er bevart diplomer og jordbøker fra tiden omkring år 1300 og videre framover til 1500-tallet. De aller fleste diplomer er korte juridiske dokumenter, som forteller om kjøp, salg, makeskifter og arv av jord, eller om gaver av jord til kirker og kirkelige institusjoner. De er formet som åpne brev, og beseglet av utstederen og to eller flere vitner. Jordbøker er lister over eiendommer som tilhører en person eller en institusjon, f.eks en kirke eller et embete. Det fins ingen offentlig jordebok eller matrikkel over alle gårder på Ringerike før jordeboka for Akershus len fra 1577-78, men mange Ringeriksgårder er nevnt i eldre jordebøker over gods som tilhørte kirkelige institusjoner.

Skattemanntall, lister over personer som har betalt skatt i et bestemt år, er ikke bevart før på 1500-tallet. Svært mange Ringeriksgårder er første gang nevnt i et skattemanntall fra 1528. Fra slutten av 1500-tallet og begynnelsen av 1600-tallet og videre framover er det bevart jordebøker og skattemanntall som kongelige embetsmenn har sendt inn til regjeringskontorene, slik at vi kan følge hver enkelt gårds historie i detalj.

Fossen er første gang nevnt i et diplom som er datert 11.juli 1337, og det er den eneste gangen selve fossen i Begna er omtalt i tiden før reformasjonen. Diplomet er en stadfesting fra Ogmund på Veien, av at mølleren ved mølla i fossen har hogstrett i Veienmarka.

Dokumentet lyder slik i oversettelse:

Til alle de menn som ser eller hører dette brev sender Ogmund på Veien Guds og sin hilsen. (Jeg) vil kunngjøre for dere at jeg stadfester at prestene ved Mariakirken i Oslo har full hogstrett i Veienmarka til reparasjoner ved mølla som de eier i Veienfossen, til alle forbedringer som mølleren deres trenger å gjøre, oppover og utover langs elva, slik det har vært fra gammelt av. Og til sant vitnesbyrd satte disse menn sine segl med mitt segl for dette brev: Eiliv på Bjørnstad, Hallvard på Tannberg, Hallvard på Ylgin, som ble skrevet på den hellige Benedikt abbeds translasjonsdag i det 18. styringsåret til min virdelige herre Magnus, Norges, svenskenes og gøtenes konge.

”Prestene ved Mariakirken i Oslo” er korsbrødrene (de kalles slik fordi de hadde sin plass i koret i kirken) som utgjorde kommunet, dvs. ”fellesskapet” ved denne kirken. I seinere tider kalles korsbrødrene oftest kanniker (latin: canonicus).

Ogmund på Veien eide vel i alle fall storparten av Veien i 1337. Ogmund har våpensegl, og var sannsynligvis en av kongens håndgangne menn. Mariakirken var kongens kirke i Oslo, uavhengig av biskopen, og det var Håkon den femte (konge 1299-1319) som gjorde Mariakirken til en slags utdanningsinstitusjon for kongelige embetsmenn, med et kollegium av 6 prester, korsbrødre, og en prost som leder. Sannsynligvis var det i Håkon den femtes tid korsbrødrene ved Mariakirken fikk lov å bygge mølle i ”Veien-fossen”.

Ogmund stadfester retten til hogst oppover og utover langs elva (”opp og ut med åa” som det står ordrett i den gammelnorske teksten), og det vil vel si at hele Sørsida i det nåværende Hønefoss, og skogen i Veienmarka oppover til grensen mot Folum og nedover i alle fall til Eikli lå under Veien den gangen. Det kan godt være at det i 1337 lå noen smågårder i dette området, men de var da sannsynligvis leilendingbruk, en slags husmannsplasser, under Veien.

I 1349-50 herjet "Den store mandedauden" i hele landet, og det førte til at folkemengden gikk sterkt ned, og store mengder av gårder ble liggende øde. Det var vanskelig å finne nye brukere til leilendingbruk, og avgiftene som leilendingene skulle betale sank drastisk. Flere pester utover i de neste 150 årene gjorde at ødegårdene ble liggende øde. Først fra omkring 1500 begynte folkemengden å øke igjen.

Da reformasjonen kom, tilhørte Veien to kirkelige institusjoner: To tredeler av gården, med 1 skippund malt (= vel 185 kg) i årlig landskyld, tilhørte da biskopstolen i Hamar. En tredel, ½ skippund (= 10 lispund), tilhørte Mariaalteret i Mariakirken. Det er ikke bevart noe dokument som forteller når disse delene av Veien ble kirkelig eiendom, og det er ikke bevart noen jordebok fra katolsk tid over det godset som biskopen i Hamar rådde over, og den eldste jordeboka for Mariakirken i Oslo er fra 1542.

Kvernhuset i fossen, som altså var gitt til kommunet i Mariakirken før 1337, tilhørte fremdeles dette kommunet da reformasjonen kom. Den årlige inntekten var da 5 lispund malt (et kvart skippund), som gikk til kannikenes felles bordhold. Vi vet ikke hvor mye høyere landskyldinntektene var før Mannedauden, men ut fra det vi vet fra andre gårder kan vi regne med at inntektene var i alle fall dobbelt så høye før 1350, sannsynligvis enda høyere.

Ved reformasjonen ble Mariakirken nedlagt, og det jordegodset som i middelalderen gikk til korsbrødernes felles bordhold og til messer ved altere for mange helgener, i både Mariakirken og Hallvardskirken (Domkirken), ble slått sammen og deretter fordelt på "kanonier", som ble brukt som lønn til kirkelige rangspersoner, medlemmer av domkapitlet i Oslo som biskopen, sognepresten, skolemesteren osv., og dessuten til en del verdslige embetsmenn. I statens jordebøker og skattematrikler blir dette godset omtalt som "kanonigods".

Biskopenes embetsgods i katolsk tid ble derimot konfiskert og gjort til krongods, styrt direkte av staten gjennom futene rundt i landet, men det ble holdt atskilt fra "det gamle krongodset" til langt inn på 1600-tallet.

Hallvardskirkens gods var registrert i biskop Øysteins jordebok fra omkring 1400 (som eksisterer fremdeles og er utgitt), men det fantes tydeligvis ingen fullstendig jordebok for Mariakirken omkring år 1500, og derfor ble en jordebok over Mariakirkens gods utarbeidet i 1542, i forbindelse med sammenslåingen. Inntektene av mølla i fossen, 5 lispund, og de 10 lispund malt i Veien som tilhørte Mariaalteret, står oppført i den nye jordeboka. Mariaalterets gods ble etter reformasjonen en del av Oslo-biskopens lønn. Det skippundet malt i Veien som hadde vært Hamarbiskopens gods, er første gang nevnt i futens regnskap fra 1557.

Mølla i fossen er ikke nevnt i en jordebok over det samlede godset fra Domkirken og Marikirken fra 1549, og heller ikke i jordeboka for Oslo kapitel i 1595, men i jordeboka for Akershus len for 1594 står det under Hesleberg:

Herunder "Querneberg" og et kvernhaus under samme landskyld.

Det vil altså si, at en gang mellom 1542 og 1595 er mølla, eller kverna som den heretter blir kalt, overført fra Veien til Hesleberg. Hvorfor det ble gjort, vet vi ikke. Hesleberg med 3 skippund malt i årlig landskyld, var dobbelt så stor som Veien, og før reformasjonen var hele gården Hamarbiskopens. Som nevnt ble det godset som lå under biskopstolene før reformasjonen, krongods etterpå, slik at inntektene, både av de tre skippundene av Hesleberg og det ene skippundet av Veien, ble innkrevd av futen. Siden storparten av Veien således var krongods, var kongen bygselrådlig, dvs. at han i tillegg til årlig landskyld fikk hele den avgiften en ny leilending betalte når han bygslet gården, og dessuten "holding", en fast avgift hvert tredje år. Slike inntekter er tatt med i futens regnskaper, og dermed får vi vite når nye leilendinger overtok på krongodset.

Som eneeier av Hesleberg og "mesteier" i Veien hadde kongen, ved sin representant futen, neppe noe problem med å overføre kverna og ødegården til Hesleberg, selv om kverna strengt tatt var "kanonigods" og ikke krongods.

Det står ingenting i futeregnskapene om de 5 lispundene landskyld av kverna før i 1614-15, da årlig landskyld av Hesleberg er oppført med 3 skippund og 5 lispund, men først i jordebok for Akershus len i 1616 er det uttrykkelig sagt at landskyld av Hesleberg er 3 skippund, og dessuten 5 lispund "av et kvernhaus som før lå under Veien". Den gården, eller rydningsplassen, som altså ble kalt Kvernberg i 1594, blir i 1616 omtalt som "Hesleberg ødegård", og det sies også at det var sag på gården, som Tage Eriksen hadde brukt, og som gav 2 daler i skatt. Tage Eriksen hadde bygslet Veien i regnskapsåret 1614-15. men saga blir "avdømt" i september 1616, dvs. det blir forbudt å skjære på den, fordi Tage Eriksen eide verken grunnen der han hadde bygd sag eller skog der han kunne ta tømmer. Tage har et typisk dansk navn, og denne Tage Eriksen er vel en mann utenfra som ville forsøke å gjøre penger på sagbruk, men måtte gi det opp.

I skattematrikkelen av 1647 (og likeså i 1648) står det at Lars Hesleberg betaler skatt av 2 ½ skippund i Hesleberg og av den underliggende ødegård "kaldes Quernesund" som skylder 3 fjerding, dvs. 15 lispund. Det er jo da samme summen som i 1616, men en annen fordeling mellom Hesleberg og ødegården.

I 1649 ble Hesleberg makeskiftet fra kronen til borgermester Hans Eggertsen i Kristiania, og dermed er det ikke lenger så lett å følge med i det som skjer med gården og den underliggende ødegården, fordi avgiftene av gården ikke lenger er tatt med i futens regnskap.

I matrikkelen av 1670 er "Kvernesund ødegård" ikke lenger oppført under Hesleberg. Sørsida av det nåværende Hønefoss, med kvernhauset og "ødegården", var altså offentlig gods både da det lå under Veien og da det ble lagt under Hesleberg, og for å bygge sager på offentlig gods måtte en få spesiell tillatelse.

På den andre siden av fossen, Nordsida, var den nærmeste gården Hønen, og deretter fulgte Hov. Mannen på Hønen var selveier og bygselrådlig over gården.

I jordebøkene for Akershus len fra 1577 til 1594 står bare navnene på gårdene oppført, ikke navn på brukerne. Men i 1594 er Auden Hønen og Bjørn Sjørvoll navngitt, for de hadde nemlig begge bygd sager, Auden i "Hønefossen" og Bjørn i "Sørwoldzfossen". Begge hadde bygd sagene på egen grunn, og skar tømmer fra egen skog. Sagene var noe nytt på Ringerike, men det hadde vært sagbruksdrift i Drammenselva nedenfor Tyrifjorden siden tidlig på 1500-tallet.

Hønen i Ullerål er ikke nevnt i diplomer fra middelalderen, men sammen med nesten alle de gårdene som var i bruk på Ringerike i begynnelsen av 1500-tallet står den oppført i skattemanntallet fra 1528. Brukeren het da **Engebret**. I 1561 er **Torger Hønunn** nevnt, og i 1578 er **Auden Torgersen** part i en arvesak om 1 skippund i Hønen, reist av en mann fra Eiker. Auden og hans medarvinger vant saken, (Niels Stubs Optegnelsesbøger fra Oslo Lagthing 1572-1580, utg. av H.J.Huitfeldt-Kaas, Christiania 1895, s.179). Han sitter på gården til omkring 1616, men alt i 1615 er **Simen Hønen** nevnt som eier av jord i Hønen, og i 1617 er han kirkeverge. I seglet hans står initialene S.O., som vel betyr Simen Oudensen. Han er bruker fram til 1633, da **Anne Hønen** betaler skatt, og fra 1637 er **Jon Simensen** bruker.

Hønen var en middels stor gård, med 1 skippund og 16 ½ lispund i landskyld. Ingen kirkelige institusjoner eide noe av gården. Etter skattematrikkelen av 1647 eier Jon Simensen selv 1 skippund 6 ½ lispund, Gunner Klekken litt over 1 såld. (Såld er et rommål, skippund og lispund er vektenheter, og 1 såld blir regnet for jamgodt med 5 lispund). Resten, ca 5 lispund, er utelatt, men seinere skattematrikler viser at det også var privat eiendom.

Hov er også første gang nevnt i skattemanntallet fra 1528, og brukeren kalles **Halster**, som vel betyr Hallstein. I 1557-58 heter brukeren **Ola**, i 1560-61 **Karl**, fra 1612 til 1638 **Torstein**, og fra 1639 **Gudbrand Torsteinsen**.

Hov er en større gård enn Hønen, med en landskyld på 2 skippund 17 ½ lispund.

Storparten av Hov var kirkegods. 1 skippund malt og halvannet såld korn i Hov hørte til Norderhov "prestebord", dvs. både malt og korn skulle gå til prestens underhold. Men i 1575 ble skippundet malt makeskiftet bort, sammen med 15 lispund malt i Lerberg og 5 lispund i Vestern, til gjengjeld fikk presten Søre Norderhov, nabogård til prestegården, som i følge jordeboka fra 1542 hørte til Mariakirkens kommunsgods, med landskyld 2 skippund malt. Makeskiftet kom i stand fordi sognepresten mente prestegården var for liten.

Halvannet såld korn i Hov fortsatte å være en del av prestens årlige nntekt.

Etter skattematrikkelen 1647 var landskyldsummen av Hov fordelt på følgende måte:

1 skippund malt, med bygsel over hele gården, lagmannen i Kristiania. Det er det skippundet som ble makeskiftet bort fra Norderhov prestebord 1 1575, og det er altså en del av lagmannens lønn og ikke hans private eiendom.

5 lispund malt: Hans Tommesen på Bragernes.

1 skippund malt, uten bygsel: Bonden sjøl.

Halvannet såld korn (= 7 ½ lispund): Hr. Willum (sognepresten i Norderhov).

Et halvt såld korn (= 2 ½ lispund): Hr. Lars på Hole.

6 setting korn (= et halvt såld = 2 ½ lispund): Klokkeren i Norderhov.

Skattematrikler for andre år enn 1647 viser at det godset Hans Tommesen på Bragernes er oppført med, ikke er gods han eier som privatmann, men kirkegods, "kanonigods". som hadde ligget til et alter i Hallvardskirken i Oslo. I jordeboka over gods som tilhørte domkapitlet i Oslo i 1595, nevnt ovenfor under omtalen av "Kvernesund ødegård", finner vi disse 5 lispundene oppført på denne måten:

Maria Magdalenas alter, av Domkirkens gods:

Acker: 1 fjerding (= 5 lispund) malt.

Det står ikke noe om hvor gården "Acker" ligger.

Det godset som tilhørte altrene i Hallvardskirken er som nevnt registrert i biskop Øysteins jordebok fra årene omkring 1400. I jordeboka står dette står dette alteret oppført med navnet "Antons alter", men med det tillegg at alteret var innviet til helgenene Antonius Theobaldus og Maria Magdalena. Alteret var grunnlagt av biskop Helge av Oslo i 1316, og gavebrevet der biskopen kunngjorde grunnleggelsen er bevart (utgitt i Diplomatarium Norvegicum 4 nr.115). Det er datert Oslo 30.juli 1316. Biskopen sier der at han vil opprette et alter i Hallvardskirken, oppgir navnene på de gårdene og gårdpartene han gir til alteret og sier hva som skal betales i landskyld av hver gård eller part, deriblant 3 hefselder smør og 1 pund malt i Akkre a Ringariki.

Gården het altså på gammelnorsk Akr, og navnet er det vanlige ordet som i moderne norsk uttales åker. Gården er også nevnt i et diplom utstedt 22.februar 1355 i "stevnestua på Frøyshov på Røyse" av Bjørn Oleivsson, som makeskifter noe jordegods med Torgeir Steinrodsson. Torgeir får gods i Bleiken i Kjos sogn og Rå i Brandbu, Bjørn får 6 øyresbol i Akr i Ullaral. Dermed får vi vite at gården Akr lå i Ullerål. Det gamle navnet står fremdeles i

kapitelsjordeboka fra 1595, men det er nok fordi det er skrevet av etter biskop Øysteins jordebok. Navnet er ikke brukt i statens jordebøker, eller i skattemanntallene. Men de som skrev kapitelsjordeboka, visste hvem som skulle betale avgiftene av gården, for i de tilfeller hvor de ikke visste hvor en gård var, sier de fra at det skal letes etter den.

I skattematrikkelen av 1647 står det altså at presten på Norderhov skal ha halvannet såld korn av Hov til prestebordet, og presten på Hole skal ha et halvt såld korn. I jordeboka over bygdekirkenes gods fra 1574-77 er begge disse skyldpartene nevnt. Under Norderhov prestebords gods står for det første makeskiftet av 1 skippund malt i Hov referert, men dessuten er "halvannet såld korn i Hov" tatt med. Her er det altså fullt samsvar mellom oppgavene i jordeboka over kirkegods fra 1595 og skattematrikkelen 1647.

Under Hole prestebord er Hov ikke nevnt, derimot står det:

Agger j Vangsbøgdenn   ½ sold Kornn.

I tillegg til de 5 lispundene som tilhørte Maria Magalenas alter var altså også det såldet som Holepresten rådde over, egentlig deler av gården "Åker i Ullerål".

Det er vel ikke urimelig å tenke seg at det er en sammenheng mellom avgiftene i korn til henholdsvis Norderhov og Hole, slik at også Norderhovprestens halvannet såld opprinnelig ble betalt av gården Åker, og det samme gjelder sannsynligvis for det halve såldet som klokkeren i Norderhov skal ha. Kanskje Norderhovspresten, som var lokalkjent og visste at det var brukeren på Hov som betalte, passet på å skrive det korrekte navnet, mens Holepresten bare skrev av etter et eldre dokument.

Gården "Åker", som den ville ha hett hvis den hadde eksistert idag, har vært regnet som forsvunnet, og står oppført blant flere forsvunne gårder i "Norske Gaardnavne" bind 5. "Forsvunne" gårder har vanligvis enten skiftet navn, eller gått inn i en nabogård. Det må være dette siste som har skjedd med "Åker", den er blitt slått sammen med Hov en gang mellom 1350 og 1500.

Det som er påfallende med denne gården, er at det er så stor forskjell på den årlige landskylden til Maria Magdalena-alteret i 1316 og på 1500-tallet.

Det biskop Helge gir, er 3 hefselder smør og et pund malt. Hefselde svarer til det gammelnorske hefselda, egentlig halfsælda, "halvsåld". En hefselde var egentlig et kjørrel som smør ble fraktet i, og det varierte litt i størrelse.

Den hefselda som er omtalt i diplomer fra Ringerike, "halvfemte spans hefselda", skulle ta ca 36,45 liter og vekten av smøret skulle da være 34,72 kg.

Prisen for en slik hefselde smør var omkring 1300 den samme som prisen for et skippund mel eller salt (1 skippund var ca 185 kg).

Når prisen for et pund malt og en hefselde smør var den samme, svarer landskyldsummen 3 hefselder smør og 1 skippund malt i 1316 til 4 skippund = 80 lispund malt pr. år. I 1595 skulle brukeren av Hov betale 5 lispund malt = et kvart skippund, i årlig landskyld av den samme gårdparten, tjuendeparten, 6,25 % av det hans forgienger i 1316 måtte ut med. Det var som før sagt vanlig at landskyldsummen gikk kraftig ned etter Den store mandedauden, og mange smågårder forsvant, akkurat som de skrinneste husmannsplassene kunne gro helt igjen i slutten av forrige hundreår, men Akr i Ullærale har så stor landskyld av en del av gården i 1316 at den ikke kan ha vært noen smågård.

Vi har ikke noe grunnlag for å spekulere på hvorfor gården "Åker" fikk sin landskyld så voldsomt redusert i tiden mellom 1350 og 1550.

Det vi derimot kan si, er at det først på 1300-tallet lå tre forholdsvis store gårder i den nedre delen av Ullerål. På 1500-tallet var det bare to gårder der, Hov og Hønen. Begge gårdene hadde kverner i fossene i Begna, Hønen i den fossen som etter gården ble kalt Hønenfossen. Hov hadde kvern i Hovsfossen. På den andre siden av fossen var det i 1337 bare en gård, Veien, som nådde ned til elva både ved fossen og et stykke ovenfor og nedenfor, og i den delen av fossen som lå nedenfor Veienmarka var det bygd en kvern, før 1337, som er nevnt ovenfor, og den kverna var der ennå på 1500- og 1600-tallet.

I 1621 og 1625 ble det utskrevet skatt på kverner, og det var da ialt 17 kverner i Norderhov prestegjeld. Tre bønder, Lars Hesleberg, **Torstein Hov** og **Simen Hønen**, hadde to kverner hver. Fra årene 1595 til 1611 er det ikke bevart skattemanntall, men i 1612 er det betalt skatt av to sager i Hønenfossen, og Gudbrand Alme og Torstein Hov hadde sag i Hovsfossen. I 1613 er Tage Eriksens sag i "Heslebergfossen" kommet til, i 1614 to sager til i "Hønenfossen". I 1616 blir flere av sagene "avdømt" fordi sageierne ikke eide grunnen sagene sto på og heller ikke skog, men de fleste kjøpte tydeligvis tomter til sagene av Auden og sønnen Simen Hønen, så i 1618 er det tre sager på Hønensiden, i 1621 fire, og så gror det opp flere utover i hundreåret. På Sørsida derimot kommer det ikke sager før etter 1650, etter at Tage Eriksens sag var "avdømt".

Det er ikke så godt å vite hvordan det så ut ved den store fossen i Begna så langt tilbake som i 1337, men når "Veienfossene" i 1337 kalles "Heslebergfossen" på 1600-tallet, viser det klart at delene av det vi oppfatter som en stor foss i eldre tid, ble regnet som en samling av fosser, som hver for seg kunne utnyttes, og ble utnyttet av forskjellige gårder. Navnet "Hønenfossen" (eller kanskje "Hønen-fossene") har nok vært brukt om den nordre delen av fossen også på 1300-tallet, men siden Hønen ikke er nevnt i bevarte dokumenter fra før 1500, kan vi ikke bevise dette. Kverner var i alle fall vanlige på 1300-tallet, og brukerne på begge sider av elva har nok satt opp sine "mjulnur", som de ble kalt i gammel tid, ved sideløp i fossene der de håpet både hus og demninger kunne stå uten å bli tatt av flommen.

Skogen vest (sør) for fossene tilhørte i 1337 eieren av Veien, det ser vi av det brevet som Ogmund på Veien utstedte. Mølla i fossen og grunnen den lå på tilhørte korsbrødrene i Mariakirken, men må tidligere ha tilhørt Veien.

Hønen er den gården som ligger nærmest fossene på den andre siden av elva i 1594, og det er ikke plass til noen større gård mellom Hønen og fossene, så vi kan gå ut fra at eieren av Hønen har eid landet fra gården og ned til elva i 1337 også, og lenge før den tid.

Selve byen Hønefoss slik den nå er, har bredt seg innover jord som før tilhørte gårder i fire forskjellige bygder: Ullerål, Vangsbygda, Nordrhovsbygda og Heradsbygda. Grensene mellom disse bygdene er elvene, Randselva mellom Ullerål og Vangsbygda, Begna mellom Heradsbygda og Ullerål og Storelva mellom Heradsbygda og Norderhovsbygda. I kristen tid hørte Ullerål til Haugs sogn og Heradsbygda til Norderhov, men både i Heradsbygda og i Ullerål ligger det gårder der hedenske guder har vært dyrket. Vi må kunne regne med at slike gårder var en slags bygdesentre, der folk møttes for å dyrke en eller flere guder i førkristen tid, kanskje også for å holde vanlig ting. I Ullerål ligger dette sentret like ved elva og fossen, for Hov har dette navnet fordi hof i norrønt språk, dvs. språket i Norge og på Island i middelalderen, betyr "et sted der guder ble dyrket".

I de siste 40-50 årene har enkelte forskere ment at gårdsnavnet Hov betyr noe annet, "en haug, en høyde". Det er riktig at det eksisterer et slikt ord i dialektene, f.eks. fins det i Hallingdal, men betydningen "hedensk tempel" er vel kjent fra gamle religiøse tekster, hvor det latinske ordet templum regelmessig oversettes med hof. Dessuten eksisterer det en hel del gårdsnavn der første leddet er navnet på en hedensk gud og andre leddet hov, f.eks. Norderhov, norrønt Njardarhof "Njords hov", Frøyshov og Frøyhov, gammelnorsk Frøyshof, Frøy(ju)hof "Frøys

og Frøyas hov". Forskere som ikke vil være med på at første leddet i disse navnene er gudenavn, forsøker å forklare dem med å påstå at de egentlig er andre ord, som ikke lenger eksisterer i det gammelnorske språket vi kjenner, "frøyss" skal bety "frostlendt", "frøyr" skal bety "fruktbar" osv. Men når vi nå vet at det eksisterer guder med navnene Njord, Frøy og Frøya, er det å gå over bekken etter vann å forsøke å tolke disse navnene på en annen måte. En annen sak er at ordet "hof", som svarer til tysk Hof, kanskje er kommet inn i norrønt i de siste hundreårene av av hedensk tid, da folk hadde begynt å dyrke gudene inne i et hus, ikke ute som de tidligere gjorde. I Hole fins det to gårder som peker i retning av gudsdyrkelse ute på åker og eng, Onsaker, gammelnorsk "Odinsakr" "Osdins åker" og Ullern, gammelnorsk "Ullarin" "Ulls eng", og det fins en mengde andre navn her i landet som tyder på det samme. Og her kan det være naturlig å komme tilbake til den forsvunne gården Akr i Ullerål, som må ha vært nabogård til Hov, og som har gått inn i Hov i seinmiddelalderen. Det virker litt rart at en gård skal kunne kalles "Åkeren", for åkere var det viktigste på de fleste gårder. Når en gård blir skilt ut fra en annen, og navnet Åker blir hengende ved den, da må det være fordi det var noe spesielt ved denne åkeren, og når da nabogården heter Hov, ligger det nær å tenke seg at "åkeren" var en hellig åker, der de dyrket de gudene som fremmet fruktbarhet, Njord, Frøy, Frøya og kanskje flere med. Dermed skulle vi her ha to trinn i utviklingen av hedensk gudsdyrkelse, et eldre, med dyrking ute på åkeren, og et yngre, der i alle fall en del av gudsdyrkelsen foregikk inne i hovedhuset på gården, som på grunn av dette hadde fått navnet Hov.

Slektslitteratur til salgs

Hringariki Vi har alle nr. fra 1991 til i dag. (To hefter pr år). Kr 100,- pr hefte.

Ved bestilling av alle heftene, kr. 50,- pr hefte.

Tingbøkene De fleste innenfor tidsrammen 1652 – 1700. Kr. 100,- pr hefte.

Ringerikse slekter av A. Lagesen. Bind II (Haug). Bind III (Norderhov).

Kr. 200,- pr bind.

Henvendelse til Ringerike Slekthistorielag ved Thorleif Solberg. Tlf.: 321 311 30

...

Thorleif Solberg og Eigil Elsrud:

Semmen, Søndre (Midtgarden) i Ådal
(279/5&7, seinere 279/5)

Som kildeopplysninger i tida før 1660 har vi stort sett brukt Eyvind Fjeld Halvorsens optegnelser. Vi henviser også til artikkelen om Asle Skollerud i Hringariki 1991, nr. 1, med tilhørende rettelse i Hringariki 1993, nr. 2, side 9.

Semmen er omtalt i flere oldbrev i Diplomatarium Norvegicum (DN), hvorav vi her skal gjengi noen i forkortet form.

11. mars 1436, DN IX 251-52 s.266. Ting på Bjørnstad i Stens sokn. Gunder Arnulfsson og Hermundher Sigvordhsson var lagrettesmenn.

Gunbjørn Gudbransson vitnet at far hans, Gudbrand, hadde solgt til Erland Arnulfsson (Ærlandher Arnulfsson) 6 øresbol i søgarden Semmen (Sigmene) i Aadalen i Nardroffs sokn og (ett) øresbol i Vestre Bergsund (Berghasundhe) i samme fjerding.

14. februar 1473. DN VII 476. Torgyl og Anmander Guttormssønner og Erlend Jonsson stadfestet at Guttorm Haraldsons far ga Klemet Einersson 2 øresbol i (Nørdre?) (Simon)ne i ytre Aadalen mot 2 øresbol i Auren, midgarden, i Vangsbygd i Haug sokn.

15. september 1494, DN III, 721, s. 994 a Wang Jevnaker sokn. Steffan Guttormsson og Jon Gudbrandsson er lagrettesmenn. Kjetil Siurdsson og Øyghar Kjetilsson, sønnen hans, selger til Anstein Ewindsson 1 ½ øresbol jord i søgarden Simmene i ytre Hurodalenom i Strandhgefjeringen. (NB. Anstein Ewindsson var oppsitter på Oppen i Heradsbygda).

I 1557/58 betaler **Gunner Semmen** foring. Det samme gjør **Dyre Semmen**. De sitter kanskje på hver sin Semmengard. Både Nordre og Søre Semmen er fullgarder.

1560/61. **Gunner** og **Dyre Semmen** betaler hver en sau i vegebrott, da de hadde forsømt pålagt veivedlikehold. Begge betaler også foring av fullgard.

1577. Søre Semmen er halvgard.

1606 og 1608. **Kristoffer Semmen** er nevnt

Før vi tar for oss slektene på Søre Semmen, setter vi fra neste side opp ei liste over de brukere og eiere av garden som er nevnt i jordebøker og skattemanntall etter 1608

Brukere:	Eiere.
1612. Kristoffer.	Tarald Ulven på Hadeland eier 3 såld (Nordre eller Søre?)
1615.	Kristoffer Semmen eier 2 ½ såld + 1 hud i Bergsund øde og 6 laupsbol i Tveita. Jon Lerberg eier ½ såld. Gudbrand Oppen eier 1 såld, Asle Skollerud eier 1 såld og Guttorm Hamnor eier 1 såld.
1616/17.	Kristoffer Persson på Semmen viste fram en Rikens stevning til lagmannen 17/9-1617.
1618.	Gudbrand Oppen eier 1 såld i Semmen
1622. Karl Semmen.	
1624. Karl Søre Semmen.	Lauritz Hansen i Oslo eier 5 lpd pantegods fra bønder. Asle Skollerud eier 10 settinger. Alv Hauger på Hadeland eier 1 såld. Lars Klemmetsdal i Lier eier 2 ½ lpd.
1629/30. Karl forarmet.	Alf Hauger eier 1 fjerding.
1632. Erik	
1634.	Gudbrand Oppen eier 1 skpd 5 lpd i Semmen.
1641.	Asle Skollerud eier 10 lpd 5 settinger med bygsel.
1641/42. Ingen bruker.	Asle Skollerud eier 10 lpd 5 set. med bygsel.
1643. Finn Semmen.	
1646. Finn Semmen , koppskatt med kone og 1 gutt.	
1647. Finn Semmen.	Asle Skollerude eier 3 såld 5 set. med bygsel Jøran Kristoffersdt eier 5 set. korn uten bygsel Claus Pedersen på Bragernes eier 6 set. korn uten bygsel. Hans Hansen i Kristiakia eier 16 set. korn uten bygsel.

1650.

Finn Semmen sjøl eier 1 skpd med bygsel.

1661. Fra den store land- **Finn Semmen** med Busterud 1 ½ skpd 3 skinn.
kommissionens jordebok. **Asle Skollerud** 4 såld ringe 1 setting. **Hans Hansen** eier
21 set. (vel rettere 25 set = 2 såld 1 setting. E.F.
Halvorsen). Finn Semmen bruker et rødstød Busterud av
skyld 3 skinn, som Johan Reinholtzen har i underpant.
I 1661 har Finn Semmen en besetning på 2 hester, 6 kyr,
2 ungfø og 6 sauer. Han betaler en skatt på 4 ½ daler og
sår 6 tønner blandkorn. Tiende: 2 tønner blandkorn,
1 kvarter erter.

1664. Semmen har en skyld på ½ skippund tunge. **Finn Semmen** oppgis å være 70 år
gammel.

1666. **Finn Semmen** sies å være 80 år gammel. **Truls Asleson Søre Semmen** var eier
her fra 1666, (se seinere).

1673, fra Tingboka dette året: Etter at **Karl (Kristofferson) Semmen** døde brukte
leilendingene **Sven** og **Finn** garden, inntil **Truls Asleson** (Karls nevø) kom hit.

Så over til slektene på Søre Semmen.

Kristoffer Persen Semmen

er nevnt i 1606 og 1608/1609. Han eide i 1615 2 ½ såld i Semmen, 1 hud i Bergsund
øde og 6 laupsbol i Tveita. Nevnt siste gang på Søre Semmen i 1617/18.

Kristoffer Persen Semmen ble også omtalt i en dom fra Oslo lagtingsprotokoll II i 1608:
*Jens Holm, borger i Oslo og Lauritz Hannevold i «Aschesogenn» stevner 6 lagrettesmenn
på Ringerike for en dom de har avsaagt "mellum Ellingh Godzgaard och Christoffer
Pederssønn Paa Semmen, datherit thend 29. Martij Anno 1606 Ahnlangende ehn Part
wdi ehnn Gaard Paa Ringerigidt Kaldis Rud..."*

Kristoffer hadde trolig følgende barn:

1. **Asle Kristoffersen Skollerud** (se forts).
2. Karl Kristoffersen Søre Semmen, død 1673 eller før. Han hadde sønnen Kristoffer
Karlsen, nevnt i 1653.
3. Engebret Kristoffersen Søre Semmen, Kolsjø. Asle, Karl og Engebret sies å være
brødre i 1673. Engebret var på Semmen omkring 1627. Vi vet om to sønner:
Kristoffer Engebretsen og
Peder Engebretsen

4. (?) Peder Kristoffersen Skollerud, Semmen, Bergsund. Han hadde sønnen Hans Pedersen Øst-Veme. Det er mulig at Hans kan ha vært gift med Eli Helgesdatter, som siden ble gift med Peder Rolvsen Somdalen. Det er skifte etter Peder Rolvsen i 1740, hvori skiftet etter Eli er opptatt.
- 5.(?) Gunhild Kristoffersdatter, død 1686, var gift med Svein Olssen Tveita.

Asle Kristoffersen Skollerud

var født ca. 1597 eller før, skifte etter ham 13. og 14. okt. 1669, fullbyrdet 19. oktober 1670. Han var gift to ganger, første gang med med **Rønnaug Trulsdatter Sleviken** fra Krødsherad, og annen gang med **Ragnhild**. Vi vet ikke hennes patronymikon, men det er skifte etter henne 12/3-1678. Hun hadde først vært gift med Gudbrand på nordre Semmen (se Hringariki 1993, nr. 2, side 10) Asle eide i 1615 ett såld i Søre Semmen. I 1624 eide han 10 settinger i Søre Semmen, mens utenbygds bønder som Alv Hauger på Jevnaker og Lars Klemmetsdal i Lier eide henholdsvis ett såld og 2 ½ lpd. Ved sin død eide Asle 1 skpd 1 setting i Søre Semmen. Vi vet om fire barn fra første, og seks barn fra annet ekteskap. Barna i første ekteskap var:

1. Karl Aslesen Skollerud, Havik, Rødstø. Født ca. 1636/38 og død i høy alder. Han var gift med Åse Gulliksdatter Ørpen, Redalen fra Krødsherad, som også ble meget gammel. Han var oppsitter på Nedre Redalen i 1660 og bygslet seinere Røste (Rødstø) i Ådalen. Barn (ifølge Pb.4, 1722, s. 346)::
  - a) Asle Karlsen Røste.
  - b) Rønnaug Karlsdatter. Gift med Hans Rolfsen Gundersby.
  - c) Bergitte Karlsdatter, gift med 1. Peder Halvorsen Flaskerud, Tossevika, gift med 2. Hans Bersvendsen Tossevika
  - d) Bergitte Karlsdatter, nr. 2, gift med Ole Jacobsen.
  - e) Anne Karlsdatter, gift med Svend Verensen. «Begge forlengst hendøde» heter det i 1722. De hadde barna Marte Svendsdatter, gm Hans Knudsen, og Helge Svendsdatter.
2. Kirsti (Kirsten) Aslesdatter, gift med Torger Halvorsen Nordre Semmen. Han var oppsitter på Nordre Semmen i 1664 og 1666 og var da omlag 30 år gammel. På skiftet etter Rønnaug Trulsdatter 20. april 1664 nevnes barna Karl Aslesen og Kirsti Aslesdatter. På skiftet etter Asle Skolleruds andre kone, Ragnhild, 12. mars 1678 nevnes barna Truls, Ole, Rønnaug, Lisbet og Ingrid. Truls Aslesen får skjøte på Søre Semmen 19. oktober 1685 fra Ole Aslesen, Lisbet Asledatter, og salig Kirsten Asledatter ved hennes mann Torger Nøkleby på all ders bror- og søsterlodder etter far og mor og avdøde søsken.

På skiftet etter Halvor Nøklebys første hustru, Birgitte Karlsdatter fra Strande, 24. okt. 1683, fikk datteren Anne Halvorsdatter gift med Torger Nøkleby 2 settinger i Nøkleby. Konklusjonen må være at Torger Halvorsen Semmen først var gift med Kirsten Asledatter Skollerud, og seinere med Anne Halvorsdatter Nøkleby. Han kalles heretter for Torger Nøkleby.

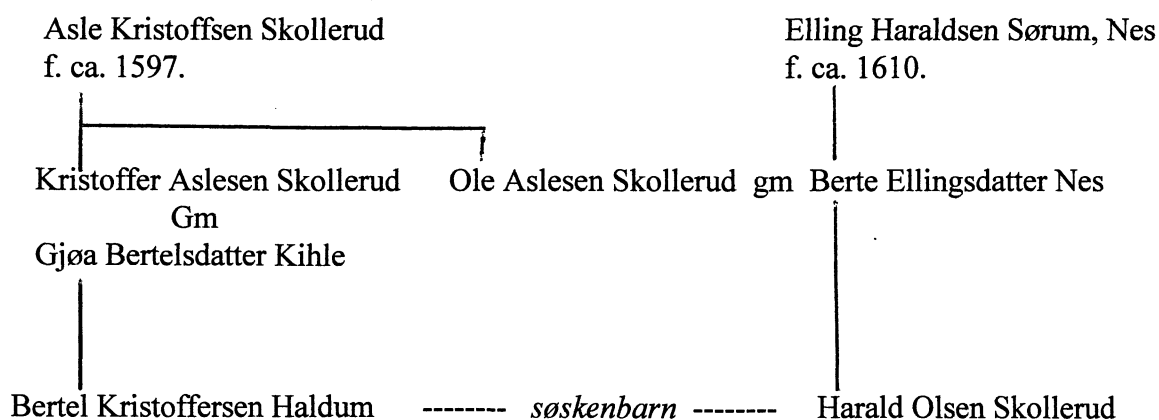
3. Kristoffer Aslesen Skollerud. død før 12/3-1678. Ble gift med Gjøl Bertelsdatter Kihle. Han var hennes første ektemann. Det var skifte etter sal. Kristoffer Skolleruds etterlatte kvinne 12/3-1678, samme dag som det var skifte etter Ragnhild Skollerud, Kristoffers stemor. En sønn av Kristoffer og Gjøl var:

Bertel Kristoffersen Haldum. Den 22. desember 1700 ble Løkke med Semmen, søndre, fem fjerdinge, transportert av Bertel Haldum til Harald Skollerud, all hans odelsrett for 105 rdl.

Bertel overdro i 1717 fem løbbe i Søre Semmen + sine rettigheter i Løkke til sitt *søskenbarn* Harald Olsen Skollerud. Denne Harald kan være en hittil ukjent sønn av Ole Aslesen Skollerud, Løkke, og hans kone Berte Ellingsdatter fra Nes. Bertes far var Elling Haraldsen Sørums, Nes. Her kommer Harald-navnet inn. Og denne teorien forklarer også hvordan Bertel og Harald er søskenbarn, se skissen nedenfor.

4. Asle Aslesen Skollerud, nevnt 10/12-1658.

*****

Barna fra Asle Skolleruds 2. ekteskap med Ragnhild:

5. **Truls Aslesen Semmen**, født ca. 1635. Gift med **Guri Halvorsdatter Nøkleby**.

På skiftet etter moren Ragnhild i 1678 fikk Truls Aslesen bl.a. 18 setting skyldgods i Semmen. I 1690 sa Truls Aslesen at han hadde bodd på Søre Semmen i 24 år, altså fra 1666. Den 19. august 1673 stevnet Truls Søre Semmen Rolf Gulbrandsen Heen. Saken gjalt retten til Hunsdalen. Denne saken er avlest fra tingbok 12 av Thorleif Solberg, og ble trykket i *Hringariki* mai 1995. I tingbok 25 fra side 37 har Thorleif Solberg avlest følgende sak:

*Velermelte Commissar Laurs Laursen uti rette produserte en rigens Citation av 29 9br 1681 ved hvilken han hadde innstevnet **Truls Aslesen Semmen** for gjeld, item for han uten hans minde bruker den del som han i Søndre Semmen med bøkssel er rådig, item og bemektiget seg den halve del av Skollerud som han er eiendes og det uten bøkssel. Item innstevnet **Jacob Lut**, om han dertil vil være hans hjemmel. Innstevnte **Truls Semmen** møtte til saken å svare, og på **Mons. Jacob Luts** vegne møtte hans fullmektig **Albrit Kruse**.*

*Hr. Commissar la frem et pantebrev av **Rangdi** (=Ragnil) Asle Skolleruds til hannem utstedt på atten settinger i Søndre Semmen for 60 rdl, datert 8. 9br 1676.*

***Truls Semmen** protesterte mot samme brev ved med formening at hans moder ei kunne være mektig til å bortsette samme gods, eftersom det var hans sal. faders odel, og hans moder var ikun en giftningskvinne dertil. Angående den annen påstevnte post om Skollerud og hr. Commissars adkomstbevisning, refererte han seg til den i rette lagte copi av skjøte av 7. okt 1668 og spurte **Truls Semmen** hva bøkssel seddel både han haver og hans broder **Christoffer** skal nu haver havt for hannem på den halve part i Skollerud. Dertil svarte **Truls Semmen** at han begge ganger haver sted og fest samme halve part av **Sr. Jacob Lut**, både for hans sal. broder og siden for seg selv, og derpå haver tvende bøkssedler, som han dog ei nu havde her til stede.*

Saken utsatt til 6. april

6. april 1682.

*Saken mellem veledle Hr. Commissar **Laurs Laursen** og **Truls Aslesen Semmen**, som ble stevnet for gjeld 94-2-22 - som det var levert adskillig tømmer for.*

*Om stevningen for Søndre Semmen, 18 settinger, som **Truls**' moder hadde pantsatt for 60 rdl, protesterer **Truls Semmen**, da godset var hans fars odelsgods, og moren bare var en gifteskvinne, og han kunne ikke svare for noe av hennes gjeld, efterdi han og hans søsken efter henne aldeles intet har arvet.*

***Knut Olsen** på **Laurs Laursens** vegne hadde den formening at **Truls Semmen** burde vike den halvpart av Skollerud han har bemektiget seg, fordi **Jacob Luth** hadde bortbøkset den halvpart i gården til sal. **Christoffer Skollerud**, og sige at hans husbond har belovet **Ole Skollerud** denne halve part. Den anden halve part ville*

Laurs Laursen enten selv bruke og svare **Jacob Luth** halvparten bøksele derav, eller den kunne av dennem begge bortbøkseles til en annen vederheftig person.
Jacob Lut kunne ikke møte pga et ulykkelig benbrudd for tre ukers tid siden.
Saken forfløtt til neste ting.

Tb 25 - 26. juni 1682.

Saken mellom commissar **Laurs Laursen** og **Truls Semmen** igjen fore.
Angående den pretenderende bøksele landskyld og julemark av 18 setting i Søre Semmen, som **Truls'** moder hadde pantsatt til **Laurs Laursen**, da efterdi det befundes at de trende brødre, - nemlig **Christoffer, Ole** og **Carl Aslesønner** har bekreftet at det pantebrev som deres moder til Hr. Commissar **Laurs Laursen** såvidt av samme 18 settingers landskyld som forn. trende broderlodder kan påløpe, og det fra samme pantebrevs dato.

Videre om samme post kunne nu ei videre kjennes, i synderlighet efter di det efter sal. **Asle Skollerud** forfattede skiftebrev ei endnu kommer tilstede, som **Truls** beretter at være levert til Sr. **Jacob Lut**. Og **Jacob Lut** lagt det i rette for lagmannen Sr. **Laurs Christensen**.

Om **Skollerud** vitnet **Jacob Luts** tjener **Albrit Kruse** at hans husbonde er **Truls Semmens** fulle hjemmel til å bruke halve **Skollerud**. Men hvis Hr. Commissar ville dele med hans husbond den bøksele rett han har til den annen halvdel, som **Ole Skollerud** bruker, så ville hans husbond også dele bøksele til den halvpart **Truls** bruker.

Den 18/7-1684 solgte **Truls** noe gods i Semmen til **Jens Tygesen Lund**. **Truls** kjøpte halve **Halsteinrud** av **Elling Trondsen Rishovd** i 1676, men det godset solgte han straks videre til **Laurs Simensen** den 1/4-1678. **Truls** hadde også noe gods i Østre Bergsund. Han solgte skyldgodset sitt i Søre Semmen og Østre Bergsund i 1703 til ham som skulle bli hans sønns svigerfar, **Peder Andersen Holst**, som allerede eide mesteparten av Søre Semmen, se fortsettelsen.

I et ting på **Trøgstad** den 5. juli 1690 ble **Truls Aslesen Semmen** og seignr **Jens Thygesen** stevnet av **Christopher Hansen (Arctander)** ved hustruen, som fremla:

- a) Et skjøte på 12 settinger i Semmen Søndre, utgivet av **Engebret Kristoffersen** på **Kolsjø** den 13. juli 1663.
- b) Et pantebrev av **Asle Guttormsen (Hamnor)**, utgivet på 5 settinger korns rente i Semmen for 12 1/2 rdl, av dato 17/1-1644.
- c) Et pantebrev av **Peder Engebretsen** utstedt på 5 settinger korn landskyld, av dato 20/10-1652.
- d) Et kjøpe- og odelsløsningskrav av **Kristoffer Karlsen** på egne og søsters vegne, på 10 settinger landskyld i Søre Semmen for 20 rdl, dat. 19/9-1653, item hans søsters bevilgning under 2de menns hender, av dato 16/7-1653.

- e) *Nok et kjøpe- og odelsløsningsbrev av Johannes Knutsen Strande, utstedt på 2 1/2 settingers landskyld i Semmen, datert Hønefossen 17/3-1667.*

Truls Aslesen opplyste at han hadde bodd på Søre Semmen i 24 år og aldri kjent Ingeborg, salig Hans Hansens, for landherre og eiende mere i Søre Semmen enn 21 settinger uten bøkse, og han hadde aldri svart henne mere.

Truls Semmen fremgav sine adkomster til godset i Semmen av hans søsken på 10 settingers landskyld, samt deres livøre efter deres moder, dat. 19. okt. (årstallet uleselig). Dernest et makeskifte brev av Torsten Bersund til Truls Semmen, dat. 17. okt. 1685. Item et odelsløsningsbrev av Kristoffer Embretsen på 11 settinger i Søre Semmen, utstedt til Jens Thygesen, dat. 25/3-1690. Her blir også skiftebrevet etter Asle Skollerud lagt fram, begynt 13. og 14. oktober 1669, fullbyrdet 19. okt. 1670. Et skippund mindre en setting er loddet mellom Aslak Skolleruds barn og arvinger. To menn som hadde vært med på Skollerud under skiftet, ble spurt om dette, nemlig Stener Marigård, nå boende på Aslaksrud, og Alf Vaagaard, nå boende på Gundersby.

Truls Aslesen og Guri Halvorsdatter hadde barna:

- a) **Asle Trulsen Bergsund** (ca.1672-1765). Ble 1707 gift med Kari Pedersdatter Holst, Semmen (ca.1689-1741). Asle makeskiftet svigerfarens skyldgods i Østre Bergsund mot sin odelsrett m.m. i Søndre Semmen (se nedenfor), og kjøpte resten av gården Østre Bergsund av Gudbrand Olsen i 1715. Gudbrand Olsen fikk i stedet gården Busterud. Asle kjøpte også noe skyldgods i Somdalen, og han kjøpte Lerberg på Stranden i 1734, en gård hans nest eldste sønn Anders Aslesen overtok. Asle og Kari bodde på Østre Bergsund. Asle Trulsens sønnesønn, **Asle Trulsen Bergsund d.y.** (1746-1819), som 1775 ble gift med **Marte Pedersdatter Søre Semmen**, bosatte seg på Søre Semmen, se senere i historien.

Den 5. oktober 1712 ble det inngått en avtale mellom Asle Trulsen og hans søsken (fra pantebok 2, side 237):

*Undertegnede av Norderhaugs prestegjeld på Ringerike, Carl Trulsen, Christoffer Trulsen, Halvor Trulsen, Johannes Sørum på min hustru Guri Trulsdatters vegne, Ole Ellingsen Næs på min hustru Ragnil Trulsdatters vegne, Syver Semmen på min hustru Marthe Trulsdatters vegne og Michel Amundsen på min kvinne Barbro Trulsdatters vegne, kiendis og herved for alle vitterlig gjør, at vi samtlige af egen fri vilje og velberåed hu, som og med våre hustruers ja og samtykke, har avstått og overdragit, som og ved dette brevs kraft, selger, avstår og overdrager til vår elskelige broder og svoger, erlig og velforstandige mann, **Asle Trulsen**, nu boende på østre Bergsund i Ådalen på Ringerike, all våres odelsrett og tilstand til og udi den gård søre Semmen, som af Peder Andersen nu beboes, skyldende ialt 5 fferdinger 8 settinger tunge.*

(Hver bror fikk 10 rdl, hver søster fikk 5 rdl - og Semmen skulle tilhøre **Asle Trulsen** og hans hustru **Kari Pedersdatter** og deres arvinger).

Tre år etter inngikk Asle Trulsen og hans svigerfar følgende kontrakt (Pb. 2 side 212b):

Asle Trulsen på Østre Bergsund og Peder Andersen på Søndre Semmen inngår en vennlig kontrakt og forening:

Jeg Asle Trulsen er rett odelsbåren arving til Søndre Semmen, efter at jeg som eldste broder har tilforhandlet med av mine søsken og redelig betalt for deres odelsrett uti forskrevne gård. Men efterat dito Semmen av min salige fader Truls Aslesen var solgt til avg. Jens Thygesen, forrige sorenskriver, og bem.te Thygesen igjen ved kjøp transportert til min kjære verfader Peder Andersen, og da som loven tillater barna at innløse det odelsgoods som fader og moder har bortsolgt i deres umøndige år, så lyser jeg pengemangel for igjen gården at innløse.

Men min kjære verfader Peder Andersen hadde i minnelighet presentert meg penger for å innløse gården, hvilket jeg ingenlunde hverken kan eller vil motta. Men vil min kjære verfader Peder Andersen resoluere med betenkende at give meg jordegods for min odels og løsningsrett, så jeg og min hustru og barn kan ha voris næring av, vil jeg da dette la meg bekvemme og ikke gjøre min verfader nogen fortred.

Da efterdi jeg Peder Andersen ingenlunde kan fornøye min svoger (eg. svigersønn) Aslach Trulsen med penge for hans foromrørte odels og løsningsrett, så har jeg av fri vilje og med min kjære hustru Barbro Olsdatters gode rådføring, avstått til voris kjære svoger Asle Trulsen og hans hustru Kari Pedersdatter 11 3/4 skinn jordegods i Østre Bergsund med bøkse og herlighet.

Hvorimot jeg Asle Trulsen med min hustru Kari Pedersdatters rådføring, aldri ydermere herefterdags vil tilegne oss noen odel eller odelsløsnings rett i forn. gård Søndre Semmen, og betaler i vederlag til min verfader Peder Andersen ett hundre riksdaler courant.

Søndre Semmen 18. januar 1715.

- b) Ragnhild Trulsdatter Semmen (1675-1736). Ble 1707 gift med enkemannen Ole Ellingsen Næs, Nøkleby (1645-1742), som først hadde vært gift med Kirsti Karlsdatter Bergsund. Ole var broren til Berte Ellingsdatter, se nedenfor.
- c) Karl Trulsen.
- d) Kristoffer Trulsen. Ble 1712 gift med Maren (Mari) Larsdatter Søndre Somdalen. De hadde minst 9 barn, de er ført under Søndre Somdalen.
- e) Halvor Trulsen.
- f) Guri (Guro?) Trulsdatter. Ble gift med Johannes (eller Jens Olsen?) Sørum.
- g) Marte Trulsdatter. Ble gift med Syver Amundsen Nordre Semmen (Hans far Amund Syversen Wexhal hadde kjøpt Nordre Semmen i 1699 av Iver Haagensen Flattum eller Flaten i Hedalen). Det var skifte etter Marte Trulsdatter 25/8-1750.

- Marte var enke, og bodde på en plass under Semmen. Under Vestigarden Semmen er barna listet opp.
- h) Barbro Trulsdatter (1687-1779). Ble gift med Mikkel Amundsen Nordre Semmen, bror til Syver.
6. Ole Aslesen Skollerud, død 1723. Gift med Berte Ellingsdatter Næs, søster til Ole Ellingsen Næs, Nøkleby, se ovenfor. De eide Løkke i Ådalen, som han kjøpte av Jørgen Lauritzen i 1712. Deres barn:
- a) Asle Olsen Skollerud, Løkke. Gift 1711 med Else Pedersdatter Holst, Semmen, sk. 1741. Barn, se u Skollerud.
  - b) Elling Olsen Elsrud, død, begravet 15. juli 1737. Alder oppgitt ved død 54 år, kan være feil. Ble gift 1719 med enken Inger Nilsdatter Viker, Elsrud.
  - c) Gudbrand Olsen Skollerud, sk. 1753 ble gift med Kirsti Andersdatter, sk. 1754. Barn, se u/Skollerud.
  - d) Ragnhild Olsdatter Skollerud, død ca. 1742, var gift to ganger. Ble 1. gang gift med Tommes Olsen Haugsrud, sk. 1711, gift 2. gang ca. 1711 med Jon Gundersen Berg, skifte 1742. Barn, se u/Skollerud.
  - e) Marte Olsdatter Skollerud, sk. 1741. Ble gift 1716 med Brynjul Sindresen Bakke (1686-1737). Barn, se u/Bakke eller u/Skollerud.
  - f) Kjersti Olsdatter Skollerud var gift med Alf (Paulsen?) Hval. Alf eide 16 lisp i Hval, det solgte han til Nils Hansen Sætrang i 1729.
  - g) Goro Olsdatter Skollerud.
  - h) Rønnaug Olsdatter Skollerud.
  - x) (?) Harald Olsen Skollerud, se tidligere i historien.. .
7. Rønnaug Aslesdatter, død 1695, var gift to ganger. Ble 1. gang gift med Karl Halvorsen Nøkleby, Bergsund Vestre, død 1682. Gift 2. gang med Torsten Narvesen Veme, Bergsund (1662-1745). Torsten ble som enkemann gift igjen med Guri Pedersdatter Medbøen fra Flå, død 1738. Barn vi vet om fra det 2. ekteskapet (fra 1. ekteskap, se forel. Vestre Bergsund):
- a) Karl Torstensen Wehme, død før 1738.
  - b) Kristoffer Torstensen Wehme, Bergsund. Fikk seg tildelt Vestre Bergsund ved skiftet etter stemoren Guri Pedersdatter i 1738.. Var gift med Inger Paulsdatter Bergsund
  - c) Kari Torstensdatter Wehme (1674-1754). Ble ca. 1700 gift med Elling Torbjørnsen Rud på Hjelmerud (1672-1749). 10 barn nådde voksenalder.
  - d) Ragnhild Torstensdatter Wehme. Ble gift med Halvor Olssen Johnsrud.
8. Lisbet Aslesdatter. Var blind i 1678.
9. Ingrid Aslesdatter (1646-1716). Nok gift med Paul Bertelsen Kihle (ca.1650-1728)
- a) Kristoffer Paulsen Kihle. Ble gift med Kari Michelsdatter Oppen. Ble eier av den søndre delen av Oppen.
  - b) Helge Paulsen Kihle (1678-1753). Ble eier og bruker av en del av Kile. Ble gift med Lisbet Evensdatter, død 1733.

- c) Ragnhild Paulsdatter Kihle. Ble i 1705 gift med Lars Michelsen Oppen. Han døde i 1710, og Ragnhild ble som enke gift med Ole Knutsen Riber, senere kalt Ole Oppen. Han ble eier av den nordre delen av Oppen.
10. Gudbrand Aslesen Bergsund.

Vi går litt tilbake i historien:

Eier av skyldgods i Søndre Semmen før 1690 var **Christopher Arctander**. Han var en av sønnene til **Hans Hansen**, som eide skyldgods i Søre Semmen 1647 og 1661, og som døde før 1662. Christopher Arctander solgte 26. november 1690 1 skpd 10 set m.b. i gården og tre fjerdinge u.b. til **Jens Tygesen Lund**, som allerede i 1684 hadde kjøpt noe skyldgods her av Truls Aslesen.

Peder Andersen Holst, Hilde (ca.1651-1736) var gift med enken **Barbro Olsdatter Åvestrud** (ca.1642-1725, sk. 17/8-1725). Peder var sønn av presten Anders Andersen Holst og hustru Else Pedersdatter Kolding, etterkommer av prost Kolding. Ved skjøte fra sorenskriver **Jens Tygesen Lund** og hustru **Gretike Jensdatter**, datert 5/4-1698 og tinglest 24/2-1699 kjøpte Peder Andersen (da bonde på Hilde i Flå) Søre Semmen med underliggende rødstøe Hunsdalen i Ådalen, av skyld 5 fjerdinge og åtte settinger. Kjøpesummen var 720 rdl. Peder, som få år etter, i 1703 også kjøpte resten av Søre Semmen (18 set) + halve Østre Bergsund, bosatte seg da på Søre Semmen med sin hustru Barbro. Barbro hadde først vært gift med Nub Halvorsen Hilde. Peder Andersen drev Søndre Semmen til omkring 1727, da sønnen **Anders Pedersen** overtok.

Fra skiftet på Søndre Semmen etter Barbro Olsdatter 17/8-1725:

Barbro Olsdatter død. Gift 1. gang med Nub Halvorsen, gift 2. med Peder Andersen.

Barn:

1. *Halfvor Nubsen Hilde.*
2. *Tor Nubsen Viker, død og etterlatt seg 6 barn:*
  - a) *Nub Torsen Viker, 13 år.*
  - b) *Niels Torsen Viker, 8 år.*
  - c) *Kari Torsdatter Viker, 16 år.*
  - d) *Margit (Marit) Torsdatter Viker, 10 år.*
  - e) *Mari Torsdatter Viker, alder ikke innført.*
  - f) *Kari Torsdatter Viker d.y. 7 år.*
3. *Ragnhild Nubsdatter, gift med Halgrim Ve i Hallingdal.*
4. *Eli Nubsdatter, gift med Iver Larsen Grønvold* (Eli hadde ca 1701 blitt gift 1. gang med enkemannen Anders Ellingsen Oppegård, Grønvold (ca.1649-1720))

5. *Anders Pedersen Semmen, fullmyndig.*
6. *Kari Pedersdatter Semmen, gift med Asle Trulsen Bergsund.*
7. *Mari Pedersdatter Semmen, gift med Christen Grønvold.*
8. *Else Pedersdatter Semmen. Gift med Asle Løkke*

Det står forøvrigt mye mer i dette skiftet, som vi ikke tar med her.

Peder Andersen og Barbro Olsdatter fikk disse barna (som raskt er nevnt i skiftet ovenfor):

1. Kari Pedersdatter Semmen (ca.1689-1741), ble gift med Asle Trulsen Bergsund (ca.1672-1765), født på Søre Semmen. Asle Trulsen ble eier av Østre Bergsund, endel skyldgods i Somdalen samt Lerberg på Ask. Asle Trulsen var en av representantene da almuen i Ådalen kjøpte Viken kirke av Ramus-familien. Ved sitt giftermål med datteren til eieren av Søndre Semmen, Peder Andersen Holst, ble Asle Trulsen vel deleier i Søndre Semmen allerede i 1707. Asle Trulsens søsken overdro ved en overenskomst av 5. oktober 1712 «all sin odelsrett og tilstand til og udi den gård Søre Semmen, av skyld 5 fjerdinge og 8 settinger tunge» til deres bror. Denne overenskomsten er tatt inn i sin helhet tidligere i historien. I 1715 makeskiftet Asle Trulsen med sin svigerfar sin odelsrett m.m. i Søre Semmen med svigerfarens gods i Østre Bergsund. Barn:
  - a) Truls Aslesen Bergsund, døpt 1/1-1708 og død, begravet februar 1798. Ble 1735 gift med Gjertrud Trondsdatter Rishovd (1718-1800). Truls eide Østre Bergsund samt Vesetrud på Tyrstrand. Deres nest eldste sønn, **Asle Trulsen Bergsund d.y., Vesetrud, Veme**, født ca. 1746 og død 8/10-1819, ble 1775 gift med **Marte Pedersdatter Søre Semmen**. Truls og Gjertrud fikk fem barn, se fortsettelsen.
  - b) Else Aslesdatter. Skifte 1743. Trolovet 16/10-1733 med Helge Pedersen Somdalen, Øst-Veme (ca.1686-1756). De fikk to barn, en sønn og en datter. Helge ble som enkemann gift igjen med Kari Ellingsdatter Grønvold, død 1761.
  - c) Mari Aslesdatter, døpt 1/4-1713 og begravet 18/9-1768, skifte 21/1-1769. Ble gift med Erik Christoffersen Heen, døpt 20/2-1709 og død 1774. I 1758 solgte Erik dragongården Hen til Helge Olsen Hallingby for 2700 rdl, og kjøpte igjen Uggen i Soknedalen av Helge. De fikk 8 barn. Erik og Mari flyttet til Uggen. Deres sønn Christoffer Eriksen Heen løste inn sin fedrenegard på odel i 1766.
  - d) Anders Aslesen Lerberg, døpt 7/2-1717. Ble gift med Marte Trondsdatter Helgerud. Solgte sin eiende gård Holeødegården til sin bror Halvor og overtok Lerberg på Stranden, der slekten sitter ennå. Fikk 10 barn.
  - e) Halvor Aslesen Holeødegården, døpt 20/8-1719 og død 1788. Var gift med Guri Andersdatter Søre Frok. Halvor eide sammen med Lars Larsen halve Somdalen (Somdalshaugen), hvor han bodde til han i 1759 kjøpte Holeødegården av sin bror Anders. De fikk 6 barn.
  - f) Peder Aslesen, kalt Heen, døpt 3/6-1726. Var gift med Kristi Trondsdatter Helgerud.

Peder var bruker, senere eier av Veholt på Stranden fra 1759 til 1776, da han solgte fra seg gården til Anders Olsen Rød.

2. **Anders Pedersen Semmen, Søre Hval** (1695-1759) ble 1. gang gift med **Marte Olsdatter Hallingby**, sk. 1742. Gift 2. gang 14/10-1745 med **Gjertrud Jonsdatter Skollerud**, født 1712 og død på Strømsodt 1795. (Som enke ble Gjertrud Jonsdatter gift igjen med Paul Torbjørnsen Rud, Strømsodt, som i 1759 kjøpte Nordre eller vestre Rud av sin far for 500 rdl. Skjøtet datert 23/11-1759)
Anders ble eier av gården Nedre Hval og han overtok Søre Semmen. Han eide kanskje også gods i Nordre Semmen (?). Med sin 2. hustru arvet han gods i Berg, se skjøte av 15/10-1750:

Skjøte av 15/10-1750 fra Anders Pedersen Semmen og hustru Gjertrud Jonsdatter til Lars Braag på 5 50535/62865 setting i Berg som han har kjøpt av sin svoger Thomas Jonsen og 96993/107730 setting efter Harald Jonsen, samt en søsterlod som hans hustru har arvet efter sine foreldre og 1/2 søsterlod som han har indløst av Tarand Sætre, alt for 135 rdl.

Den 1. mars 1727 solgte Iver Larsen m. fl. sine anparter i gården Søndre Semmen til Anders Pedersen Semmen (Selgerne var arvingene etter Barbro Olsdatter fra hennes 1. ekteskap, og Iver Larsen Grønvold var gift med en av dem, datteren Elie Nubsdatter Hilde).

Den 26. oktober 1751 bygslet **Anders Pedersen** bort plasser under Søre Semmen: Knut Monsen bygslet plassen Hunsdalen. Jens (?) Thoresen bygslet også Hunsdalen. Ole Pedersen bygslet plassen Heggelien. Ole Ottersen bygslet også en plass (navn ikke nevnt). Ole var da gift med enken etter Torkild Syversen, Maria Olsdatter. Ved skiftet etter Anders Pedersen var nevnt: Gd. Semmen, deruti har Elling Østerud og Nils Toresen solgt en del arve skyldgoods i, til avg. Anders Pedersen Hvals stervbo for 24 rdl. Datert 6/11-1759.

Barn nevnt ved skiftet etter moren Marthe Olsdatter den 13/8, 22/9 og 4/10-1742:

- a) Marte Andersdatter Hval, skifte 1774, ble gift med Ellef Guttormsen Runn (1712-1789). På Østre Runn (Fram-Runn) i Krødsherad.
- b) Marit (Mari) Andersdatter Hval, 17 år. (1725-1806). Ble gift med Povel Eriksen Oppegården (1722-1783). Eide Oppegård i Soknedalen. 10 barn.
- c) **Peder Andersen Semmen**, 15 år. Han døde i 1799, 71 år gammel. Ble begravet i juli 1799. Gift to ganger. Peder ble senere eier av Søndre Semmen, idet han 24/2-1760 kjøpte sine søskens og sin stemors arveparter i gården, se fortsettelsen.
- d) Ingrid Andersdatter Hval, 8 år. Hun ble gift med Elling Ellingsen Hovland, født 1724. Ved gavebrev av 6/3-1754 fra Erik Helgesen Hval og Mari Pedersdatter (Ingrids tante) fikk de seg overdratt Nordre Hval av skyld 2 1/2 fjerding, verdsatt til 900 rdl. Senere skulle de også arve Øveren i Sognedalen sammen med Helge

- Ellingsen Bårnås (Erik Helgesens brorsønn), se mer om dette gavebrevet under Peder Andersens barn nr. 4 (Mari Pedersdatter).
- e) Barbrue Andersdatter, 7 år. Ikke nevnt i 1760. Barbrue ble døpt 2. juledag 1735.
- f) Ole Andersen, 6 år. Kjøpte 23/2-1760 sine søskens arveparter i Søndre Hval for 400 rdl.
- g) Helge Andersen, 6 uker gammel. Ikke nevnt i 1760.
3. Mari (Maren) Pedersdatter Semmen ble 1719 gift med Christen Andersen Grønvold. Hans foreldre var Anders Ellingsen Opegård, Grønvold (ca.1649-1720) og hans første hustru Kjersti Iversdatter Gren. I 1754 sees hun å være gift med Erik Helgesen Hval. Ifølge gavebrev av 6/3-1754 ga Erik Helgesen Hval og hustru Mari Pedersdatter eiendommen Nordre Hval, skyld 2 1/2 fjerding til Elling Ellingsen Hovland og Ingrid Andersdatter Hval eller Semmen (Maris brordatter), og de ga eiendommen Wågård av skyld 1 skpd m.b. til Helge Ellingsen Bårnås (Eriks brorsønn). Begge gårder var verdsatt til 900 rdl hver. I tillegg skulle de etter givernes død arve i sammen Øveren i Sognedalen av skyld 1 skinn, verd 400 rdl og Eriks utlegg for kjøpet av Norderhov hovedkirke, dessuten et lite livøre.
4. Else Pedersdatter Holst, Semmen, var yngst. Hun døde i 1741. Ble 1711 gift med Asle Olsen Skollerud, Løkke, som også døde i 1741. Deres barn var:
- a) Christoffer Aslesen, født 1714. Ble 1742 gift med Ingeborg Amundsatter.
- b) Marit Aslesdatter, tvilling med Christoffer.
- c) Ingrid Aslesdatter (1717-1778). Ble 1742 gift med Gulbrand Christoffersen Kihle (1712-1778). Deres barn var *Kari* (1743-1820), gm Helge Ellingsen Grønvold. *Else* (1745-1801), gm Nils Eriksen Nesmoen. *Lisbeth* (1747-1828), gm enkemannen Gudbrand Hansen Sør-Sorum. *Mari (Marie)*, født 1751, gm 1. Ole Larsen Lundstad, gm 2. Tomas Hønen, Lundstad. *Christina*, født 1753, gm Peder Jonsen Halstenrud.
- d) Barbro Aslesdatter (1720-1762). Ble 1747 gift med Lars Nilsen Skarrud (1721-1775). Deres barn var *Nils*, født 1748, gm 1775 Kristi Johnsdatter Haugerud, Rødningsand (1751-1810). *Asle* (1749-1760). *Guri* (1751-1826) gm 1779 Anders Olsen Holte (1748-1820). *Else* (1753-1821), gm 1773 Wegger Olsen Gravli (1743-1808). *Ole* (ca.1755-1812), gm 1787 Mari Jonsdatter Aalde (1760-1832). *Siri*, født 1758, gm enkemannen Gudbrand Nubsen Blakstvedt, født 1745. *Barbro*, født 1760. Død. *Berit*, født 1761, gm 1787 Brynjulf Andersen Lindaasen (1763-1840). *Barbro*, født 1862, døde 9 uker gammel.
- e) Berit Aslesdatter, født 1724. Død.
- f) Berit Aslesdatter, født 1729.
- g) Ole Aslesen, født 1729 og tvilling med Berit. Ble 1754 gift med enken Siri Olsdatter Sorum. Siri hadde først vært gift med Ole Halgrimsen Sorum (1731-1753), og fått datteren *Mari* med ham. Ole og Siri hadde *Olia*, født 1755, *Asle*, født 1757. **Ole**, født 1760. *Peder*, født 1765.

Peder Andersen Hval, Semmen (1728-1799), begravet i juli 1799, var eldste sønn av Anders Pedersen Semmen, Hval (1695-1759) og hans 1. hustru Marte Olsdatter Hallingby (ca.1700-1742), se foran.

Peder Andersen Semmen, som var husbonde på Søndre Semmen i mange år inntil sin død, hadde kjøpt sine søskens og sin stemors arveparter i gården ved skjøte fra sin stemors ektemann Paul Torbjørnsen Rud m.fl, datert 23/2-1760. Det var skifte etter Peder 3/4-1800.

Boet eide Søndre Semmen, halvdel i Strande, dvs. 10 lpd, og Nedre Veme. Asle Trulsen Wesetrud gjorde påstand på gården Søndre Semmen i henhold til samfrendeskifte av 9/10-1774 hvorefter han skulle ha Søndre Semmen for 1200 rdl. Enken ved verge procurator Stabel protesterte mot dette, idet de bl.a. påsto at et slikt skifte ikke var lovhjemlet og at 1200 rdl for Søndre Semmen ikke var mer enn en femtedel eller en sjettedel av gårdens virkelige verdi. De forlangte derfor takst både over Søndre Semmen og Strande. Søndre Semmen ble taksert for 3200 rdl, og halvparten av Strande ble taksert for 1500 rdl. Blant debitorerne nevnes Ole Helgesen Enger i Soknedalen 250 rdl, Elling Andersen Hovland 100 rdl, Elling Ellingsen Øvre Hval 100 rdl.

Anders Strande (som rimeligvis har brukt halve Strande) var tilstede og sa at han hadde forbedret gården adskillig, og håpet å få dette godtgjort. Det ble innvilget. Videre eide boet et skogstykke, Sandvass-skogen iflg auksjonsskjøte av 14/7-1788 som ble taksert for 100 rdl. Enken beholdt Strande, Asle Trulsen Wesetrud fikk Søndre Semmen og Anders Bjørnsen Wehme fikk Veme for 1200 rdl. Datteren Anne fikk sin farsarv utlagt i Søndre Semmen.

Utstedt skjøte av 20/12-1791 fra Peder Andersen Semmen for 5 lpd og Elling Ellingsen Lundesgaarden for 2 1/2 lpd i Strande for tilsammen 450 rdl til Anders Povelsen Oppegaarden eller Strande, så han eier halve Strande= 1/2 skpd. Vidner Colbiørn Skotland og Elling Waagaard.

Ved «stervboauksjon» etter Peder Andersen Semmen 30/10-1799 ble skogstykket Sandvaldsskogen (skal vel være Sandvasskogen) solgt til Anders Paulsen Strande for 301 rdl. Ved registreringen av stervboet var denne skog ansatt for 100 rdl.

Dette var kun et uttrekk av skiftet (fra Erling Bjørkes samlinger).

Peder var gift to ganger. Han ble 1. gang gift med **Ingrid Halvorsdatter Wehme** (1732-1768) fra Nedre Veme. Som enkemann ble Peder gift igjen 1773 med enken på Strande, **Kristi Knutsdatter født Bø** (1734-1821), fra Krødsherad. Peder var husbonde på Semmen i 1762. Se forøvrig under Strande. To barn levde opp fra det første ekteskapet, og det var to barn som levde opp i det andre ekteskapet.

De barna vi vet om var:

1. **Marte Pedersdatter**. Konfirmert 1770. Død 22. mars 1805, iflg skiftekortet. Ble 1775 gift med **Asle Trulsen Bergsund d.y. Vesetrud, Wehme**, født ca. 1746 og død 8/10-1819. Den 9/10-1784 bestemte Peder Andersen Semmen «*at hans eldste datter Marte som er gift med Asle Trulsen Weeme skal ha Søndre Semmen som sit åsæte, da hans søn Ole Pedersen, som var tiltenkt Semmen, var død, og de andre børn skal ha Nedre Veeme*». Asle Trulsen, som eide Vesetrud fra 1783 til 1809, overtok Søre Semmen etter svigerfaren i 1809, se fortsettelsen.
2. Ole Pedersen, født omkring nyttår 1758. Skjøt seg selv ved vådeskudd 21 1/2 år gammel. Han ble begravet 5/6-1779.
3. Sidsel Pedersdatter, døpt i Nh. 1/6-1760. Døde 1 1/2 år gammel og ble begravet 10/8-1760..
4. Dødfødt pike, begr. 19/8-1761.
5. Kirsti Pedersdatter, døpt 26/12-1762. Død 1 år gammel. Begravet 26/10-1763.
6. Sidsel Pedersdatter, døpt 12/5-1765. Ble 1787 gift med Anders Bjørnsen Buttingsrud, Wehme, født i Øen på Nes og døpt 25/1-1755. Sidsel hadde arvet en del av Weme. «*Den 29/12-1788 solgte Asle Trulsen sin med sin kone Marte Pedersdatter Semmen arvede 2 1/2 lpd i Nedre Weme til sin svoger Anders Bjørnsen Buttingsrud og kone Sissel Pedersdatter for 250 rdl.*» Dermed ble Anders og hustru eier av Nedre Weme Anders Bjørnsen vet vi døde meget gammel på Nedre Weme

Det ble 2. oktober 1763 konfirmert ei Berit Pedersdatter Semmen. Om hun er datter av Peder Andersen Semmen vites ikke.

Og fra det andre ekteskapet:

1. Inger Pedersdatter, født 1774 og død «i høy alder». Ble 1797 gift med Tosten Christofersen Gjælde (1772-1849) fra Hjelle på Ask, født på Grefsrud. De fikk ti barn, fire sønner og fire døtre nådde voksenalder.
Dokument om salg av odelsrett datert 4/12-1804 lyder:
«*Da Tosten Christophersen på Gielde som gift med Ingerid Pedersdatter Semmen hadde innstevnet sin svoger Anders Paulsen Strande for å ta den halve gård Strande med odal for sine barn, nemlig: Christopher, Olia, Kirstie, Kari og Marte, men gården av Anders Strande er blitt meget forbedret så han måtte betale en ret anselig løsepenge for den, selger han odelsretten for seg og arvinger til Anders Strande for 2799 rdl*».
- Inger og Tosten hadde disse barna som vi vet om (rekkefølge for barna født etter 1804 er neppe riktig):
- a) Olia Torstensdatter, født ca. 1797. Ble gift med Lars Torstensen Ekornrud.
  - b) Christi Torstensdatter, født ca. 1799 og død 1872. Ble 9/11-1820 gift med Ole Monsen Finsand (1791-1851). 9 barn, se under Søndre Finsand.
  - c) Kari Torstensdatter, født ca. 1801. Ble gift med Elling Ellingsen Baarnaas, født ca. 1793.

- d) Marte Torstendsdatter, født før 1804. Gift med Paul Torbjørnsen Heieren, Tyrstrand.
- e) Christofer Torstensen Gjælde (1804-1876). Gift 1830 med Olea Andersdatter Lien.
7 barn, se Lagesen III side 142.
- f) Peder Torstensen. Født etter 1801
- g) Ole Torstensen. Født etter 1804. Gift med Guri Olsdatter, hushjelp på Ask.
- h) Nils Torstensen. Født etter 1804. Ble gift med Olea Kristiansdatter Tajet.
2. Anne Pedersdatter, født 1782. Ble 28/9-1803 gift med Knut Olsen Nedre Hval, født ca. 1784. Som verge for Anne etter farens død ble oppnevnt Elling Ellingsen Hval eller Lundesgården, gift med halvsøsteren Margit Nubsdatter Strande. Anne bodde ved folketellingen sammen med sin mor på Strande, der moren var føderådsenke. Anne og Knut sees ikke å ha fått barn i Ådalen.

Avskrift av skifte den 3/4-1800 etter Peder Andersen Semmen:

Arvinger var enken Kirsti Knudsdatter og hans barn fra 1. ekteskap med Inger Halvorsdatter som var 1. Marte gm Asle Wesetrud, 2. Sissel gm Anders Bjørnsen Wehme og hans barn fra 2. ekteskap som var 1. Ingrid gm Tosten Gielde, 2. Anne 17 år. Enkens laugverge var Procurator Stabel, og formynder for Anne var Elling Ellingsen Hval som var gift med hennes halvsøster. Boet eide Semmen, halvdelen - 10 lisp i Strande og Nedre Weme. Asle Wesetrud gjorde påstand på gården Semmen i henhold til samfrendeskifte av 9/10-1784 hvorefter han skulle ha Semmen for 1200 rdl Enken ved Stabel protesterte mot dette, idet de bl.a. påsto at et slikt skifte ikke var lovhjemlet, og at 1200 rdl for Semmen ikke var mere enn 1/5 eller 1/6 av gårdens virkelige verdi. De forlangte derfor takst både av Semmen og av Strande. Semmen ble taksert for 3200 rdl og 1/2 Strande for 1500 rdl. Blant debitorerne nevnes Ole Helgesen Enger i Soknedalen 250 rdl, Elling Andersen Hovland 100 rdl, Elling Ellingsen Hval 100 rdl. Anders Strande (som rimeligvis har brukt 1/2 Strande) var tilstede og sa at han hadde forbedret gården adskillig, og håpet å få dette godtgjort. Det ble innvilget. Videre eide boet et skogstykke, Sandvasskogen iflg auksjonsskjøte av 14/7-1788, som ble taksert for 100 rdl. Enken beholdt Strande, Asle Wesetrud fikk Semmen og Anders Weme fikk Weme for 1200 rdl.

Asle Trulsen Østre Bergsund d.y. (Wesetrud, Weme) var født ca. 1746 og død som føderådsmann på Semmen (mulig i Hunsdalen) den 8/10-1819 (begr.23/10-1819). Han var gift to ganger. Han ble 1. gangen gift 1775 (trol. 31/3 og viet 9/7) med **Marte Pedersdatter Søre Semmen**, hvis alder ved 1801-tellingen var oppgitt 56 år. Det er helst omkring 10 år for mye. Hun ble konfirmert i Nh.7/10-1770. Marte Pedersdatter døde iflg. opplysning på skifte kortet den 22. mars 1805. Det var samfrendeskifte etter henne 24. oktober 1809. Da var bruttoen i boet 6218 rdl og nettoen 3682 rdl (5 lpd 8 set. i S. Semmen og 18 lpd tunge i «Wæssetrud»). Som enkemann giftet Asle Trulsen seg igjen 5/9-1810 med **Ingeborg Torsdatter** (også skrevet Toresdatter). Hun var kanskje fra

Enger/Viker og døpt 1/6-1777. Hennes foreldre var var Tor Nubsen Enger/ Viker og hustru Kari Andersdatter fra Åmsrud. De hadde da fått «kongl. bevilling at vies i huset uden foreg. lysning». Asle og hans første hustru Marte bodde på Veme og Søre Semmen, og Asle eide også Vesetrud fra 1783 til 1809. Asles far Truls Aslesen Bergsund hadde kjøpt Vesetrud (på Tyristrand) i 1794. Ingeborg Torsdatter Semmen døde 23/11-1859, 83 1/2 år. Barn vi vet om fra det første ekteskapet:

1. **Halvor Aslesen Vesetrud, Semmen** (1775-1821, død 11/8). Drev Vesetrud, som faren eide. Ble 7.oktober 1809 av sin far Asle Trulsen overdratt Søndre Semmen av skyld 1 skpd 5 lpd og 8 setting for 2999 rdl. Denne overdragelsen ble stadfestet ved samfrendeskiftet etter moren 24/10-1809. Se fortsettelsen.
2. Truls Aslesen Vesetrud, født ca. 1791. Ungkar Truls Aslesen Vesetrud, 29 år, ble viet i Hole kirke 23/8-1822 med pike Olia Olsdatter Grefsrudeie, 37 år. De hadde følgende barn:
  - a) Anders Trulsen, født 2/5 og døpt 11/5-1817 i Hole. Foreldrene kalles Truls Aslesen Vesetrud og Olia Olsdatter Burudeie. Han ble gift med Barbro Knutsdatter, født i Norderhov ca. 1815. I Heggelia 1865 og 1875.
  - b) Ole Trulsen Heggelien, født 25/3 og døpt 23/7-1820 i Norderhov. Foreldrene bor på Semmeneie.(Må ikke forveksles med Ole Trulsen Midtre Somdalen). Han ble 19/3 -1845 gift med Olia Danielsdatter fra søndre Hønefoss, født omkring 1820. Hennes far var Daniel Eliassen.
  - c) Asle Trulsen Semmeneie, født 20/3, døpt 15/9-1822 i Norderhov. Gift første gang 5/11-1850 med Christine Andersdatter Hallingbyeie, født 3/8-1828, død 28/6-1852. Hennes foreldre var Anders Larsen søre Semmeneie og hustru Marte Henriksdatter. Gift 2. gang 4/9-1856 med Inger Halvorsdatter Røste, født 24/9-1826. Hennes foreldre var Halvor Olsen Røste og hustru Anne Aslesdatter. Ved folketellingen 3/12-1900 bodde Asle og Inger i Olabråten under Tolerud i Bjoneroa. Asles foreldre var Truls Aslesen Semmeneie og hustru Olea Olsdatter Asle Trulsen og hans andre hustru hadde to barn vi vet om: *Olia* født 20/8-1854 og *Anne* født 1856. Sistnevnte bodde hos foreldrene som ugift i 1900.
3. Gjertrud Aslesdatter, født ca. 1796. Ble 25/2-1817 gift med Christoffer Hansen, 25 år gammel, kalt Gihle eller Præstegårdseie. Gjertrud tjente da i prestegården.

Asle Trulsen Semmen hadde som enkemann 19/3-1809 til dåpen en pike, kalt Maren. Den samme Maren ble senere den kjente **Madame Glatvedt**. Hennes mor var piken Ingeborg Thorsdatter. Dette var helst den samme Ingeborg som året etter ble gift med Asle. Maren Aslesdatter var født 5/2-1809 og døpt 19/3-1809. Hun døde 19/5-1885. Begravet ved Hønefoss kirke.

Asle Trulsen Semmen fikk i 1813 og ca. 1817 ytterligere to barn med sin hustru Ingeborg Torsdatter, se fortsettelsen. Hvis Ingeborg Torsdatter var fra Ådalen, så var hun vel fra

Viker og født på Enger (se foran).

Enken Ingeborg Thorsdatter Semmen døde 23/11-1859, og hun ble begravet ved Norderhov kirke 1/12-1859. Hennes alder var da 83 1/2 år, hvilket passer ganske godt på Ingeborg Thorsdatter Viker, som ble døpt 1/6-1777. Sistnevnte hadde til dåp i Viker kirke datteren

1. Kari Hansdatter, døpt 4/6-1800. Barnefaren var Hans Hermansen, «gartner i prestegården».

Terje Gudbrandson har gransket på en Trond Aslesen Ring, født ca. 1817. I pantebok 1 for Ringerike (fol. 159 b f.) står det i følge Terje:

Halvor Aslesen Vesetrud, som hadde drevet Vesetrud og i 1809 var blitt eier av Søndre Semmen, se nedenfor, inngikk den 2. april 1816 en kontrakt med faren, Asle Trulsen Semmen. Der gikk det fram at det den 7. april 1810 var blitt inngått en føderådskontrakt mellom faren og Halvor, der Asle Trulsen var sikret kår av både Vesetrud og Semmen. Nå (dvs. 2. april 1816) gjorde de avtale om at Asle isteden skulle ha plassen Hunsdalen av Semmen til bruk for levetiden, og at kona så eventuelt skulle ha halve plassen til bruk i fem år etter Asle var død - hvis hun ikke giftet seg på ny.

Og så skriver T. G.: «Denne Halvor var nok noe av en fyr, for han viser til at faren ikke var gift på ny da han og Halvor hadde opprettet føderådskontrakta i 1810. Om derfor Asle nå etter ei tid valgte å gi fra seg Hunsdalen og ta kår på ny, skulle likevel ikke kona ha noe kår hvis Asle døde først! Men viktigere for oss er at det går fram av 1816-kontrakta at Asle nå var gift med Ingeborg Torsdatter. Hun er nevnt ved navn lenger ut i dokumentet».

I følge kirkeboka ble Asle og Ingeborg gift 5/9-1810, fem måneder etter at føderådskontrakten var inngått (nevnt tidligere).

Asle Trulsen fikk med sin 2. hustru Ingeborg Torsdatter disse tre barna vi vet om:

1. Maren Aslesdatter (med forbehold om at det er den samme Ingeborg Torsdatter), i følge Hønefossboken født i Hunsdalen. Hun var født 5/2-1809 og døpt 19/3-1809, og hun døde 19/5-1885.
Hun ble den senere så kjente **Madame Glatved**. Hun ble gift med Lars Malstein Nilsen Glatved, død 1848. De drev Glatveds hotel. Vi vet om to sønner:
  - a) Axel Glatved.
  - b) Lauritz Glatved.
2. Thor Aslesen Hunsdalen, døpt i Norderhov 20/6-1813 og død i Hunsdalen 19/4-1856. Ble vaksinert 4/10-1822. Ble konfirmert 4/10-1835. Meldte tilflytning til Drammen

26/1-1836. Ble kalt handelsbetjent hos søsteren Maren Glatved da han med Johanne Olsdatter Kihleie fikk to døtre 28/8-1841, nemlig Inger og Anne. Kalte seg Hunsdalen da han i 1843 ble gift med Maria Andersdatter Sandvigen, født 1821 og død i Amerika 1861(?). Ved eldstedatterens dåp kalt Thor Olsen (!) Hunsdalen og på Norddalen under Blakstvedt. I 1849 ble han nevnt som gårdbruker i Fossholm. Barn vi ellers vet om:

- a) Inger Andrea Thorsdatter, født 10/1-1844. Ble født i Norddalen u/Blakstvedt. Ble konfirmert i Norderhov kirke 19/6-1859. Død ved drukning i Hønefoss 28/5-1860. Hun bodde antagelig da hos sin tante, Madame Glatved. Faddere ved Inger Andreas dåp: Mons Olsen Blakstvedt, Anders Hæl, Kirsti Monsdatter Blakstvedt, Maren Olsdatter ibid, Kari Andersdatter Sandvigen.
  - b) Asle Thorsen, født i Fossholm 6/2-1849. Utv. til Amerika sammen med moren i 1861. Faddere ved Asles dåp: Kirstie Fossholm, Marit Enger, Niels Enger, Lars Olsen Lindelien samt barnets moder.
3. Trond Aslesen Ring, født ca. 1817 og død som skomakermester i Hønefoss 10. september 1855. Da var hans alder oppgitt til 32 år hvilket nok er ca. 10 år for lite. Hans dåp er ikke innført i kirkeboka for Norderhov, men kan han være døpt i Hole eller en annen kirke?
- Trond ble konfirmert i Norderhov 6. oktober 1833, 16 år gammel. Foreldre gårdmann Asle Trulsen og hustru Ingeborg Toresdatter.
- Trond var 38 år og bosatt i Nordre Hønefoss da han 27. august 1855 ble viet til piken Annette Pettersdatter Aass, 26 år, bosatt i Nordre Hønefoss og datter av Petter Christiansen. (Dette siste iflg. avlesninger foretatt av Terje Gudbrandson).
- Trond Aslesen Ring døde med andre ord tre uker etter giftermålet.
- Trond og Annette fikk datteren
- a) Thora Tronddatter, født 11/12-1855, konfirmert 2/6-1872.

Halvor Aslesen Vesetrud (1775-1821), som 6/9-1799 ble gift med sin kusine **Gunhild Tronddatter Bergsund** (1771-1856), ble i 1809 eier av Søndre Semmen, som da var skyldsatt til 1 skpd 5 lpd og 8 setting. Den 25/9-1820 ble obligasjon utstedt av Halvor Aslesen til lånet av 1820 for 1000 sølvspecier. Tinglyst 30/10-1820.

I 1827 var skylden satt til 1 skpd 11 1/3 lpd, senere til 12 dl 2 sk. Halvor Aslesen leide ut Midtgarden for tre år til Joen Pedersen Marigaard. Datert 28/12-1813.

Halvor Aslesen døde i 1821. Gården ble 8. mai 1828 delt opp i tre deler Søndre Semmen + Brentebraaten. De tre delene av Søndre Semmen ble delt mellom Halvor Aslesens tre sønner.

Halvor og Gunhild hadde disse barna (er usikker på rekkefølgen):

1. Elling Halvorsen, født ca. 1802. Ble 8/7-1828 eier av en del av Søndre Semmen, 138 a av skyld 13 2/3 lpd til en pris av 1500 spdl.. Til Ellings part hørte plassen Korgerud.
2. Peder Halvorsen. Ble 8/7-1828 eier av en tredje del av Søndre Semmen, 138 c av skyld 7 2/3 lpd til en pris av 900 spdl.. Den 15/5-1843 ble det utstedt obligasjon fra

Peder og Tron Halvorssønner til Christen Ihlen for 920 spdl i løpenr. 138 b og c i Semmen. Tinglyst 16/5-1843. Den 13/7-1843 ble det utferdiget et skadesløsebrev fra Peder og Tron Halvorssønner til Christen Ihlen for 920 spdl. Tinglyst 14/7-1843. Obligasjon fra Peder Halvorsen til Nils Hansen Kjølstad av Modum for 355 spdl. Datert 10/4 og tinglyst 18/4-1844.

3. Tron Halvorsen. Ble 8/7-1828 eier av en annen del av Søndre Semmen, 138 b av skyld 9 lpd til en pris av 1000 spdl. Se også ovenfor. Til Trons part hørte plassen Paulsplassen.
4. Marte Halvorsdatter, født ca. 1803. Hun ble 16/1-1823 gift med Christen Nilsen Ihlen fra Modum. Han var 35 år ved vielsen. De overtok Vesetrud. Eide Midtgarden Semmen en kort stund i 1843. Kjøpte søndre Hunsdalen 11/10-1844. Søndre Hunsdalen hadde nytt matr.nr. 56 med løpenummer 138. Skylden var 2 daler 4 ort og 16 skilling.

Det ser ut til at en av gårdepartene ble delt og tillagt de to andre gårdene omkring 1840, og vi har fått bnr. 5 og bnr. 7, midtre og søndre Semmen. Antagelig har det ikke gått så bra for disse brødrene, for gardene fikk nye eiere i 1843 hhv 1848. Elling Halvorsen finner vi igjen i Korgerud 1865. Da var han føderådsmann og skredder.

Vi fortsetter med bnr. 5, Midtgarden:

En livørsmann **Truls Olsen Søndre Semmen** døde 70 år gammel 13/9-1840.

Christen Nilsen Ihlen (se ovenfor og under Søndre Hunsdalen), gift med **Marte Halvorsdatter Semmen**, var kortvarig eier 1843.

Truls Thorsen Bergsund, Semmen (1816-1877). Var eier av Midtre Semmen, bnr. 5 fra 1843, og var eier til sin død. Skrev seg Bergsund, døde på Midtgarden Semmen. Truls var i nær slekt med de tidligere eierne, idet hans mor Olea Trulsdatter Bergsund var kusine til Halvor Aslesen Semmens barn, nevnt ovenfor.

Truls Thorsen var gift to ganger. Gift 1. gang 1840 med **Eli Jonsdatter Hallsteinrud** (1821-1843), gift 2. gang 1847 med **Inger Knutsdatter Berg** (ca.1815-1880) fra Lunder. Var også eier av Østre Bergsund. Bodde vel mest på Semmen.

Noen av barna:

1. Olava Randine Trulsdatter, født 13/10-1842 (fra 1. ekteskap).
2. Berthe Trulsdatter Bergsund, født 2/5-1851 og død 16/6-1926. Ble 1877 gift med Martin Ellingsen Rognerud, født 11/12-1840 og død 18/12-1920. Han ble eier av Rognerud gård.
3. Knut Trulsen, født på Semmen 14/4-1853 og død 19/7-1890. Trolovet i Hole 8/11-1883 med Olava Andersdatter Hurum «født i Ådal» 1861. Hennes far var Anders

Olsen Hurum. Olava ble som enke gift igjen med Anders Aslesen Berg på Nordre Somdalen, født på Rud i Soknedalen 26/11-1858 og død på Nordre Somdalen 3/1-1911. Knut Trulsen overtok Bergsund 22/10-1876. Han og Olava hadde sønnen:

a) Truls Knutsen Bergsund, født 10/5-1888. Ble 1913 gift med Marthe Trondsdatter Buttingsrud, født 10/11-1890.

I sitt 2. ekteskap med Anders Berg hadde Olava datteren

b) Karen Andersdatter Berg, født 28/6-1903. Hun ble eier av Nordre Somdalen.

4. **Tor Trulsen Bergsund**, født 19/2-1855 ble neste eier, se fortsettelsen.

Tor (etterhvert skrevet Thor) **Trulsen Bergsund**, født 19/2-1855 og død 14/6-1912. Ble gift med **Petronelle (Petra) Pedersdatter Sætre**, født i Trysil 1866. Thor Trulsen ble eier av Midtgarden Semmen fra 1877, enken Petra fra 1911. Barn:

1. Truls Bergsund, født i Vang, Hedmark 1889.

2. Inger Bergsund, født på Semmen 16/11-1890

3. Karen Sætre Bergsund, født 7/9-1893. Ble 15/12-1912 gift med Jakob Olsen Venås, som var lærer på Semmen skole, og som var født i Hemsedal 1887. Barn før 1919:

a) Petra Venås, født 15/3-1913.

b) **Odd Venås**, født 1/5-1919. Ble eier av Midtgarden Semmen etter onkelen Ingvar Bergsund i 1971, se fortsettelsen.

4. Peder Sætre Bergsund, født 1897

5. Thordis Karoline Bergsund, født på Semmen 1/8-1899. Ble 1933 gift med Petter Engebretsen Aasen, født ? Eide Branddalen. Barn:

a) Petra Karin Aasen, født 1934

b) Engebret Aasen, født 1935

c) Thor Bergsund Aasen, født 1937.

6. Knut Bergsund, født på Semmen 5/1-1902.

7. **Yngvar Bergsund**, født 31/8-1903. Ble eier av Midtgarden Semmen etter sin mor. Var eier til 1971.

8. Inger Bergsund, født 17/6-1906.

9. Petra Borghild Sætre Bergsund, født 17/6-1910.

Odd Venås, født 1919, ble gift med **Oddbjørg Hære**, født 1929. Odd Venås tok over eiendommen etter sin onkel Yngvar Bergsund i 1971. Barn, iflg Norske Gårdsbruk:

1. **Jon Are Venås**, født 12/12-1956. Ble 1979 gift med **Randi Wergeland**, født 1958, datter av Harald Wergeland og hustru Ingrid Sperre. Jon Are ble eier av Midtgarden Semmen i 1987. Barn født før 1989:

a) Hans Jakob, født 1988.

2. Karen Eldbjørg Venås, født 1959.

3. Inger Helene Venås, født 1963.

4. Tone Venås, født 1965.

Som kjent opphørte første verdenskrig den 11/11 kl 11. Men hvilken ukedag var dette? Hvilken ukedag var 17.mai 1814?? Eller unionsoppløsningen med Sverige 7. juni 1905??? Om ikke disse oppgavene skaffer den vanlige, norske slektsgranskeren problemer med nattesøvnen, kan svar på lignende oppgaver ha stor betydning for den det gjelder!

Hvis du ønsker, kan du nå skaffe deg en "dreie-kalender" som enkelt og greit svarer på slike spørsmål. Dette gjelder uavhengig av om hendelsen fant sted for 1000 år siden eller det skjedde i fjor. Ja, selv om du ønsker å sette opp års-kalenderen for 3006, vil "dreie-kalenderen" hjelpe deg – forutsatt at myndighetene ikke foretar en kalender-reform innen den tid. ## Men først må du klippe til og montere kalenderen:

Montering

og

litt historikk.

"Dreie-kalenderen" består av tre skiver som må klippes slik tegningene viser.

Skive nr. 3, som er sirkel-rund, plasseres underst. Det kan være en fordel å lime denne skiven til en stivere plate som selvfølgelig gis samme form og størrelse som papir-skive 3.

Skive 1 og 2 klippes også til. De grå partiene som er markert *Fjernes*, klipper du bort. Alt som ikke hører med til skivene, må fjernes. Også her kan det være fornuftig å forsterke skivene ved å lime dem på en stivere plate.

Skive nr. 1 plasseres øverst. En stift settes gjennom sentrene i de tre skivene. På hver skive er senteret markert med et lite kryss.

Øverst på skive 1 står **Gregoriansk datering**. Nederst finner vi **Juliansk datering**. Som kjent er dette navn på to aktuelle kalender-typer. Men hvorfor er vi belemret med to rel. like kalendre? For å finne ut av dette, går vi først et par tusen år tilbake i historie.

Verdenshistoriens utvikling bevirket at romernes kalendervesen fikk en særlig betydning – også for vår tidsregning. Men ca 100 år før Kr. fødsel, var det nærmest kaos i det romerske kalendervesen. Man hadde ingen lov som sørget for den nødvendige orden i tidsregningen. Til alt hell dukket nå den handlekraftige keiser *Julius Cæsar* opp på arenaen og gjorde ende på virvaret. Han valgte en drastisk løsning: I det år som i dag betegnes som 46 f.Kr, lot han innskyte to ekstramåneder på til sammen 67 døgn og i tillegg en såkalt "skuddmåned" på 23 døgn!! Dette året, som kaltes "*forvirringens år*", fikk en samlet lengde på (365+67+23=) 455 døgn!! Dermed var det igjen orden i tidsregningen og det meget viktige vårjevndøgnet var brakt tilbake til sin opprinnelige plass.

Da Cæsar ble myrdet (i år 44 f.Kr.), kom riktignok kalendervesenet på nytt i uorden i en kort periode. Men snart fikk romerne ordnet opp og den såkalte **julianske kalender** (oppkalt etter *Julius Cesar*) ble etablert for godt. Som kjent sier den at årets lengde normalt er på 365 døgn men at ethvert årstall som er delelig på 4, *et skuddår*, skal ha 366 døgn. Denne kalenderen fungerte godt for sin tid, men korrekt var den ikke!. Hvert år var nemlig i gjennomsnitt over 11 min. for langt. For et enkelt år har dette liten betydning Men denne feilen ble selvfølgelig addert år for år - og etter hvert ble den samlede feilen sjenerende stor. Noe måtte gjøres!

På 1500-tallet engasjerte så pave Gregor den XIII (pave fra 1572 til 1785) dyktige astronomer til å utarbeide en bedre kalender. Arbeidet resulterte i den såkalte **Gregorianske** kalender, - som dessverre heller ikke er korrekt! Året er fortsatt for langt. Imidlertid er feilen pr. år nå redusert til ca 26 sek., en unøyaktighet som få behøver å bekymre seg over! (Den Gregorianske kalender kommer vi tilbake til under *Skuddårsregler* på side 36.)

Den Gregorianske kalender ble tatt i bruk i **1582** i katolske land i. Man lot da 4. oktober i juliansk datering bli etterfulgt av 15. oktober i gregoriansk datering. 10 dager ble altså "fjernet"!

I Danmark-Norge skjedde skiftet først i år 1700. Her valgte man å la 18. februar 1700 være siste dato i den julianske kalender. Dagen etter skrev man 1. mars 1700 i gregoriansk datering.

Imidlertid: Mange innså ikke behovet for en slik justering. Disse "nymotens greiene" førte derfor til mange protesterte – både i 1582 og i år 1700.. Makthaverne ble beskyldt for å altså stjele – for ikke å si *frarøve* – folk flere dager av deres liv!!!

Grunne til at det protestantiske Danmark-Norge ventet helt fra år 1582 til 1700 med å innføre den nøyaktigere kalenderen, var at forbedringen ble innført av en Pave!!. En katolikk!!! Slikt kunne ikke protestanter godta uten videre!!! (I de katolske landene Italia, Polen, Portugal og Spania ble skiftet foretatt i år **1582**. I Canada, Storbritannia og USA skjedde det i år **1752**, i Finland og Sverige i år **1753**, i Russland i år **1918** og i Tyrkia så sent som i år 1927.)

Vi "prøvekjører" dreie-kalenderen.

Nå antar vi at kalenderen er montert: Neste skritt er å bli fortrolig med bruken. Først velger vi å stille skivene slik at kalenderen for desember måned vises for år 2006.

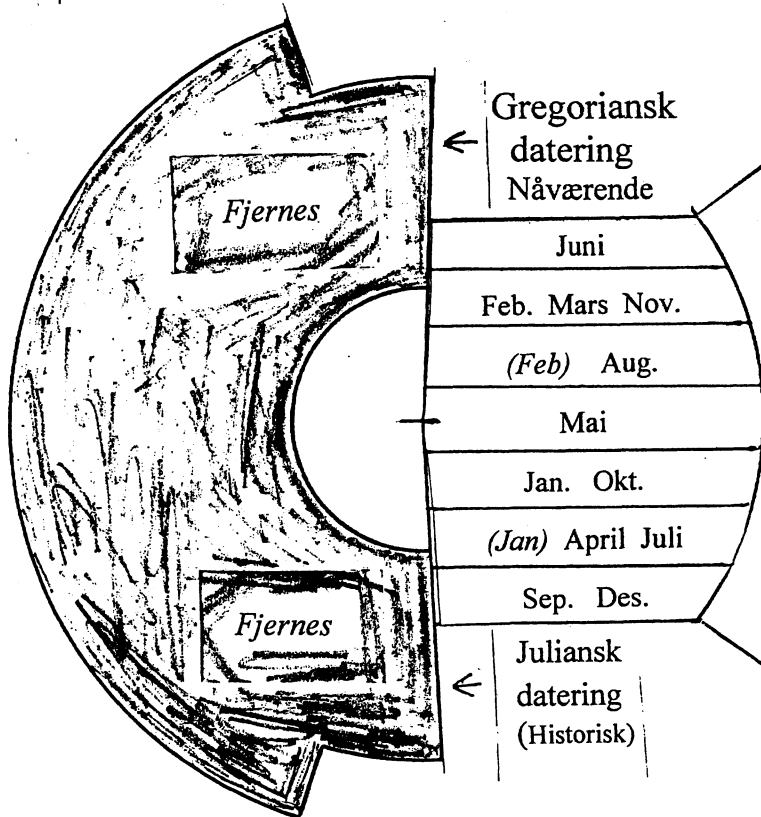
Øverst på skive 1 står "**Gregoriansk datering**", altså navnet på den kalenderen nå brukes – bl.a. i Norge. Drei skive 2 slik at de to første sifrene i årstallet 2006, altså tallet **20**, står rett til venstre for pilen ut fra "Gregoriansk datering".

Langt nede under "**Gregoriansk datering**" finner vi **Des** (=Desember). Drei nå skive 3 til de to siste siffer i årstallet 2006, altså tallet **06**, står rett til høyre for **Des**. I vinduet i skive 2 ser vi nå kalenderen for desember måned i år 2006. (N.B. Husk at desember har 31 dager. Vi må selv justere måned-kalenderen for alle måneder med færre enn 31 dager!!! De overskytende dagene ser vi bort fra!) Kalenderen skal bl.a. vise at 3. desember i år 2006 er en søndag.

Hvis vi ønsker en oversikt over **juni** måned i år 2006, er det bare å dreie skive 3 til de to siste sifrene i årstallet, altså **06**, står rett til høyre for **Juni**. (mens sifrene 20 fortsatt står rett ut for pilen ut fra "Gregoriansk kalender".) Da vises kalenderen for juni måned i året 2006. For eksempel finner vi at 4. juni er en søndag.

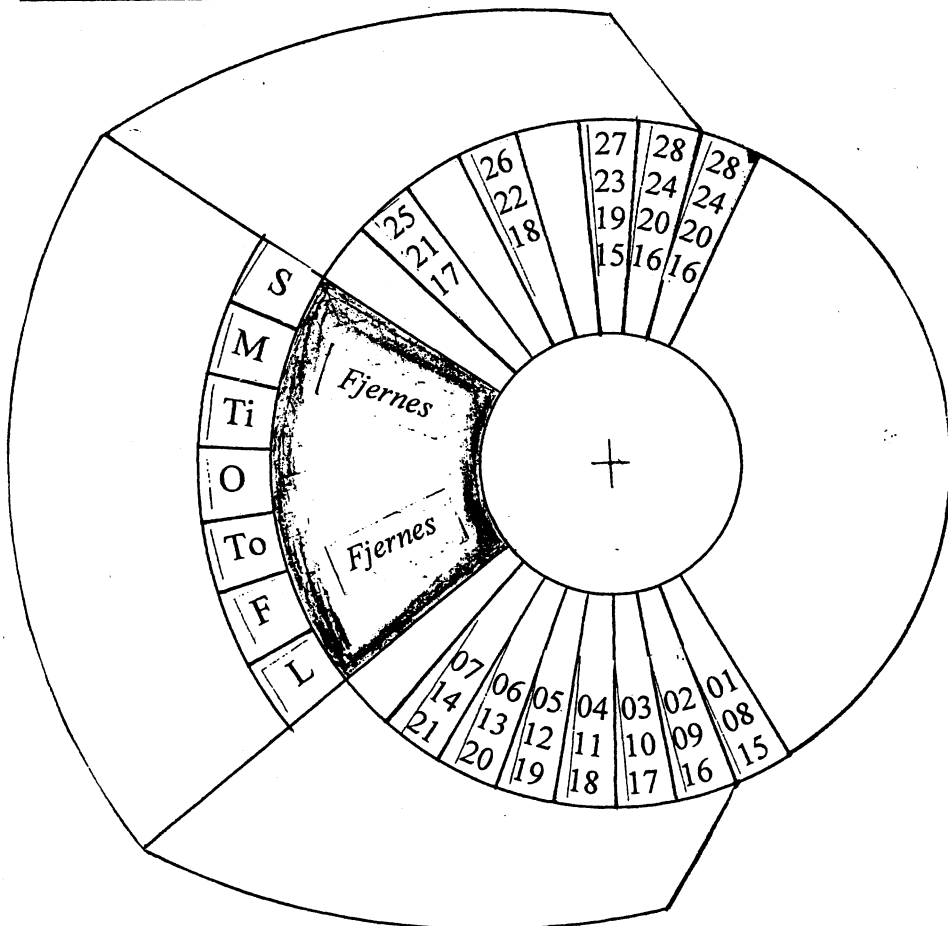
Selvfølgelig har de fleste oppdaget at kalendrene gjentar seg etter en del år. For eksempel viser skive 3 at årene **2006**, **2034**, **2062** og **2090** gir samme månedskalendere. Det samme gjelder de fire årstallene: 2007, 2035, 2063 og 2091. O.s.v.

Drei den midterste skiven til de to første sifrene i årstallet står rett ut for- og inntil – Gregoriansk datering eller Juliansk datering hvis du arbeider med den ”gamle” kalenderen.

I

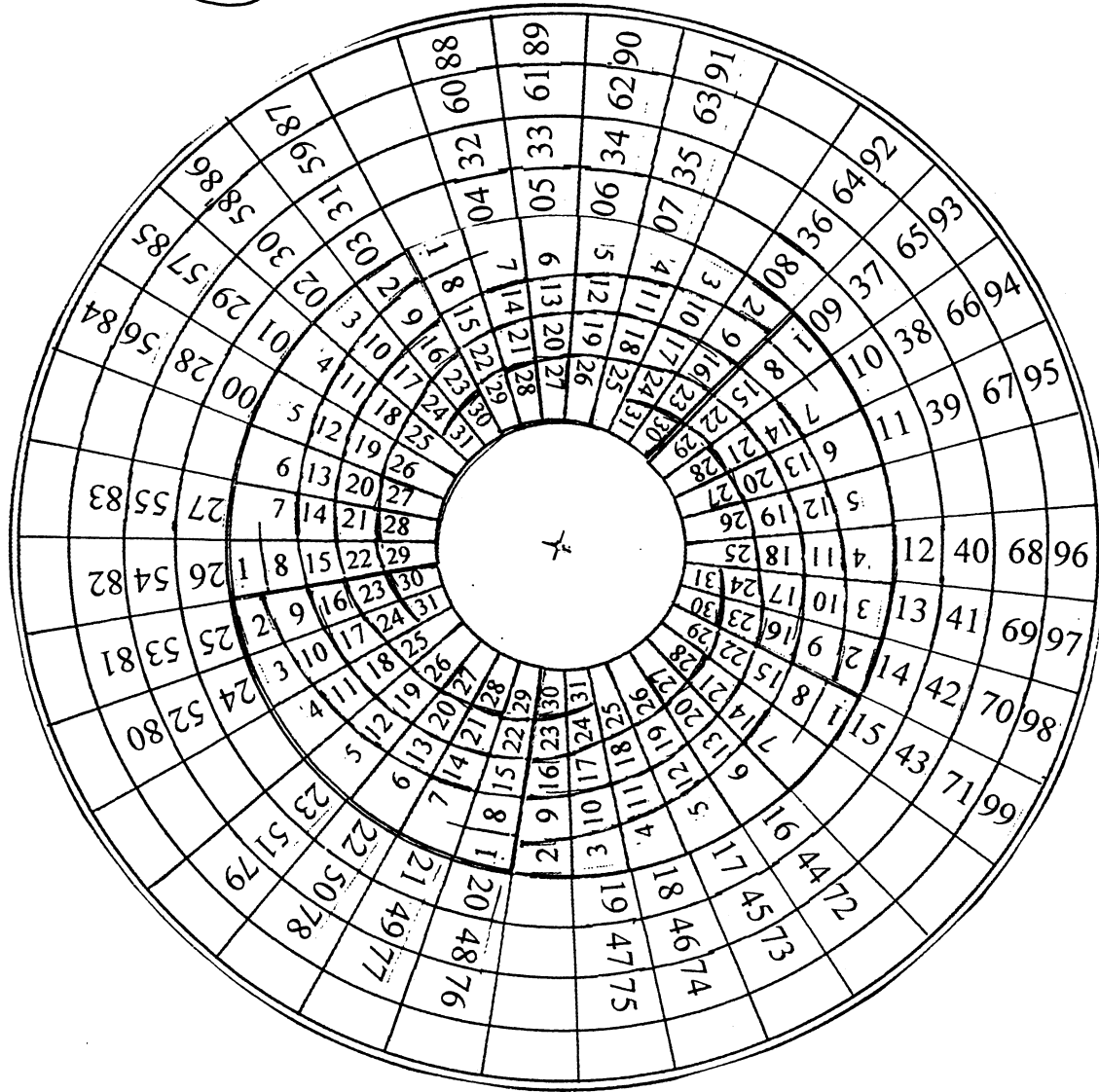
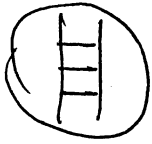
Drei den sirkulære skiven slik at de to siste sifrene i årstallet blir stående rett til høyre for den aktuelle måneden.
N.B. I skuddår brukes (Jan) og (Feb) for januar og februar.

II

FORSTERK SKIVENE VED Å LIME ARKET PÅ EN
STIVERE PLATE. NÅR LIMET HAR STØRKNET, ER TIDEN
INNE TIL Å KLIPPE SKIVENE UT AV ARKENE.

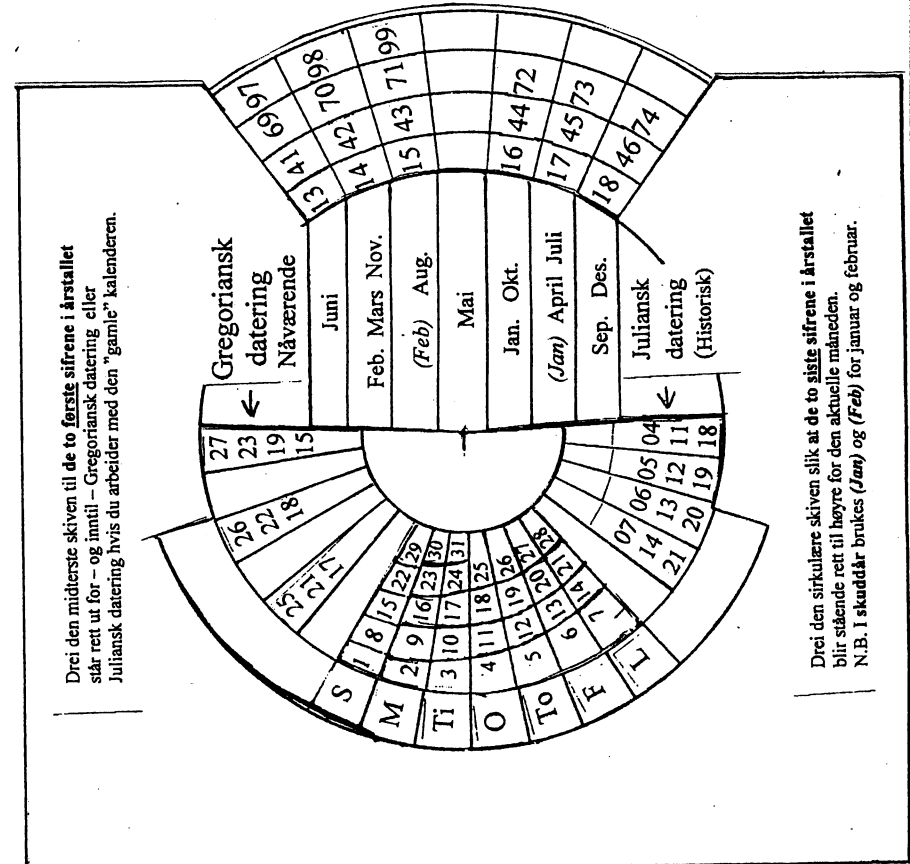

Dette bildet av en ferdig-montert kalender viser bl.a.:
Månedskalenderen for juni måned i 1997 i Gregoriansk datering.

Vi ser at både 1., 8., 15., 22. og 29. juni var søndager.
Likeså ser vi at 7., 14., 21. og 28. juni var lørdager

I juni 1913, 1941 og 1969 var månedskalenderen den samme.
Likeså i mars og november i 1914, 1942, 1970 og 1998 o.s.v.

Drei den midterste skiven til de to første sifrene i årstallet står rett ut for- og inntil - Gregoriansk datering eller Juliansk datering hvis du arbejder med den "gamle" kalenderen.

Drei den sirkulære skiven slik at de to siste sifrene i årstallet blir stående rett til høyre for den aktuelle måneden.
N.B. I skuddår brukes (Jan) og (Feb) for januar og februar.

Hva med månedskalenderen for desember måned i 1118, 1146 og 1174 i Juliansk datering?

FORSTERK SKIVENE VED Å LIME ARKET PÅ EN
STIVERE PLATE. NÅR LIMET HAR STØRKNET, ER TIDEN
INNE TIL Å KLIPPE SKIVENE UT AV ARKENE.

Skuddår fører til noen små komplikasjon. La oss se nærmere på dette for skuddåret 2004. Først søker vi kalenderen for juni 2004: Drei skive 3 til tallet **04** står rett ut for juni. (Pass samtidig på at tallet 20 fortsatt står rett ut for pilen fra "Gregoriansk datering"!) Da ser vi f. eks. at 6. juni er en søndag. Enkelt og greit! Men dette var da ikke noe problem! Nei, problemet viser seg først i *Januar* og *Februar*. I skuddår brukes (*Jan*) og (*Feb*), i kursiv og godt pakket inn i parentes! Vi ser at både 4. januar og 1. februar falt på en søndag i år 2004.

Nederst på skive 1 står "*Juliansk datering*", en kalender som altså var i bruk før den gregorianske kalenderen ble innført. Både Juliansk og Gregoriansk datering behandles stort sett på samme måte med "dreie-kalenderen, slik eksemplet nedenfor viser:

Historien forteller: *Den 31. oktober 1517 spikret Martin Luther opp sine 95 teser mot avlatshandelen på kirkedøren til slottskirken i Wittenberg.* På hvilken ukedag skjedde dette?

Først dreier vi skive 2 til tallet **15** (de to første sifrene i årstallet **1517**) står rett ut for pilen fra "*Juliansk datering*". Deretter dreier vi skive 3 til tallet **17** (de to siste sifrene i årstallet) står rett ut for **Okt** (= Oktober) Da ser vi at 31. oktober 1517 var en lørdag. (Ikke uventet)

Dermed skulle vi ha grunnlag for å sammenfatte våre erfaringer til en bruksanvisning:

Bruksanvisning

- 1) Avgjør først om datoen hører hjemme i *Juliansk* eller *Gregoriansk datering*.
  - 2) Del årstallet i to. De to første sifrene (eller det ene hvis årstallet ikke består av fire siffer) finner vi igjen på skive 2. Drei skive 2 til disse sifrene (eller det ene) står rett ut for – og inntil – Gregoriansk – eller Juliansk datering. (Eks.: årstallet 1905 deles i 19 og 05. Årstallet 872 deles i 8 og 72 og årstallet 901 deles i 9 og 01.)
  - 3) De to siste sifrene i årstallet leter vi opp på skive 3. Drei skive 3 til disse sifrene står rett ut for den aktuelle måned.
  - 4) Så passer vi på at i **skuddår**, brukes (*Jan*) og (*Feb*) for januar og februar. I alle andre tilfelle velges månedsnavn uten parentes og uten kursiv!
- N.B.** Du må selv passe på antall dager i den aktuelle måned! Hvis for eksempel februar har 28 dager, må du sløyfe sifrene 29, 30 og 31!

Skuddårs-reglene:

I den "**Julianske datering**": Alle årstall som er delelig med 4, er skuddår.

I den "**Gregorianske datering**": Alle årstall som er delelig med 4, er skuddår, bortsett fra de hele hundre-årene. De hele hundre-årene er kun skuddår hvis de er delelige med 400. (Det kan være fornuftig å markere skuddårsmånedene (*Jan.*) og (*Feb.*) på skive 1 med en farge. Det samme gjelder skuddårstallene på skive 3. Skuddåre-tallene danner tallrekkene: (04, 32, 60, 88), (08, 36, 64, 92), (12, 40, 68, 96) o.s.v., der alle tallene er delelige med 4.

Lykke til med bruken av dreie-kalenderen!!!

P.s.: Har du forslag til forbedringer, er redaksjonen takknemlig for innspill.

Thorleif Solberg:

"Lyndi a Ringariki".

Professor Eyvind Fjeld Halvorsen har i sin artikkel om Hønen og Hønenfossen omtalt den "forsvunne" gård Aker, som har gått inn i gården Hov i Ullerålsfjeringen. Men bare ca en kilometer unna lå enda en gammel gård som er "forsvunnet", nemlig "Lyndi", eller Lunde, også kalt Lønne.

Biskop Øystein omtaler i sin jordebok fra omkring 1400, (Røde Bok), Lyndi a Ringariki 6 ½ øyrisbol. Lyndi var altså kirkegods.

Oluf Rygh i sitt bokverk "Norske Gaardnavne" mener at dette Lyndi må ha ligget i Soknedalen, og har gitt navnt til bygda Lunder. Lunde eller Lund ble så seinere delt, Lundesgården og Oppegården. Tankegangen er riktig, det har ligget en gård Lunde her. Men den som nevnes i den omtalte jordeboka, har professor Halvorsen påvist lå i Ullerålsfjeringen og har gått inn i gården Nærstad.

Nabogården øst for Nærstad heter Lundstad. Oluf Rygh tyder navnet til "Gaarden Lunds Baadstø". Geografi og teori passer her fint sammen.

Ved hjelp av skattematrikler og jordebøker kan vi følge "Lyndi" gjennom tidene til garden forsvinner i Nærstad.

1545. 5 lispund i Lyndi hører til Hole prestebol.

1595,1618. 2 ½ lispund i Lyndi: Åls prebende i Oslo Domkirke, lagt under sognepresten i Oslo.

Omkring 1624. Hole prestebol 5 lispund i Lyndi, Åls prebende 2 ½ lispund.

1647. Engebret Nærstad eier sjøl med bygsel 3 skippund i Nærstad.

Mag. Truls i Christiania 1 ½ lispund uten bygsel.

Hr. Laurids på Hole 1 fjerding (= 5 lispund) uten bygsel.

I 1650-60-åra har borgermester Hans Eggertsen kommet inn i bildet. Han eier 2 ½ lispund. Hole prestebol eier fortsatt 1 såld eller 5 lispund.

Heretter kan vi søke opplysninger i panteregister og panteprotokoll.

1690, 2.mai. Gårdeplassen Lønne, 2 ½ lispund i gården Nærstad er solgt av Jørgen Phillipsen til Gunhild Pedersens. (PB I, s.23).

1692, 3.mars. Gårdeplassen Lunde eller Lønne, 2 ½ lispund, er sammen med Sørgefoss sager pantsatt av Eggert Stochflet til Vilhelm de Viggens for 900 riksdaler.

1704, 4.juli. Engebret Pedersen Nærstad protesterer mot at hans svogerske Malene Amundsdatter nå gift med Erik Smed ved Hønenfossen, har solgt hans vermoder, Gunhilds eiende gods, ½ fjerding i Nærstad, som hennes salige mann Nils Pedersen ved Hønenfossen hadde kjøpt av salig assistensråd og lagmann Jørgem Phillipen for 12 a 14 år siden. Hans vermor levde enda, "og ingen arv kan falle efter min værmoder før hun er død". (Dette gjelder opplagt Lønne). (PB II, s.24b).

1714, 2.mai. Lønne, plass under Nærstad, er ved kontrakt overdratt av Erik (Kristoffersen) Smed til Engebret Pedersen Nærstad for 20 riksdaler, hvorimot var anlagt en sak.

Engebret Nærstad erkjente å ha kommet i forening med Erik Christophersen Smed om den søkning han hadde ført mot ham på hans formann salig Jacob Klot og hans etterlatte (hustru) Mallene Amundsdatter, som nu omsider var bemelte Erik Smeds hustru, for den halve fjerding gods i Lønne under Nærstad, og som på skiftet etter salig Jacob Klot var utlagt velerverdige magister Jonas Ramus. Engebret erkjente og vedgikk å ha søkt og drevet prosess imot Erik Smed til Den kongl.Oberhofrett, og hadde aktet å drive

den for Hans Maj's Høiesterett. Saken ble så henlagt, og Engebret beklaget de ord som han i drukkenskap hadde latt falle om Mallene. Engebret og Erik skulle heretter leve til døden ad som svogre og fortrolige venner. (PB II, s.293b).

1715, 25.nov. Gårdeplassen Lønne, 2 ½ lispund med bygsel er transportert av Jonas Ramus til Engebret Nærstad for 59 riksdaler 4 skilling.

Sogneprest Jonas Ramus overdrar til Engebret Nærstad ½ fjerding gods i Lønne med bygsel, som den 4.januar 1702 var pantsatt til ham av Mallene Amundsdatter, salig Jacob Klotis. Actum Norderhoug 25.november 1715.. (PB III, s.7).

Sic transit Lyndi/ Lønne fra jordens overflate.

Det er skifte 20.april 1702 ved Hønefoss etter avgangne Jacob Christophersen Klodt. Enke: Malene Amundsdatter. Barn: Christopher, Nils og Villum Jacobssønner, Anna Lisbeth Jacobsdatter. Avdødes bror: Iver Klodt på Bragernes.

Buskap: 1 ku, 1 kvige og 4 voksne sauer.

En hel rekke personer på Ringerike, Hadeland og Land, ialt 66, var skyldige til boet.

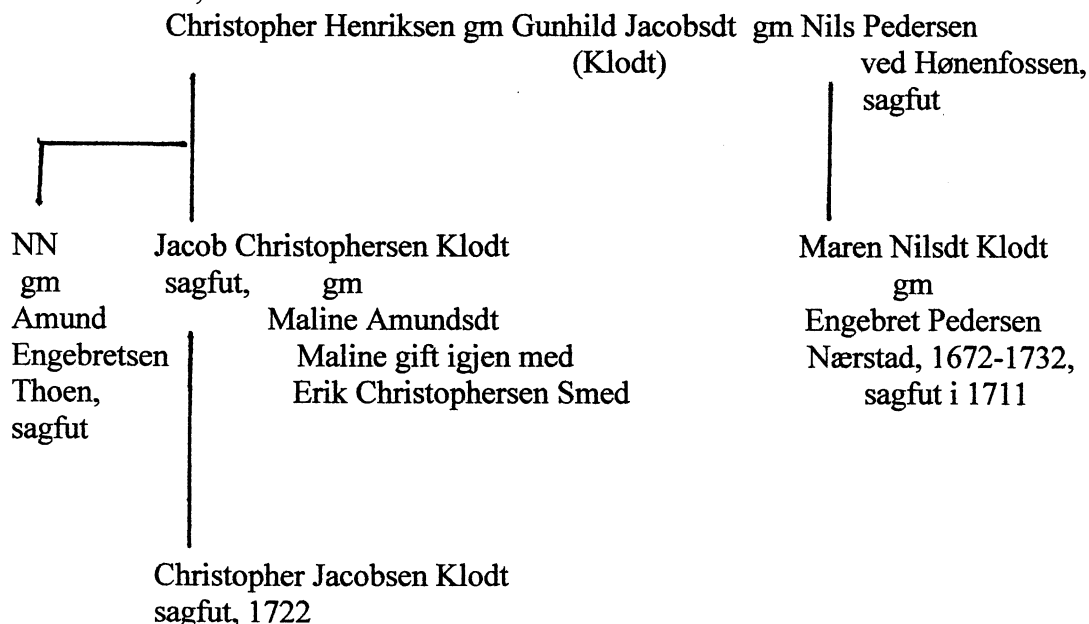
Boets løseemidler var på 1043-1-16.

25 personer hadde tilgode i boet, summa 1012 riksdaler.

Den salige mann eide i Nærstad ½ fjerding med bygsel og herlighet, kaltes Lønne, som den salige mann var overdratt av sin moder Gunhild Jacobsdatter på skiftet etter hans salige fader 2.mai 1690. Godset var pantsatt til magister Jonas Ramus.

Boet befantes i sådan slett trilstand, at det ikke kunne være mektig at svare kreditorene, erndsigte at de umyndige barn kunne vente noen arv.

Slektsoversikt,

Familienavnet er skrevet på flere måter i de forskjellige kildene, Klot, Klodt, Kloth.

Kilder: E.F.Halvorsen.

Panteprotokoller og pantebøker.

Ropeid: Hønefossboka.

Thorleif Solberg.

"De omtvistede eiedeler ved Katnosa".

Fra rettssaken i 1689

Tingbok nr.34 for Ringerike refererer fra en rettergang på Trøgstad anordnede tingstue i Norderhov 26.februar 1689, "efter høyøvrighets befaling". Tilstede var velfornemme ko. maj. fogd, bondelensmannen og lagrettesmennene Torger Skau, Gudbrand Berg, Ole Vestern, Tomas Haga, Knut Ve, Simen Alme, Jens Sørum og Erik Tandberg.

Fremkom for retten Nils Larsen som fullmektig for ærlig og velagte Paul Tostensen, borger og innvåner i Christiania, og produserte et skriftlig stevнемål av den 21.januar 1689, hvorved han innkaller Anders Ferden, Alf Hval, Engebret Toen, Peder Berg, Sven Lo, Jon Opprud, Paul Klekken og Gudbrand Berg med flere interesserede fra Haug, likeledes Jens Hval som nå bodde på Vang i Jevnaker, til å møte i rette på Norderhov anordnede tingstue for "doms erlidelse efter loven".

Han mente at de saksøkte bøndene i året 1684 uten lov og dom og imot høyøvrighets ordre, hadde bemektiget seg endel rug som de hadde avvirket på gården Bratvolds eiedeler ved Katnosa i Hadelands distrikt, og samtidig forklare hver meget hver av dem hadde fått. Han henviste til en resolusjon av 2.september 1684, som henviste saken til landslov og rett, at rugen skulle føres til lensmannen i bevaring og bøndene ikke måtte treske den omtvistede rugen.

Så innga han en kausjon av 15.september 1684 hvorved Ole Tostensen og Hans Vestby på Paul Tostensens, vegne garanterte for rugen.

Så ble det opplest et bevis som lensmannen Villads Knutsen (Trøgstad) og to menn, Gudbrand Sætrang og Ole Skøyen, hadde gitt på hvor meget rug som var blitt tresket på gården Bratvals omtvistede eiedeler ved Katnosa, og hva bøndene hadde svart til det. Beviset var datert 19.september 1684.

Fullmektigen begjærte at innstevnte bøndene måtte gjøre deres ed på hvor meget rug de hadde latt føre bort fra åsteden.

Til dette svarte nå ko.maj. fogd, seigneur Henrik Pettersen at de omtvistede eiedeler ved Katnosa som rugen var åvirket, fra Arild tid hadde vært Ringerikes rette tilligende eiedeler, som og menige almue i mange manns minne har fulgt. Og det inntil denne tid hvor Paul Tostensen har tilegnet seg dem imot almuens vitende.Han påsto at den bemelte rug var åvirket i allmenningen og det tilkom ham å påtale den, ikke Paul Tostensen. Paul Tostensen burde først bevise sine adkomster før allmuen ble pålagt å tas i ed. Dette var også de innstevnte bøndenes påstand.

Fogden refererte seg videre til to bygselssedler som var innført i Sr.Jens Tygesens dom av 15.mars 1681. Den første var utstedt av fogden Sr.Jacob Luth den 24.mai 1662. Den andre var utstedt av fogden Sr.Christen Christensen den 12.xbris 1676. Begge har "bortbygset den omtvistede plass for hans maj.almenning". Sr.Henrik Pettersen mente derfor at saken burde forflyttes til åsteden for å opprette et rett skjelne og dele mellom Hadelands og Ringerikes fogderier.

Paul Tostensens fullmektig mente, at denne protesten til fogden Sr.Henrik Pettersen "ikke var av den kraftighet" at den kunne være noen hindring for hans søkning. For den "uti retteliggende dom av velvise hr.Lars Andersen, gjør en slutning over all den av hans ko.maj. fogds førte protestation". Denne dom var datert "den første søgne efter vinternatten 1685" og tildømte Paul Tostensen eiendelene.

Bøndene vedgikk at de hadde åvirket av den omtvistede bråte 20 ½ tønner rug.

Fogden Sr. Henrik Pettersen begjærte nå saken utsatt til første alminnelige saketing. Da ville han føre vitner "at produsere til sakens videre opplysning". Dette ble innvilget av retten, "da saken befinnes av vidløftig beskaffenhet". Saken ble "henfløtt" til førstkommende 9. april.

Etter oppsettelsen fra den 26. februar møttes så retten igjen på Trøgstad tingstue med Erik Tandberg og Gudbrand Berg fra den forrige lagretten. I de andre lagrettesmennenes uteblivelse hadde fogden Sr. Henrik Pettersen beordret følgende: Gunner Gagnum, Rasmus Veisten, Engebret Veisten, Nils Hverven, Siver Tandberg og Jakob Lie. Overværende var også bondelensmannen Peder Rasmussen.

Hvor da innfant seg i retten Nils Larsen som fullmektig for citanten, den ærlige og velagte mann Paul Tostensen, borger i Christiania. Han fordret den forinnførte sak i rette idag, som er den 9. april. Han refererte seg til sitt forrige inngivende i retten. Han krevde at de innstevte bønder, som alle møtte i egen person, måtte tas til ed om det var mere rug som var bortført fra Katnosa enn som var målt opp på Gjermundbo i lensmannen Villads Trøgstads og Gudbrand Sætrangs overværelse.

Men samtlige innstevnte bønder ville ikke gjøre noen ed, fordi de holdt ikke finnen Paul Spålen som hadde tilsådd den omtvistede rugbråte, "døgtig at gjøre noen ed på hans løgnagtige foregivende".

Paul Tostensens fullmektig ble så tilspurt om han kunne bevise at det var bortført mere rug enn de 20 ½ tønner som var oppmålt under lensmannens overværelse. Hvortil han svarte nei, men han forment at det etter beretning skulle ha vært mere.

Dernest protesterte fullmektigen på at de lagrettemennene som var forelagt "til idag at comparere til rettens betjenelse", ikke møtte. Deres motvillige uteblivelse ville komme ham til bekostning. Han mente at de måtte betale de i deres sted beordrede lagrettesmenn.

De innstevnte bøndene ble tilspurt om de hadde noe videre å inngi i retten. Til det svarte de at de kunne intet videre svare, før kongens fogd ble innstevnt, for han hadde annammet den omtvistede rug på kongens vegne, det minste med det største, og selv svarte til denne sak den tid oppsettelsen skjedde. Bøndene formodet at "ingen dom går dem under øyne før han selv svarer".

Derimot var fullmektigens påstand at denne "deres gjorte forskytelse ei kan befri dem utinnen denne sak, som er at fornemme av deres egen foreskrivelse av den 19. september 1684, nemlig at rugen skulle stå hos dem". Han hevdet at "den foregangne forinnførte lagmannsdom viste at de allene var uti saken interessert, og har latt seg det være angelegen". Paul Tostensens fullmektig var endelig dom begjærende.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks beskaffenhet er således for det lydeligste avsagt:

"At eftersom uti retten produseres en ucasseret lagtingsdom, dat. Christiania den første søgne efter vinternatten 1685, som tildømmer citanten Paul Tostensen de omtvistede Katnos eiendommer, som han herefter roligen følger og nyder i alle måter ubehindret, efter det derpå lovlige ervervede makeskifte, gyldige adkomster og skjøters tilhold med mere, da kjennes for rett, at hvis avgrøde som på bemelte omtvistede Katnos eiendommer uti de nu av Sr. Paul Tostensen inciterede bønder, i deres presence av lensmannen Villads Trøgstad, Gudbrand Sætrang og Ole Skøyen på Gjermundbo oppmålt den 19. september 1684, 20 og en halv tønne rug, bør at være jorddrotten Paul Tostensen hjemfallen.

Og samtlige de inciterede contraparter, nemlig Anders Færden, Alf Hval, Engebret Toen, Peder Berg, Sven Lo, Jon Opperud og Paul Klekken, samtlige på Ringerike, samt Jens Hval på Vang i Jevnaker sogn, at levere til bemelte Paul Tostensen forskrevne 20 ½ tønner rug, enten in natura uforandret eller derfor vedbørlig at betale i rede penger efter det års av stiftamtmanden og superintendenten satte landkjøp.

Item at gi til citanten den billig på prosessen anvendte bekostning 16 riksdaler, hvilket de vedkommende innen halvmånedsdag efter denne doms ankyndelse har at containere under adferd i deres midler efter loven.

Dog herved de innstevnte bønder ikke forment med all billighet at søke deres regress hos andre som uti den omtvistede rug kunne være participeret.

Hva seg angår Torger Skau, Ole Vestern, Tomas Haga, Knut Ve, Jens Sørnum og Simen Alme, samtlige lagrettesmenns motvillige uteblivelse fra retten, efter at de uti denne forretning efter lovlig advarsel her av tinget ikke har villet møte, og var i deres forfall andre edsorne menn uti deres sted, herom remiteres til ko.maj. fogds formodentlig og endelig påtale, så de efter loven andre sådanne halstarrige til avsky, kan vorde straffet”.

Paul Tostensen tilhørte den kjente Colbjørnsen-ætten fra Arneberg i Hof i Solør og var i slekt med prestefruen til Norderhov, Anna Colbjørnsdatter. (Se Lars Løbergs artikkel i Norsk Slektshistorisk Tidsskrift 1998, hft.3).

Lensmannen Tosten Colbjørnsen Arneberg er stamfar for den yngre Colbjørnsen-slekt. Blant barna var 1. Presten Colbjørn Tostensen Arneberg, 1628-1720. Han hadde 11 barn, blant dem Anna Colbjørnsdatter. 2. Povel Tostensen, som er omtalt i saken om Katnosa. 3. Ole Tostensen d.e og 4. Ole Tostensen d.y. Disse tre sistnevnte brødrene var trelasthandlere i Christiania.

I sine publiserte artikler om manntall og byskatter for Cristiania på 1600-tallet omtaler Tore H. Vigerust også Poul Torstensen. I folkeskatten 1682, Østre kvarter, betaler han for 2 drenge og 2 piker, item hans værfaders pike, for hver 1 ort 8 skilling, så og for en krambotjener 2 ort 16 skilling, tilsammen 2 rdl 1 ort 8 sk. I 1680 betalte han skatt av en krambod og en mursteinsgård på 1400 rdl i Østre kvarter, i 1684 eide han hage og hus i Vaterland.

Arneberg-ætten var blant arvingene til Kalipsgodset, et stort jordegods etter kansleren Oluf Kalips, som døde i 1592. (Se Løbergs artikkel). Jordegodset omfattet i 1642 også garder på Hadeland, bl.a. Mo på Jevnaker, 2 skpd 1 fjerding, Bratval på Jevnaker, 2 ½ skpd 1 fjerding, og Roen på Jevnaker 1 skpd. Også på Ringerike var det Kalipsgods, bl.a. i Rå, Hårnum, Gomnes og Askersrud.

Kanslerens mor var av væpnerætta på Holter i Nes, Romerike. Rønnaug Røtnes i Nes skattet i 1625 av 3 skpd 7 ½ lpd kalipsgods. I 1642 eide hun godset i Bratval, 2 ½ skpd 1 fj. og i Roen, 1 skpd. Hun var gift med Truls Røtnes. Deres sønn Amund Trulsen, død 1658, gift med Dorte Alfsdatter Hauger, overtok Bratval. Datteren Rønnaug Amundsdatter ble gift med Paul Hansen som overtok bruken av Bratval.

Per Jacob Desserud har skrevet om dette i sin gardshistorie for Hadeland. Amund Trulsen har tallrike etterkommere på Hadeland idag, i Jevnaker er dette tilfelle på Skårud, Nedre Hensrud, og Finnerud. På Bratval satt slekta til først på 1800-tallet.

Paul Tostensen kjøpte etterhvert opp parter av Bratval. I 1674 inngikk han et makeskifte med Paul Hansen på Bratval: Paul Tostensen overtok da en tredjedel av Bratval av skyld 2 ½ skpd, mens Paul Hansen fikk 3 fjerdinge i Hårnum i Hole. Men Paul Hansen fikk kjøpt tilbake alle partene i Bratval, så i 1715 ser det ut til at han eide hele garden.

Thorleif Solberg.

De gamle slektene på Kroksrud i Soknedalen.

Første ledd i gardsnavnet er ifølge Rygh mannsnavnet Krokr og siste ledd er rud, som betyr rydning. I dansketida ble navnet skrevet med g, og Krogsrud er ennå skrivemåten for dem som bærer slektsnavnet idag. Appellativet krokr kan også bety krok, bøyning, men Rygh mener at denne tolkninga ikke er aktuell her, da elva ved Kroksrud bare gjør en liten bøyning. Erling Bjørke derimot peker på at bøyningen er stor, da elva og hele dalen her svinger fra nordvest til sydvest.

Kroksrud ble antakelig ryddet i kristen middelalder (tidsrommet 1050-1350), og lå øde etter svartedauen. Garden ble altså ødegard, og er først nevnt i skattemanntallet 1626. Skylda på garden var da 4 skinn (tilsvarende 3 1/3 lispund) som Norderhov prestebol eide.

Kristoffer Kroksrud er nevnt som oppsitter på Kroksrud 1626-1641, Han er mulig identisk med **Kristoffer Lundesgården** som er nevnt på Øvre Lundesgården 1643-1666. I manntallene 1664 og 1666 sies han begge steder å være 80 år gammel og er øyensynlig føderådsmann. Han har nok flyttet til den plassen som ennå idag kalles Kristoffersbråtan.

Erik Knutsen Kroksrud, ca 1604-1681,

gm **Gunhild Olsdatter Olde**. I et vitneprov 23.oktober 1681 går det fram at Eriks far var **Knut Andersen Nedre Berg**. Da vitner Svein Tveita at Nedre Berg alltid har vært ett åsete, og at Jon Berg og hans far har brukt garden, samt Gudbrand Pedersen som bodde der før Gunder Jonsen, og Knut Andersen som bodde der før Gudbrand Pedersen. Erik Kroksrud sa seg ved 80 år gammel, og prøvet at han minnes og er vitterlig som Svein Tveita har prøvet, og han sier seg å være født på Nedre Berg og bemelte Knut Andersen var hans far. Den 24.februar 1604 ble det utstedt et pantebrev til den samme Knut Andersen på 5 settinger korn i Berg fra Alf Jonsen, som var Jon Bergs farbror.

I 1645 betaler Erik Knutsen ½ ort i kopskatt for seg og sin kone. I manntallet 1664 har Kroksrud fortsatt ei skyld på 4 skinn. Oppsitter er Erik Knutsen, 60 år. Den samme alderen er angitt i 1666, og da har han en sønn Jon som er 6 år gammel.

Erik Kroksrud er flere ganger nevnt som lagrettesmann i tingbøkene. I 1678-79 vitnet han i en grensesak mellom Ådalen og Soknedalen. Han sa at han for omtrent 40 år siden tjente på Veme, og noen ganger var han med Asle Skollerud og fisket i Nordre Vælsvatnet og "satte reffuer ud".

Ved et makeskiftebrev av 16.oktober 1679 avsto soknepresten i Norderhov Kroksrud og noen andre gardar til kommissar Lars Larsen, og hans etterkommere eide garden et par årtier. Men ved et kjøpebrev av dato 28.mars 1662 hadde Erik fått kjøpt et kalvskinn i garden. Og fra tingboka 1664, 11.mars, satser vi: Erik Kroksrud lar forkynne et avståelsesbrev av Jon og Gudbrand Rolvssønner i Sigdal (Krødsherad) av dato 1.mars 1662, på deres odelsrett i Kroksrud.

Den 3.april 1675 kjøpte Erik Kroksrud garden Land av borgermester Hans Eggertsen, men solgte garden alt i 1678 til Truls Narvesen.

Eriks bumerke er kjent. Det er hammermerket fra guden Tors tid. Men det har også korsets tegn i seg. Initialene er I.K.S.

Ifølge Ringerike og Hallingdal skifteprotokoll nr.1, ble det i november 1682 avholdt skifteutlodning etter salig Erik Kroksrud. Boet var registret 20.januar samme år. Erik og Gunhild hadde disse barna, nevnt ved skiftet:

1. Knut Eriksen Olde, skifte 1681, gm Barbro Ellefsdt Skinnes. Deres barn: Pål Olde, Mari og Sigrid.
2. Anders Eriksen Eidsgard, kalt Olde i 1682, gm Eli Fredriksdt Lundesgården.
3. Anders Eriksen Bjørke. Barn: Jon, Ole Haukedalen, Ole, Even og Rolv.
4. Mari Eriksdt, gm Alv Gundersby, begr.30/6-1709, 71 år gammel.

Enka Gunhild Kroksrud fikk ved skiftet verdier for 53 riksdaler 12 skilling. Knut Oldes barn fikk for 17-0-5. Salig Anders Bjørkes arvinger fikk for 15-3-9. Anders Eriksen Olde fikk for 16-2-3. og Alv Gundersby fikk på sin salige kone Mari Eriksdatters vegne 8-0-18.

Etter farens død bodde den eneste gjenlevende sønnen, Anders, på Olde. Kroksrud må allerede i 1682 ha blitt bygslet bort til Ole Reiuvsen.

Et interessant skjøte utstedt 26/5-1708, fra Jon Andersen på Bjørkerudeie, Ole Andersen på Rund, Even Andersen på Evenrud og Rolv Andersen, alle av Krødsherad, med deres hustruers samtykke, til Ole Andersen, nå boendes i Soknedalen, på deres odelsgods i Olde som de har arvet etter sin salige far, Anders Eriksen. Sluttet på Bjøre 22/9-1703 og beskrevet 26/5-1706.

Ole Reiuvsen

blir så den nye brukeren på Kroksrud fra 1682 og utover mot 1695 da han døde. Han var gift med **Guri Asgautsdatter Haga** fra Sigdal. Hun var datter av Asgaut Larsen Haga og Birgitte Gundersdatter Nedre Berg i Soknedalen. Den 8.juli 1684 lar Ole Reiuvsen tinglese et makeskiftebrev, hvorved han overlater til Gunder Jonsen Berg 1 ½ lispund, 1 remål, 2 5/11 bismerrk. i Haga i Sigdal, mot å få igjen gårdeplassen Åker i Soknedalen og 49 daler i mellomlag. Ole og Guri hadde to døtre:

1. Barbro Olsdt gm Tore Hanssen.
2. Guri Olsdt gm Pål Knutsen Olde.

Guri Asgautsdatter

giftet seg så med **Asle Knutsen**, fra nå av kalt **Kroksrud**. Jeg vet ikke hvor han kommer fra, men antakelig er det fra Krødsherad/Sigdal-området. Asle får bygselbrev på Kroksrud av 4.mars 1693, utstedt av Anders Larsen på egne og sin brors vegne, og gjeldende på livstid.. Asle Knutsen blie nå bruker av Kroksrud til sin død. Han ble gravlagt 6.januar 1709, 54 år gammel. Guri Asgautsdatter ble begravet 25.mars 1726, 74 år gammel. Hun hadde da for tredje gang i 1715 giftet seg med Ole Mikkelsen, sønn av Mikkil Berg, nevnt 1612, og Barbro Ellingsdatter Oppegården. Dette var også Oles tredje ekteskap og han kom da fra Li i Flå.

Men så kommer handelen som gjør Kroksrud til sjøleierbruk.

Den 20.oktober 1702 kjøper eieren av nabogarden, **Torbjørn Nubsen Rud**, Kroksrud av skyld 4 skinn, av Niels Iversen Tyrholm, og betalte 300 riksdaler for garden. Og så den 10.mars 1708 stevner ungar **Helge Torbjørnsen Rud**, nesteldste sønn på Rud, bygselmannen på Kroksrud, Asle Knutsen, fordi han tross utsigelser ikke ville flytte fra garden, som citanten var blitt utlagt på skiftet etter sin far. Asle Knutsen fremla sin bygselseddel på livstid. Og etter denne skulle også hans hustru og barn etter ham ha førsteretten til bygselen, og eventuelt kjøp av garden. Partene ble enige om at Asle skulle få bruke garden til helning uten avgift, og ryddiggjøre den til våren 1709. Dessuten skulle Asle for sin livstid ha seterrett i Kroksruds utmark.

Guri og Asle hadde i hvertfall to barn:

1. Knut Aslesen Aker, ca 1696-1756, gm Gjertrud Pålsdt Oppegården.
2. Guri Asledt Aker, nevnt i 1716.

Den slekta som nå kommer til og overtar Kroksrud, blir sittende der i seks generasjoner, fra 1702 til 1906.

Helge Torbjørnsen Rud, Kroksrud

var født 1677/78 og ble begravet 8.mai 1743. Gjennom sin mor Helge Ellingsdatter og fra sin morfar Elling Klemetsen Oppegården, stammet han i rett agnatisk linje fra Sjugurd Bonde på Gulsvik. Han giftet seg 22.november 1708 med **Mari Andersdatter Eidsgard**, f.ca 1684, begravet 4.juni 1752, 68 år gammel. Jeg anser det som ganske sannsynlig at Mari er datter av Anders Eriksen Olde eller Eidsgard og Eli Fredriksdatter Lundesgården. Anders Eriksen satt som eier av Eidsgard til sin død i 1708, og garden gikk seinere over til Helge Rud eller Kroksrud, kanskje fordi Helge var hans svigersønn? Helge bor også på Eidsgard i 1733, da det er grensegang mellom Eidsgard, Åker og Olde. Ved skiftet etter sønnen Jon i 1741 kalles han Helge Eidsgard. I 1743 kalles han igjen Helge Torbjørnsen Kroksrud.

Mari Andersdatter Kroksrud gir 4.juli 1744 skjøte på Eidsgard for 210 daler til Knut Aslesen Olde (Åker). Hennes mann hadde avsluttet handelen, men på grunn av en hastig død fikk han ikke utferdiget skjøte.

Kan eierforholdene til Sjurslykkje (Syverslække) hjelpe til å stadfeste Mari Andersdatters herkomst?

I 1734 heter det at Mari hadde odel i Sjurslykkje.

Kristoffer Lundesgården, født ca 1584 var eier av Sjurslykkje. Han var gift med Gunhild Fredriksdatter Sønsteby fra Flå. De hadde bl.a. datteren **Åse Kristoffersdatter** gift annen gang med Størk Isaksen Sørsdal. De selger sin 1/3 av Sjurlykkje i 1725 til sønnen Isak Størksen, som igjen selger denne parten 1.september 1734 til Helge Torbjørnsen Kroksrud. Da heter det at til disse 1 1/5 setting var Helges hustru, Mari Andersdatter, odelsberettiget.

Kristoffer Lundesgården hadde også sønnen **Fredrik Kristoffersen Lundesgården**, ca 1628-1707. Han var gift med Ingeborg Torbjørnsdatter Rud som døde før 1680, og var datter av Torbjørn Helgesen Olberg på Rud. Fredrik arvet Sjurslykkje. Fredrik og Ingeborg hadde sønnen **Torbjørn Fredriksen Sjurslykkje**, ca 1672-1729, gift med Åse Torbjørnsdatter Rud, en søster av Helge Torbjørnsen Kroksrud. Torbjørn selger i 1728 sin part av Sjurlykkje til Ole Olsen Bjøre på Øvre Berg og Helge Kroksrud. Denne parten selger Helge Torbjørnsen Kroksrud, nå bosatt på Eidsgard, og husrtu Mari Andersdatter ved skjøte av 28.juli 1740 til Ole Olsen Bjøre og hustru Sissel Olsdatter for 104 riksdaler.

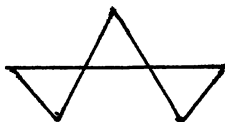
Og Fredrik og Ingeborg hadde også ei datter **Eli Fredriksdatter**, ca 1660-1732, som i sitt første ekteskap ble gift med **Anders Eriksen Kroksrud, Olde, Eidsgard**, født ca 1642, begr.28/7-1708, 66 år gammel. Jeg mener at Mari Andersdatter, gift med Helge Torbjørnsen Kroksrud, må være en datter av disse to. Eli Fredriksdatter ble annen gang gift med Reier Bjørnsen Eidsgard.

Ved skoskatten 1711 for Kroksrud nevnes Helge Kroksrud med hustru, 1 barn og 2 tjenestefolk. Skopenger: 0-2-6.

Matrikkelen 1723: Oppsitter Helge Torbjørnsen. Gardens skyld 4 skinn. En oppsitter som er sjøleier sammen med sin moder. Til garden hører det skog til fornødenhet og til "vexteschoug". Sår 1 tønne, 2 kvarter havre, høyavling 7 læss, buskap 1 hest, 6 stk. kveg, 7 stk. sau.

Ved skjøte av 10.november 1727 selger Jon Torbjørnsens etterlatte søsken til deres bror Helge Torbjørnsen Rud deres arveparter i Kroksrud for ialt 35 riksdaler 2 ort 12 skilling.

Helge Torbjørnsens bumerke er kjent. Det symboliserer treenigheten og ser slik ut:

Den 27.februar 1744 ble det tinglest skifte etter Helge Torbjørnsen Kroksrud, datert 4.oktober 1743. Skiftet ble begynt 8.mai 1743. (Ringerike og Hallingdal skifteprotokoll nr.13, s.577a , 606 a).

Helge eide Kroksrud av skyld 4 skinn, taksert for 300 rdl, samt i Rud 1 lispund 4 7/30 bismerpund. Boet ble loddet på enka Mari Andersdatter og 2 sønner og 3 døtre.

Av løsøret kan nevnes 1 sølvstaup taksert for 4 daler. Smie med fullt utstyr fantes på garden, dessuten en Riflebørse.

Utestående fordringer: Størk Isaksen Røsby skylder 6 riksdaler, Anders Persen Pukerud skylder 1 riksdaler, Knut Pålsen Eidsgard skylder 21-0-20, Jon Håkensen Berg skylder 6-2-2. Gjeld: I ei regning fra Sr. Johan Ancher nevnes bl.a. ½ matte hollandsk tobakk, og et utlegg på 20 daler som Ancher hadde hatt til Sr. Weering for et kongebrev han hadde søkt for Helge, for hans datter (Kjersti) som skulle gifte seg med Klemet, Elling Uggens sønn. Seinere sies dt at enka ikke ville betale dette fordi hun mente det var til "Ellings egen nøtte".

Boets brutto var 390-1-14, nettoen 284-0-14. Av denne summen skulle enka ha halvparten, 142-0-7. Men av dette skulle Tukthuset ha 1% (= 1-1-16) etter kongelig allernådigste forordning av 2.november 1742. Da ble det igjen til deling 140-2-15. En broderlodd ble på 31-1-2/3, og hver søsterlodd på 15-2-12 1/3. Enka tilkom også en broderlodd.

Helge og Mari hadde følgende barn:

1. Jon Helgesen Kroksrud, 1709-1741, gm Gunhild Ellingsdatter Bårnås, 1714-1789.
2. Gunhild Helgesdatter, 1712-før 1753, gm Tommes Jonsen Berg på Eidsgard.
3. Kjersti Helgesdatter, f.1715, gm1. Klemet Ellingsen Uggen, 1715-1741, gm2. Even Finnsen Brekke-eie. Kjersti er enke ved skiftet i 1743.
4. Eli Helgesdatter, 16 år ved skiftet.
5. Anders Helgesen, 18 år ved skiftet. Solgte sin odelsrett i Eidsgard 10/6-1748.
6. Torbjørn Helgesen, dpt.5/3-1718. Torbjørn Helgesen Eidsgard konfirmeres 3.januar 1740. Nevnes ikke ved skiftet i 1743.
7. Ingeborg Helgesdatter, 1721-1722.

1753, 6.februar er det skifte på Narverud etter den avgangne dannekvinne Maren Andersdatter, som levde og døde på garden Kroksrud. I ekteskap med hennes avdøde mann, Helge Torbjørnsen Kroksrud, etterlater hun seg følgende barn:

1. Jon Helgesen, død, i ekteskap med Gunhild Ellingsdatter etterlater han seg barna: Torbjørn Jonsen, 16 år, og Ingeborg Jonsdatter, 15 år.
2. Anders Helgesen, fullmyndig.
3. Gunhild Helgesdatter, død, og i ekteskap med Tommes Jonsen Berg etterlatt seg tre barn, Beret, Gunhild og Ingeborg Tommesdøtre.
4. Kirsti Helgesdatter, gift med Even Findsen Brekke-eie i Krødsherad.
5. Elie helgesdatter, 23 år.

Til deling på arvingene ble det 145 riksdaler og 18 skilling.

Jon Helgesen Kroksrud,

dpt.26/10-1709, begr.10/9-1741, 31 år gammel. Han ble trolovet 10/6, og gift 16/7-1736 med **Gunhild Ellingsdatter Bårnås**, dpt.7/6-1714-1789. Hun var datter av Elling Helgesen Bårnås og Tore Ellingsdatter Rishovd.

Jon Kroksrud døde tidlig, bare 32 år gammel Det er skifte etter ham 13.mai og 10.juni 1741. (Ringerike og Hallingdal skifteprookoll nr.13). Boets brutto var 65 daler, nettoen 27 daler. Avdødes far: Helge Eidsgard.

Av innboet kan nevnes en rifle børse taksert til 1-1-0, og en "karlemandz sadel med bidsel".

Avdødes gangklær: En grå vadmelskjol med tinnknapper verdsatt til 1-1-0, en rød "stemmetes" trøye, en "callemanches brystdug", et par svarte vadmelsbukser, en grå vadmelsstrøye.

Ellers blir det nevnt fire gamle fiskegarn.

Buskapen besto av 1 rød hest, 6 år gammel, taksert for 6 riksdaler, 1 blakk gjelk, 16 år gammel, taksert for 3 riksdaler, 1 svartflekket ku heter Gråsie, 1 rødsidet ku heter Rømmediis (?), 1 rød ku heter Plomfaug, 1 rødsidet ku heter Rikvei, 1 hvit kvige heter Mjølind, 1 rød kvige heter Plomme, 1 rødflekket kvige heter Sølvfaug, 8 voksne sauer, 4 ungsauer, 3 unge geiter og 2 unge bukker.

Avdøde hadde vært verge for Helge Amundsen Lundesgården og for Ole Endresen Rudseies barn, en gutt og ei jente.

Faren, Helge Eidsgard, fordret på skiftet 8-2-12 i rede penger som sønnen hadde lånt av ham, Og enka medgav at hennes salig mann hadde lånt noen penger av hennes værfar. Men hun fortalte at Jon og Helge hadde hatt felles tjæreleveranser, som hun mente måtte komme til avkortning på gjelda. Men etter konferanse mellom hennes lagverge og Helge ble de enige om at de 8 riksdaler 2 ort og 12 skilling skulle regnes Helge tilgode i boet.

Lenmannen krevde på Sr.Lars Strangers vegne boet for 10-1-6. Men enka framviste 1. Jon Pettersens tømmer-annammelsessedel datert 10.april 1737, hvorefter er levert til Sr.Stranger ved Torevadselva furutømmer 6 tylfter 8 stokker og undermål 1 tylft 8 støkker, og 2. en brøtningssedel som viser at avgangne Jon Kroksrud i året 1737 hadde brutt i elva en dag, hvilket enka forklarte ikke hadde kommet til regnskap. Boets brutto var 65 daler, netto 27 daler.

Jon Kroksrud og Gunhild Ellingsdatter hadde barna:

1. Torbjørn Jonsen Kroksrud, dpt.6/3-1738, gm Ingeborg Iversdatter Gren, Krødsherad.
2. Ingeborg Jonsdatter, dpt. 11/7-1739. Ingeborg hadde en sønn Jon, dpt.12/2-1764, faren var Peder Helgesen Øst-Veme. I skiftet etter Størk Isaksen 9/7-1785 står det at hans , stedatter Ingeborg Jonsdatter, var gift med Anders Knutsen på Koboltverket, Modum .
3. Rønnaug Jonsdatter, dpt.16/4-1741, 6 uker da faren døde

Gunhild Ellingsdatter giftet seg som enke ¼-1742 med Størk Isaksen Røsby, f.1713. Det var skifte etter ham 9.juli 1785. Han eide Røsby, men flyttet etter giftermålet til Kroksrud og kaller seg heretter Størk Kroksrud. I 1756 heter det at Paul Oppegården og Størk Kroksrud hadde veidet en halv voksen bjørn. Gunhild og Størk hadde barna:

1. Isak Størksen Røsby, 1743-1780, først gm Kjersti Andersdt Lundesgården, så med Anne Ellingsdatter Halkjenrud.
- 2.Jon Størksen Strømsått, 1747-skifte 18/8-1809, gm Barbro Andersdt Lundesgården, enke etter Erik Torbjørnsen Strømsått..
3. Elling Størksen Havik, 1751-1804, gift først med enka etter Anders Engebretsen Havik, Inger Gundersdt, og så gm Ragnhild Jonsdt Slevika.
- 4..Helge Størksen Fonkalsrud, 1752- skifte 20/5-1825, gm Sigrd Gulsdt Støveren. De bodde på Fossholm i Ådalen..
- 5, Gudbrand Størksen Eidsgard, 1747-1813, gm Anne Helgesdt Enger.
- 6.Rønnaug Størksdatter, f.1745, gm Jon Tommesen Bergseie.
- 7.Ingeborg Størksdatter, gm Anders Knutsen.

I Størk Isaksens tid på Kroksrud ble delet mellom Rud og Kroksrud gått opp (1753-54), likeså delet mellom Kroksrud og Enger.

Torbjørn Jonsen Kroksrud,

døpt 6/1-1738, begravet i januar 1799, 64 år heter det. Han ble gift med **Ingeborg Iversdatter Gren** fra Krødsherad, født 1742, død som livørskone på Kroksrud 9.april 1824, 82 år gammel. Den 3.januar 1758 ble det utstedt et skjøte fra Anders Helgesen Evjua, Even Finnsen på sin hustru Kristi Helgesdatters vegne og Gudbrand Helgesen Tangen på sin hustrus vegne, til Størk Isaksen, på deres arveparter i Kroksrud for ialt 207-1-7. Men hvis Torbjørn Jonsen skulle ville ha garden igjen som den best odelsberettigede, da skulle de betale Størk hans penger tilbake uten noen slags vidløftigheter.

Og den 9.oktober 1764 utsteder Størk Isaksen Røsby skjøte til sin stesønn Torbjørn Jonsen Kroksrud på Kroksrud for 500 riksdaler.

Ekstraskatten 1762, Kroksrud: Eier er Torbjørn Jonsen, tjenestejente er Goro Iversdatter, og husmenn er Henrik Hovelsen med kone Maren. Enken Marte Kristensdatter har tillegg av sognet.

I 1764 er Jon Madsen og Ingeborg Jonsdatter tjenestefolk, og Abraham er inderst hos Torbjørn.

Det ser ut til at Torbjørn i sin ungdom har brukt sin stefars gard ei tid, for den 22.desember 1757 utsteder Størk Kroksrud et bygselbrev til sin stesønn på Søndre Røsby.

Ifølge et skjøte av 12.juni 1785 fra Tomas Jonsen Eidsgard, tar Torbjørn Jonsen Kroksrud garden Eidsgard på odell for 580 riksdaler. Men han selger Eidsgard samme dag til Anders Kolbjørnsen Rishovd for 640 riksdaler. Eidsgard hadde ei skyld på 3 skinn.

Den 14.juli 1787 viste Torbjørn Kroksrud fra på tinget huden av en voksen bjørn som Bjørn Sindresen hadde skutt på Kroksrudeie dette foråret.

Torbjørn og Ingeborgs barn er følgende:

1. Jon Torbjørnsen Kroksrud, 1767-1839, gm Kari Ellingsdatter Røsby.
2. Rønnaug Torbjørnsdatter, 1769-1809, gm Poul Henningsen Meier, lensmann i Lunder. Poul Meier fikk hjemmel på Kroksrud på skiftet etter svigerfaren Torbjørn Jonsen Kroksrud, avholdt som samfrendeskifte mellom svigermoren Ingeborg Iversdatter og svogeren Jon Torbjørnsen, datert 18.juni 1789.
3. Gunhild Torbjørndatter, 1773-1785.
4. Helge Torbjørnsen, 1774-1798.
5. Iver Torbjørnsen, 1778-1780.
6. Elling Torbjørnsen, 1781-1785.
7. Ole Torbjørnsen, 1784-1799.

Jon og Rønnaug ble konfirmert samme dag, 10/6-1787, 18 og 17 år gamle.

Gunhild og Elling ble begravet ved Lunder 25/9-1785 sammen med 7 andre barn og 2 voksne. Det gikk harde epidemier over bygdene i 1770/80-åra.

Jon Torbjørnsen Kroksrud,

døpt 1 februar 1767, begravet 19.september 1839, 73 år gammel. Den 6.oktober 1805 ble han gift i Lunder kirke med **Kari Ellingsdatter Røsby**, født 1782, død 15.november 1869, 87 ¼ år gammel.

Jon Torbjørnsen fikk skjøte på Kroksrud av Poul Meier datert 19.august, tinglest 23.september 1800. (Pantebok 15, s.461b). Kjøpesummen var 785-2- 4 5/6 med løsøre og utestående penger.

Jordavgiften 1802, Deliberasjonsprotokollen. Kroksrud, matr.nr.11 i Soknedalen. Bruker: Jon Torbjørnsen. Buskap: 2 hester, 10 kyr, 16 småkreaturer. Sår 12 tønner, avler omtrent 40. Har skog og have (havnehage).

Jordavgiften 1802, Kommissjonsprotokollen. Kroksrud. Bruker: Jon Torbjørnsen. Skyld: 6 skinn. (= 4 skinn av garden og av Songalien 2 skinn). Verdi: 300 daler, redusert (vel etter forlangende) fra 500 daler.

"Sølvskatten" 1816-17. Kroksrud i Norderhov. Jon Kroksrud betaler 27 daler. Ifølge Norderhovsboka 1914 ble Jon Kroksrud i 1816 ilignet 34 specier i sølvskatt.

I 1829 møtte soknedølene opp hos lensmannen for å få oppmålt og stemplet sine brennevinskjeler. Jon Kroksruds kjele tok 45 potter.

Jon Kroksrud gav føderåd til sin mor Ingeborg Iversdatter datert 14.januar 1813.

Han skjøter garden over på sønnen Helge Jonsen den 22.mai 1835 for 1200 spesiedaler. Av denne sum arver Helge 633 og hans eneste søster, Inger Jonsdatter 316 spesier. Dessuten skal hun ha rett til fritt opphold på garden så lenge hun vil, men da skal hennes penger stå rentefritt der. Så skal selgeren og kone ha livøre. Løsøret følger med, undtagen litt som Inger skal ha.

Ved en husmannskontrakt av 23/12-1826 fester Jon Torbjørnsen Kroksrud plassen Kjærnebråten og et jordstykke av Kollen til Ole Mathisen og hans kone Åse Jonsdatter, på livstid og på vanlige vilkår.

Samme dag fester han Slåttebråten til Helge Klemetsen Brekka og kone Beret Andersdatter også på vanlige vilkår.

Ved amtets resolusjon av 28.september 1813 ble Jon Torbjørnsen Kroksrud etter kona, Kari Ellingsdatters ansøking erklært umyndig på grunn av innskrenket forstand og ellers svak helbred. Til formynder oppnevntes Ole E. Rud.

Jon og Kari hadde barna:

1. Helge Jonsen Kroksrud, 1812-1867, gm Gjertrud Ellingsdatter Støveren.
2. Ingeborg Jonsdatter, dpt.6/9-1807.
3. Elling Jonsen, dpt.14/10-1810.
4. Inger Jonsdatter, dpt.1/1-1817. Døde ugift på Kroksrud av alderdomssvakhet 30/10-1886.

Helge Jonsen Kroksrud,

født 4.oktober, døpt 22.november 1812, død 9.januar 1867, 54 ½ år gammel, gift 19.september 1841 med **Gjertrud Ellingsdatter Støveren**, født 18.august 1818, død 27.desember 1881.

Helge var født på Kroksrud og døde på Nøkleby hvor slekta ennå sitter.

Helge Jonsen fikk som ovenfor nevnt skjøte på Kroksrud av sin far, datert og tinglyst 22.mai 1835. Skjøtet lyder på garden Kroksrud av skyld 3 ½ lispund for 1200 spesiedaler, (Pantebok 22, s.11). Med kjøpet fulgte alle Kari og Jons løsøreeffekter, untatt ei ku eller kvige, 4 sauer og ei dragkiste som ble overdratt deres datter Inger Jonsdatter. Hun skulle også ha opphold på garden.

Helge Jonsen gir livørekontrakt til sin mor, Kari Ellingsdatter, 17.januar 1843.

Helge Jonsen Kroksrud kjøpte i april 1860 garden Nøkleby i Heradsbygda, av skyld 4 daler 1 ort 23 skilling for 5000 spesiedaler. Han eide også Gul-Støveren hvor hans kone var fra, ei tid, 1843-1844. Stabburet på Nøkleby ble satt opp av tømmer fra Gul-Støveren.

Matrikkelutkastet 1866. Kroksrud, matr.nr.187, løpenr.447. Bruker: Helge Jonsen. Dyrket areal 80 ½ mål, hovedsakelig sandmold, noe leire og grus. Naturlig england 105 mål. Setervold som gir 5 skippund høy årlig. Havnegang 30 mål, tørrlendt. Buskap: 2 hester, 12 kyr, 22 får. Skogprodukter til salgs: 45 tylfter årlig. Eiendomstakst: 4300 spesiedaler.]

År 1872, den 6.desember, er det skifteutlodning etteravdøde gårdmann Helge Jonsen Kroksrud av Lunder. (Ringerike sorenskriveris skiftelodningsprotokoll 1871-79, fol.54b). Han døde 9.januar 1867 og enka Gjertud Ellingsdatter har etter bevilgning av 8.februar samme år sittet i uskiftet bo, inntil hun 17.juni 1872 forlangte skifte. Boets formue:

<u>Gården Kroksrud, matr.nr.187, løpenr.447</u>	for 12150 spdl.
(Kjøpesum 12000 spdl til sønnen Elling + renter 150 spdl)	
Likeledes føderåd til moren som Elling har påtatt seg å svare, verdsatt til 2000 spdl årlig i 5 år =	1000 spdl
<u>Gården Nøkleby, matr.nr. 65, løpenr. 155a</u>	
som sammen med det på gården værende løsøre verdsatt til 550 spdl, er overdratt til nesteldste sønn, Johan Helgsen for 3700 spdl + renter 46 spdl 30 skilling, = tilsammen	3748 spdl 30 skil
+ føderåd til Olea Bergsund	
<u>Sterboenken Gjertrud Ellingsdatter</u> har mottatt løsøre , verdsatt til	76 spdl 48 skil.
Sum formue	16972 spdl 78 skil.
Nettoformuen var 13420 spesiedaler 35 skilling.	

Helge og Gjertrud hadde følgende barn:

1. Johan Helgesen, f.15/9-1842, død 8/12 samme år.
2. Kari Helgesdatter, f.10/1-1844, g.10/7-1874 med Lars Olsen Nore, f.28/8-1845. Slekt sitter på Øvre Nore i Krødsherad idag. Se A. Mørch: Krødsherad bd.I, s.393.
3. Elling Helgesen Krogsrud, 1845-1905, gm Anne Kristine Eriksdatter Halkinrud.
4. Johan Helgesen Krogsrud, f.28/1-1848, død 9/1-1893 ved en ulykke på treskelåven. Gift 1881 med Lise Andersdatter Lerberg, f.10/11-1851, død 16/7 1912. Johan overtok Nøkleby av sin mor i 1872. Eldste sønn Helge Krogsrud gm Inger Gudbrandsdatter Kihle, overtok Nøkleby. Ei datter Marthe Lise. Slekt sitter på garden idag Nesteldste sønn var Anders Krogsrud f.18/9-1882. Var ansatt hos Fred Olsen i Oslo. Hans sønn og sønnesønner fører Krogsrudnavnet videre Tredje sønn var Paul Krogsrud, f.21/3-1884, gm Gunda Gudbrandsdatter Kihle. Hadde Sørums Heradsbygda ei tid, sist på Persplassen i Ådal. Ingen barn. Eldste datter Berte Krogsrud, f.4/1-1886, gm Gunnar Sønsteby fra Uvdal. Berte var hotellvertinne på Backlund Hotell på Levanger. Etterslekt på Nedre Lerberg, Ask. Nesteldste datter var Anna Krogsrud, f.18/1-1888, gm Hans Tollefsen Solberg fra Hof i Vestfold, gardbruker på Vågård i Ullerålsfjordingen. Etterslekt. Fjerde sønn var Ragnvald Krogsrud, f.27/12-1889, døde i Spanskesyken 1918, gm Olga Strømsodd. Etterslekt på Østre Kihle idag. Neste sønn Einar Krogsrud, f.24/10-1891, døde ugift. Den yngste datteren Johanne Krogsrud, f.10/8-1893 , ble gm Olaf Kolberg fra Gjøvik. Ingen barn..
5. Edvard Helgesen Kroksrud, dpt.6/6-1853, død 14/9-1914. Kjøpmann ved Gjøvik, ugift
6. Berte Pauline Krogsrud f.18/12-1854, død ugift.
7. Ingeborg Krogsrud, f.18/4-1856, død 1940, gm urmaker Hans Olsen, Hønefoss. Deres døtre er Gerda gm Anders Strande på Ringvoll og Olga gm prosten Prydz.
8. Ragnhild Krogsrud, f.18/8-1850 , gm kjøpmann Erik Gabriel Hverven i Krødsherad, født i Norderhov 1857. Etterkommere, se A.Mørch: Krødsherad, bd.I, s.23.
9. Thorvald Helgesen Krogsrud, f.27/7-1859. Til USA.

10. Andreas Helgesen Krogsrud, f.20/4-1862, død 7/9-1875.

Folketelling Kroksrud 1875.

Elling Helgesen, husfader, ugift, gårdbruker, selveier, født 1845 i Lunder.

Ingeborg Helgesdatter, hans søster, ugift, husholder, f.1856 i Lunder.

Ole Engebretsen, ugift, tjenestegutt, f.1850 i Lunder.

Mari Olsdatter, ugift, budeie, f.1855 i Flå.

Bergit Olsdatter, ugift, kjøkkenpike, f.1857 i Ål.

Edvard Helgesen, sedvanlig bosted Drammen, ugift. Ellings broder, tilreisende, i garverlære hos Holter, f.1853 i Lunder.

Anders Olsen Nohre, sedvanlig bosted Flå, ugift, tilreisende, landhandler på Gulsvik, f.1851 i Krødsherad.

Knut Olsen Nohre, sedvanlig bosted Drammen, ugift, tilreisende, handelsbetjent hos Helland på Gullerud, f.1853 i Krødsherad.

Gjertrud Ellingsdatter, Livørsbygningen, husmoder, livørsenke, f.1818 i Norderhov.

Thorvald Helgesen, hennes sønn, ugift, går på Ringerike Middelskole. f.1859 i Lunder.

Andreas Helgesen, hennes sønn, ugift, går på Ringerike Middelskole, f.1862 i Lunder.

Inger Jonsdatter, ugift, livørspike, f.1817 i Lunder.

Buskap: 5 hester, 7 kuer, 3 ungf, 11 sauer, 2 geiter.

Utsed: ½ tønne rug, 1 tønne bygg, 4 tønner blandkorn, 1 tønne havre, 1 tønne havre til grønnfor, 1 tønne vikker, 18 skålpund vikker, 9 tønner poteter.

Elling Helgesen Krogsrud,

f.28/4-1845, død 1905, gift med **Anne Kristine Eriksdatter Halkinrud**, dpt. 20/7-1850,, død 7/10-1920 i Krødsherad. Elling overtok Kroksrud, men garden gikk ut av ætta i 1906, da den ble solgt til eieren på nabogarden Rud. Elling, som mange andre bønder på den tida, så ikke noe galt i av og til å ta seg en dram. Alfred Flaskerud på Ørteshue fortalte meg engang om Elling som hadde vært en tur i Hønefoss. Han hadde nok tatt seg noen drammer, og han sovnet i karjolen på veien hjem til Sokna. Da de fant ham, hadde han fått hodet imellom eikene på det ene hjulet. Men han sov videre. Og hesten sto "dørgjande stille" sa Flaskerud'n. I skiftet etter Helge Jonsen Kroksrud sto det bl.a. en passus om sønnen Elling. "hvis han hugger i Skoven til salg, gaar Udbyttet til Medarvinger"

Elling hadde to barn som levde opp.. Helge Ellingsen Krogsrud, dpt.1810-1871, var ugift. Han var en tur til Amerika. I Martin Ulvestads bok om Nordmændene i Amerika, står det. "Krogsrud, Helge, udvandret fra Norderhov, Ringerige 1901. Assistent hos vicekonsul Halfdan Bendeke i Grand Forks, Dakota siden 1911. En annen sønn Erik, født i 1877 og en datter Gustava Antonie, født i 1879 døde som små. Men datteren Gustava Emilie, født 15/5-1882 levde opp. Hun ble "godt gift" som det heter. Hun giftet seg i Lunder kirke 26/3-1902 med Kristian Prestrud, født 1874 i Nannestad. Deres datter Kristine Dorthea, kalt Kitti, ble gift med Georg Struksnes på Øvre Struksnes i Søndre Land, og Gustavas slekt sitter der også idag.

Medlemsregister

Ringerike Slektshistorielag

Ajournført 9.oktober 2006

(Tallene helt til høyre angir på hvilket ark en finner adresse-etiketten.)

Abelgård, Else Marie (321 45 203)	Kirkehaugen	3534 Sokna
Album, Dag	Dops gt. 6	0177 Oslo
Alme, Mari	Alme Gård	3514 H.f.
Andersen, Arne Kjetil	Tvetenveien 193	0675 Oslo
Andersen, Gunnar Thorolf	Prof. Tronstads gt. 16 B	3660 Rjukan
Andersen, Karen Fjellman	Haukeliv. 12	3018 Drammen
Andersen, Per Eric	Hov Alle 15	3515 H.f.
Andreassen, Torild	Svalerødkilen	1794 Sponvika
Arnesen, Asbjørn	Ringveien 9 A	3517 H.f.
Asheim, Geir	Kleppemarka 32	4352 Kleppa
Bakk, Thore Kristian	Heer Terrasse 40 F	1445 Heer
Bakke, Gudmund (se Bygdebok, Hole)	Ringkollv. 132	3514 H.f.
Bakke, Knut	Dølerudveien 15	3525 H.f.
Ballangrud, Erik	Horgenbekken	2770 Jaren
Bendiksen, Egil	Bergensv. 46 J	0963 Oslo
Benth, Ole Johan	Veme	3534 Sokna
Berg, Erik		6612 Grøa
Berg, Runar	Huginveien 16	3518 H.f.
Berge, Trygve	Balders vei 53	3518 H.f.
Bjerke, Einar	Lille Stensrud	1295 Oslo
Bjerke, Rolf	Knut Bjørnhuus v. 19	3025 Drammen
Bjørkli, Gunhild	Eikemyrv. 30	3514 H.f.
Bjørndal, Svein Arnolf	Nordlysv. 33	0489 Oslo
Blom, Liv Gjesvold	Vestern	3513 H.f.
Borgersrud, Grete (321 26 859)	Viul, Hus nr. 8	3514 H.f.
Boye, Bjørn Erik	Sætrebakken 17	3475 Sætre
Brannsten, Eivind S. (Slakteren)	Liomveien 11	1362 Hosle
Brenna, Svenn-Ole	Nansenveien 31	3513 H.f.
Brøste, Solveig	Johan Svendsens gt. 21 A	2013 Skjetten
Bunes, Harald	Fjordgløttv. 16	3530 Røyse
Bølgenuhaugen, Ove	Vikerfjellv., V. Ådal	3516 H.f.
Christiansen, Laila M.	Sverigesgt. 12	0658 Oslo
Dahl, Berit (Tlf.:71 26 98 97)	Askevågen	6433 Hustad
Dahle, Jan	Åshaugen	2657 Svatsei
Dalen, Sigvald Georg	Færdenbakken 5	3514 H.f.
Desserud, Per Jacob	Løvika	6013 Ålesund
Drolshammer, Jens	Kongsbergv. 921	3327 Darbu
Drolshammer, Kjell	Møllefaret 52A	0750 Oslo
Eidal, Håkon	Sætrang	3514 H.f.
Eidsmoen, Ole A. (321 36 618)	Finsand, Sperillen	3525 H.f.
Einarsen, Bjørn	Anna Rogstads v. 47	0592 Oslo
Ellefsen, Ellef (321 10 319)	Heieren	3518 H.f.
Ellingsen, Odd	Helgelandsmoen	3512 H.f.
Engen, Finn	Tinnngt. 130 A	3660 Rjukan
Eriksen, Else Marie	Glederud v. 33	3517 H.f.
Eriksen, Toril	Slettåker v. 3	3515 H.f.

Fagerås, Gunnar (321 44 252)	Veme	3534 Sokna
Fakset, Ellen	Gamle Enebakkv. 55	1188 Oslo
Fauske, Heidi (321 60 271)	Solengveien 67	3512 H.f.
Fekjær, John B.	Rovenv. 495	1920 Sørumsand
Fekjær, Paul Harry	Brobekkveien 43	0584 Oslo
Fleischer, Morten	Lundegt.13	3517 Skien
Fluto, Ove		3570 Ål
Fogth, Anders Løchen	Postboks 295	3502 H.f.
Fossum, Inga		3533 Tyristrand
Frydenlund, Arve (321 34 202)	Åsa	3512 H.f.
Frydenlund, Otto (321 34 144)	Åsa	3512 H.f.
Frøislie, Ole Mikael	Ringkollv.	3514 H.f.
Fugleberg, Marit	Lofthus	3534 Sokna
Furuberg, Pål	Friisgt. 4	0187 Oslo
Færden, Wilhelm	Ullern Alle' 117	0381 Oslo
Granum, Else	Karen Backs vei 16	1540 Vestby
Gravbråten, Ove	Furusetveien 4	3400 Lier
Gravermoen, Sidsel	Nakkerudgt. 46	3533 Tyristrand
Gregersen, Inger Johanne	Brekkelia 5 D	0882 Oslo
Grimnes, Jan	Valhallvn. 9 C	3518 H.f.
Groseth, Alf	Groseth gård	1341 Slepender
Gulbrandsen, Rolf Egil	Harald Hårfagres v. 27	3515 H.f.
Gundersby, Hans Jørgen	Haug	3520 Jevnaker
Gundersen, Eva	Bergaveien 2	3060 Geithus
Gusgaard, Bodil	Rødsveien 29	1776 Halden
Hagen, Kari Voreland	Stølandet 16	3513 H.f.
Hansen, Britt Skjelbred	Granittveien 36	3214 Sandefjord
Hansen, Finn Borg	Teglverkstv. 16	3517 H.f.
Hasselknippe, Anne Maria	Ragnhilds v. 22	2819 Gjøvik
Heen, Mari	Hen, Pålerudbyen	3516 H.f.
Helness, Jan O.	Narumsv. 37	3430 Spikkestad
Hval, Henning	Marcus Thranesgt. 4 E	0473 Oslo
Iversen, Bjørn	Etterstadsletta 57 B	0660 Oslo
Iversen, Egil	Sagaveien 38	3534 Sokna
Jansen, Lene	Hammerbakken 1	1352 Kolsås.
Johansen, Arne	Busund	3519 H.f.
Johansen, Ragnhild Elise		3524 Nes i Ådal
Juelsrud, Olava Enger	Enger	3525 Hallingby
Julseth, Elisabeth	Liaveien 10	2165 Hvam
Jørstad, Ragnhild Anette	Griniv. 34 B	0756 Oslo
Jaatun, Jan Eilert		2857 Skreia
Kaltenbach, Kirsten	Myrsletta 182	1406 Ski
Kjos, Randi Helene (321 45 118)		3534 Sokna
Kjosmoen, Einar	Rosendalsveien 7 A	1166 Oslo
Kneppen, Alf Steinar (321 32 759)	Harehaugv. 184	3514 H.f.
Kristiansen, Jan Erik	Hagaveien 13 C	0980 Oslo
Langvandsbråten, Erling	Langerud	3534 Sokna
Larsen, Lisbeth R.	Utstranda 707	3531 Krokkleiva
Larsen, Tom	Frognerveien	2063 Oslo
Lehne, Terje (75 64 40 56)	Box 269	8201 Fauske

Lien, Britt S.		Hagtornveien 1	3408 Tranby
Lien, Jon Håvard		Skuterudvegen 8	4056 Tananger
Lien, Karsten		Heradsbygdv. 151	3518 H.f.
Lien, Ragnvald	(321 10 824)	Granittv. 10	3518 H.f.
Løkken, Kåre		Anettes vei 23	3518 H.f.
Maribo, Harald		Strømsoddbygda	3534 Sokna
Maribo, Leif		Strømsoddbygda	3534 Sokna
Martinsen, Anne	(321 31 454)	Nymobakken 13	3516 H.f.
Mastervik, Berit Elise		Fritjof Frøknes v. 6	3530 Røyse
Meier, Anna Marie		Heggen	3518 H.f.
Meistrand, Lisbeth M.		Døvikmoen 20	3949 Porsgrunn
Midthaugen, Jorun		Søndre Land, Vest-Torpa	2870 Dokka
Mile, Gunnar		Marienlyst gt. 9	3045 Drammen
Moen, Nils A.		Somdalen	3525 Hallingby
Moholdt, Bjørn		Annettes v. 25	3518 Hønefoss
Moi, Margit		Birchs vei 39	3530 Røyse
Myhre, Kjell H.		Haugar	2760 Brandbu
Myhre, Vigdis Margrethe		Haugerud senter 23, Box 39	O673 Oslo
Myhrstuen, Gunhild		Lemvigvn. 8, Toso	3520 Jevnaker
Myrheim, Frøde		Sørum	2335 Stange
Myrvang, Jørgine		Hedalen	3528 Hedalen
Nakkerud og Tyrstrand Historielag		Steinrøysveien 29	3533 Tyrstrand
Nilsen, Anne Lise Møller	(32 88 48 43)	Gramsborgveien 5A	3032 Drammen
Nordli, Rolf		Wetlesens vei 36	0681 Oslo
Norheim, Olav		Norderhov	3512 H.f.
Norheim, Per Terje		Ugleveien 2	0853 Oslo
Nyhagen, Berit	(321 45 347)	Aalde	3534 Sokna
Nyhus, Astrid		Hjulmakerveien 2	7374 Røros
Odden, May Britt		Begnav. 39	3517 H.f.
Ofsdal, Liv		Nedre Liav. 14	3080 Holmestrand
Olberg, Solveig		Fløytingen	3514 H.f.
Olerud, Maren-Anita	(321 28 203)	Dronningensgt. 7	3510 H.f.
Omang, Gerd		Ombergveien 3	0283 Oslo
Prestmo, Håkon	(321 23 944)	Arnegårdsbakken 20	3511 H.f.
Raabe, Olaf		Dalsveien 35 B	0775 Oslo
Riste, Kristin	(613 43 940)		2967 Lomen
Rognerud, Eivor		Grønvold	3516 H.f.
Rognerud, Lina Egge		Grønvold	3516 H.f.
Rundtom, Ragna		Solli	3534 Sokna
Rustad, Else B.		Tollumløkka 4	3611 Kongsberg
Røgeberg, Bjørg		Parkgt. 13 - 15	3513 H.f.
Røkness, Rolf		Lensmannsjordet 28	1352 Kolsås
Sandnes, Lars		Odins v. 22	3518 H.f.
Sjåstad, Marit		Midtmoen 8	3534 Sokna
Skaug, Ole		Gartnerveien 5	0678 Oslo
Skjerven, Bjørg		Urdveien 12	3518 H.f.
Slettum, Randi		Breiskallmarka 32	2827 Hunndalen
Solbakken, Eirik		Johnsrud	3534 Sokna
Solberg, Olaus	(321 311 30)	Vågård	3516 H.f.
Solbergseter, Mette Einarsen		Tangen	2224 Austmarka

Stensrud, Inger	Hedalen	3524 Nes i Ådal
Stuvstad, Odd K.	Riegelsbakken 13	3616 Kongsberg
Støa, Gunnar	Ludv. Grønvolds v. 13	3517 H.f.
Sundberg, Svein	E.M.Solheims v. 16 B	3515 H.f.
Sundelius, Egil	Skovlyveien 6	3160 Stokke
Svendsen, Arne	Bredalsveien	3511 H.f.
Sætrang, Erik	Sætrang	3514 H.f.
Sømod, Gudrun	Ask	3519 H.f.
Sørli, Bjørn	Kastebakken 21	3512 H.f.
Thoresen, Tormod	Hauk Aabels vei 13 B	3038 Drammen
Thrane, Anne-Lill	Bringakerv. 13	3080 Holmestrand
Torgersen, Thor Normann (41502464)	Jansveien 234	1354 Bærums Verk
Torp, Jon	Eysteins vei 27	1450 Nesoddtangen
Toterud, Gerd	Furumveien 16	3534 Sokna
Treider, Aase	Bjørnerud, Vestre Ådal	3516 H.f.
Tryterud, Thrine-Lise	Strømsoddbygda	3534 Sokna
Tuft, Anne Berit	Veienmoen 34	3517 H.f.
Vesthagen, Ole Arild	Stjerneblokkvn. 5	1083 Oslo
Vestli, Sissel	Lindebråte	1455 Nordre Frogg
Viig, Berit Blydt	Basaltveien 47	1359 Eiksmarka
Vikhammer, Berit		7560 Vikhammer
Vinkenes, Inger Hallingby	Dronningensgt. 7	3510 H.f.
Volden, Lars	Ask	3519 H.f.
Warberg, Thor		3570 Ål
Western, Rune	Hunstadveien 234	3530 Røyse
Wierlie, Ingvild	Tangenveien 13	3053 Steinberg
Yttri, Ole Engebretsen	Bønsnestangen 31	3530 Røyse
Østlund, Britt	Sætrang	3514 H.f.
Øverbye, Gro	Linderudvn. 19	0594 Oslo
Aasen, Petra	Brandalen, Ringveien 70	3517 H.f.

Familiemedlemmer

Elsrud, Ingeborg og Wilhelm	Holmenkollvn. 32 F	0376 Oslo
Fogth, Oddbjørg og Sjur Løchen	Nakkebærvn. 4	3514 H.f.
Harsson, Margit og Bjørn Geirr	Grønndokkvn. 17	3531 Krokkleiva
Heieren, Jorunn	Sarabråtvn. 11 E	0687 Oslo
Holth, Astrid	Sætranggt.	3514 H.f.
Lerberg, Håkon	Ask	3519 H.f.
Pedersen, Hilde M. Hurum og Konrad	Teglverksvn. 20	3517 H.f.
Sexe, Stine og Martin		3531 Krokkleiva
Sund, Idun og Arne	Ole Thorkildsensv. 7	3513 Hønefoss

Livsvarige medlemmer

Andersen, Jan		3520 Jevnaker
Anderson-Framness, Sherrie,	P.O.Box 476 Marshfield Wi 54449-0476 U.S.A.	
Bratlie, Inger og Knut	Lovn. 25	3514 H.f.
Bratvold, Johan	Sysle	3370 Vikersund
Bratvold, Tone Moe	Brattvollgrinna	3520 Jevnaker
Briskodden, Åse	Adresse???	3512 Hønefoss
Bøhn, Brit-Ellen		3533 Tyristrand
Elsrud, Eigil (321 10 071)	Odins vei 12	3518 H.f.
Elsrud, Greta Hansen og Nils	Paasche Aasens v. 26	3514 H.f.
Fjelstad, Ingegjerd	Steinspranget 7	3340 Åmot
Gabrielsen, Bjørn Ingar		3522 Bjoneroa
Gilhuus, Ellen (321 25 423)	Harald Hardrådes gt. 8	3511 H.f.
Gjesvik, Ingebjørg (321 59 944)	Viksv. 2	3530 Røyse
Gustavsen, Inger	Hengslevn. 67	3515 H.f.
Hansen, Vidar	Nymoveien 23	3516 H.f.
Heggen, Marit Fonkalsrud	Thornesgt. 17	3510 H.f.
Heieren, Hans		3533 Tyristrand
Hilden, Gunvor		2760 Brandbu
Huseby, Sigurd (321 35 246)	Åsaveien	3512 H.f.
Høllen, Reidun	Fjordveien 3	3530 Røyse
Jonsrud, Jens (321 25 187)	Kirkegt. 11 B	3510 H.f.
Joranger, Terje Mikael Hasle	Knattåsen A 28	1712 Grålund
Jørgensen, Eirik	Konglefaret 41 *	3511 H.f.
Lerfaldet, Sverre	Incognito Terrasse 8	0256 Oslo
Lie, Thorvald Kaare	Kirkeveien 40	0368 Oslo
Lohrvigen, Gerd		3531 Krokkleiva
Lomsdalen, Jens Wilhelm	Skøyen	2824 Redalen
Løken, Rudi (321 10 325)	Frøyas vei 9	3518 H.f.
Muggerud, Øistein	Vinterrovn. 21	3517 H.f.
Nilsen, Arne		3534 Sokna
Otterbech, Mali og Frank	Blomsgt. 32	3510 H.f.
Solberg, Thorleif (321 311 30)	Vågård	3516 H.f.
Stenersen, Dag		3534 Sokna
Stigsrud, Hanne Beate	Sandaker gård	3534 Sokna
Thuen, Jan M.	Veienmoen 2	3517 H.f.
Vangby, Berit	Haraldsgt. 3 B	2004 Lillestrøm
Wensaas, Kaare		3580 Geilo
Waagaard, Knut	Hen	3516 H.f.
Øyane, Lars E.	Feten	3580 Geilo

Rettelser:

Redaksjonen er blitt gjort oppmerksom på en feil i Hringariki nr. 1 for 2006. (Det finnes sikkert flere!) på side 16 står det at J. Hølen, født 26/9 1925, het Jahn. Vennligst rett dette til John Hølen. Videre skal han også ha hatt fornavnet Morris, et navn som ikke var ført inn i skolens protokoll.

I Hringariki nr. 1 for året 2005 har Thorleif Solberg funnet en feil på side 62. I 6.linje ovenfra står gårdsnavnet Aslaksrud. Det skal være **Askersrud**.

Ringerike – Drammen Districts Lag

10129 Goodrich Circle, Bloomington, MN 55437

September 14, 2006

Messrs. Jens Jonsrud & Frank Otterbeck
Ellef Ellefsen
Eigil Elsrud & Thorleif Solberg
Vågård
3516 Hønefoss, Norway

Gentlemen:

It was interesting to hear about what is happening in Ringerike over coffee and to meet everyone of you, including my new 3rd cousin, Karsten Hansen! Jens took us over to visit the longhouse and see the burial mounds. So there may be changes by the next time we visit. I'm sending this to Thorleif because Jens is probably still on vacation.

On behalf of the lag and its members, we sincerely thank the leaders of Data Sentral, "Hringarike" and the Ringerike Slektshistorie Lag for their continued support and especially for the gifts to our lag library:

Borgen's Ringerike By- og Bygdeleksikon
Østlund og Løbben's Postkort forteller om Ringerike
Østlund's Ringerike I Gamle Dager
Genealogy sheets

We arrived home from Norway September 11 after three very pleasant weeks. You may have seen the Saturday Ringerikes Blad last week. Marilyn and I appeared on the back page with the Nakkerud/Tyristrand Historielag officers.

I look forward to keeping in touch with each and all of you by e-mail. Thanks for the visit; we appreciate hearing about the challenges as well as the triumphs.

Hilsen,

Narv Somdahl, RDD Lag President

E-post: somdahl2@usfamily.net

REFERAT FRA STYREMØTE I RINGERIKE SLEKTHISTORIELAG
HOLDT TIRSDAG 5 SEPT 2006 PÅ VEIEN GAMLE SKOLE.

Tilstede var : Ellef Ellefsen, Håkon Prestmo, Marit Sjøstad, Berit Nyhagen, Ole E. Yttri og Håkon Prestmo. Olaug Solberg og Gunnar Fagerås hadde meddelt avbud. Thorleif Solberg møtte som representant fra redaksjonskomiteen i Hringariki. Rudi Løken var fraværende.

Ellef åpnet møtet og gikk direkte over til sakslisten.

Sak 1. Program/Terminliste. Nåværende program ble justert og ført videre. Programmet fram til mars 2007 ble fastlagt. Se vedlegg. Merk at stedet for møte 21 nov 06 blir i Svenskestua på Ringerikes Museum.

Kakelisten ble også endret noe og blir som følger: 3 okt 06: Berit og Gunnar. Ellef ordner kjøpekaker i Håkons fravær. 21 nov 06: Olaug og Marit. 23 jan 07: Berit og Marit. Sekretæren ordner med kjøpkaker til de to sistnevnte datoer.

Sak 2. Orientering fra leder. På grunn av dårlig fremmøte på siste styremøte gikk han nøye gjennom programmet/terminlisten.

Sak 3. Scanning av skoleprotokoller. Det ble diskutert hvorvidt man skulle gå inn for scanning eller fotografering. Det ble ikke tatt noen beslutning på grunn av styret hadde lite kunnskap om scanning (Priser/Arbeidsmengde med mer). Ole fortok en prøve med fotografering av en side fra en av protokollene. Dette virket tilfredstillende. Ellef mente at kjøp av et brukbart kamera ville være mulig. Problemet er lagringen av bildene samt overføring til CD. Dette måtte vurderes nærmere.

Det ble også understreket at de enkelte skoleprotokoller måtte vurderes med hensyn til viktighet.

Sak 4. Utnevning av æresmedlemmer. Ellef har lagt fram forslag om å utnevne følgende medlemmer til æresmedlemmer: Torleif, Frank, Eigil, og Jens for deres store innsats og arbeide for Slektshistorielaget.

Det var ingen motforestillinger til dette. Utnevningen er tenkt gitt på neste årsmøte. Diplomer må lages og skrives ut.

Sak 5. Eventuelt. På grunn av at enkelte styremedlemmer har vanskeligheter med tirsdager til møtevirksomheter foreslo Håkon en annen ukedag til styremøter. **Det ble vedtatt at neste styremøte blir onsdag 7 feb 07.**

Ellef orienterte om at Buskerud Slektshistorielag/DIS Drammens arbeidsmøte 22 nov 06 blir fokusert på Ringerike. Det var ønskelig at Ringerike Slektshistorielag blir representert. Ellef, Torleif og Ole møter. Stedet er Gullaug.

Ellef orienterte videre om at Halvorsen har "oversatt" diplomene fra Ringerike. Dette er ca 100 boksider og er nå på CD. Det er ønskelig at dette kommer ut i bokform med ca 600 stk, men da trengs penger. Det skal sendes søknad til aktuelle lokallag i distriktet om 5000 kr hver og deretter søke om midler fra næringslivet. Ringerike Slektshistorielag bevilger /sponser med kr 5000.-

Høstvask i GDSR s lokaler på Veien gamle skole. Slektshistorielaget foretar en høstvask tir 19 sept 06 fra ca kl 1430.

Ringerikes blad har begynt med en kulturkalender som kommer i avisen hver tirsdag. Det skal meldes inn pr E-post om saker som ønskes tatt inn. Saker som står under "Det Skjer" på tirsdager blir automatisk tatt inn i kulturkalenderen.

GDSR har fått en ny brukt kopimaskin fra barnehagen. Jens skal sørge for at den blir i brukbar stand.

Det er nødvendig å komme i gang med korrekturlesing av GDSR s avskrifter av kirkebøker. Dette arbeide vil styres av Jens Jonsrud.

Møte slutt Ca kl 2050

Håkon Prestmo

Referent

**Program for Ringerike Slektshistorielag.
Fra november 2006 til mars 2007.**

- Ti 7.nov. 06 Arbeidsmøte (Sted: GDSR, Veien gamle skole)
- Ti 21.nov. 06 Foredrag av Jo Sellæg: Eldre Hønefoss-bebyggelse.
Fellesmøte med Ringerike Historielag.
OBS (Sted: Svenskestua på Ringerikes Museum).
- Ti 5.des. 06 Arbeidsmøte. (Sted: GDSR, Veien gamle skole).

Nytt år. 2007

- Ti 9.jan. 07 Arbeidsmøte. (Sted: GDSR, Veien gamle skole).
- Ti 23.jan. 07 Foredrag av Grete Borgersrud: Om husmannsplasser i Viul.
Fellesmøte med Ringeriks Historielag
(Sted: Ringerike videregående skole)
- Ons** 7.feb. 07 Styremøte
- Ti 13.feb. 07 Årsmøte med et eventuelt arbeidsmøte.
(Sted: GDSR, Veien gamle skole).

Nytt styre overtar
Forslag til videre program:

- Ti 6.mars 07 Arbeidsmøte.
-

Alle møter starter kl. 19.00.
Styret forbeholder seg rett til å foreta nødvendige programjusteringer.
Se annonse i Ringerikes Blad!

Ole E. Yttri:

Pål Putten og Hans Grenader sin slekt.

Tilleggsopplysninger og rettinger til del 1 i Hringariki 2005 nr 1.

De fleste endringene som følger her, er detaljer vedrørende datoer. For en del av personene, glemte jeg å ta høyde for skuddår når jeg brukte omregningstabellene fra kirkelige helligdager, og i noen tilfeller har jeg nok rett og slett sett skeivt på tabellen. Det ble litt mange datoer på kort tid under innspurten med artikkelen. Men her kommer i alle fall en del korrigerede datoer og noen andre nye opplysninger. Dessuten starter jeg med å ta for meg Ole Olsen Elstøen, morfaren til den store søskenflokk. Jeg har imidlertid ikke klart å avsette nok tid til å gå grundig gjennom gjenstående kilder for om mulig å finne flere opplysninger om denne slekten, og kan heller ikke gi noe tidspunkt for når det skal skje.

I artikkelen nevnte jeg øverst på side 4 Nils Pedersens besteforeldre i Elstøen, dragon Ole Olsen og kona Kari Simonsdatter. Jeg regner det som svært sannsynlig at dette paret er besteforeldre til alle de 7 søsknene som er født med ca 2 års mellomrom i årene fra 1698 til 1710. Litt mer usikkert er det vel om denne Olsdatteren fra Elstøen også er mor til de to sønnene Paul og Daniel som jeg antar er født ca 1686 og 1688. Men hun kan ha vært det, om hun var på samme alder som den potensielle faren, Peder Madsen Frognøen. På et foredrag om slekten, som ble holdt i forkant av forrige artikkel, antydte jeg at dragon Ole Olsen Elstøen trolig var fra Veistein i Norderhov. Bakgrunnen for denne antagelsen, er blant annet manntallene 1664-66. Ole Olsen Elstøen antas å være identisk med husmann Oluff Skomager, 23 år, nevnt på Bønsnes i 1666, men ikke 1664. Hans alder ble oppgitt til 88 år da han ble gravlagt 28.oktober 1720, men så høye aldre viser seg ofte å være noe overdrevne, der det er mulig å kontrollere. Siden Ole Olsen ikke var på Bønsnes i 1664, bør han kunne finnes et annet sted det året, og der bør han da være borte i 1666. I Hole fant jeg ingen passende, men like over grensa til Norderhov, på gården Søndre Veistein, finner vi i 1664 de to brødrene Paul og Ole Olssonner, 28 og 20 år gamle, og det var eldstemann Paul som var oppsitter. Ole Olsen var soldat, men var borte fra Veistein i 1666. De to brødrene må antas å være sønner av Ole Veistein, oppsitter på Veistein 1647, deretter ofte nevnt i perioden 1652-1662, jevnt og trutt som lagrettemann, men også nevnt på tinget i flere andre sammenhenger.

Med et så vanlig navn som Ole Olsen kan det selvsagt synes dristig å basere seg på kun forekomsten av navnene i 1664 og 1666 for å påstå at Ole Olsen Veistein i 1664 og Ole Olsen Elstøen i 1666 er samme person. Veistein og Elstøen er jo ikke nabogårder akkurat. Men tingboka gir noen opplysninger som er viktige. Ole Veistein døde nemlig ikke 1662, selv om han forsvant fra Veistein. En av de sakene der Ole Vegstein var nevnt i forbindelse med på tinget, var reparasjonsarbeidene på Norderhov kirke, og i 1666 kom det opp på tinget et pengekrav i forbindelse med disse arbeidene, der Ole Leine ble krevd for et beløp, seinere samme år nevnes denne saken igjen, og da nevnes samme person Ole både som Ole Leine og Ole Veistein. Endelig i 1673 nevnes han i tingboka som Ole Veistein på Leine, som da ble krevd for et lite beløp i gjeld til avdøde Simen Larsen. Vi kan dermed være sikre på at den Ole som bodde på Veisten i alle fall fra 1652 til 1662 er den samme Ole som var på Leine seinere på 1660-tallet og minst til 1673. Han har nok flyttet dit ca 1663, for i 1664 var han en av to forskjellige Ole som var brukere på Leine. Ole Veisteins flytting fra Veisten til Leine må kunne forklare at sønnen Ole Olsen flyttet til Elstøen to år seinere. Men noe sikkert bevis for at de to er far og sønn er det selvsagt ikke.

På Leine var det både i 1664 og i 1666 to jevngamle oppsittere som begge het Ole. Den ene var oppsitter på Nordre Leine, 52 år i 1664 og 54 år i 1666. Han hadde sønnene Ole, soldat, 24 år i 1664 og 26 år i 1666. Sønnen Gul nevnes kun i 1664, da var han 18 år. Den andre Ole Leine var oppsitter på Søndre Leine, der han brukte halvparten av gården, mens Engebret i 1664, og hans enke Kari i 1666, brukte den andre halvparten. Hans alder ble oppgitt til 50 år i 1664 og 54 år i 1666. I 1666 nevnes hans to sønner Ole 9 år og Svend 7 år.

Av gårdshistorien for Leine i bind 4 av "Bygda og folket" ser vi at Ole på Nordre Leine var oppsitter der allerede på 1650-tallet, så han kan ikke være identisk med Ole Veistein. Ole på Søndre Leine ser imidlertid ut som en passende kandidat. Han er ikke kjent på Leine før 1664, og av en formulering fra tingboka i 1665, der Engebret Leine stevnes for manglende landskyld, hører vi at Engebret "skulle søke sin granne, som han hadde innlatt seg med på gården". Det kan ikke bety annet enn at Ole på Søndre Leine relativt nylig hadde fått lov av Engebret Leine til å bli bruker på halvparten av hans gård. Så min konklusjon er at Ole på Søndre Leine er identisk med Ole Veistein. I tingboka får vi en eneste gang farsnavnet på en Ole Leine, det er 8. august 1665, da Ole Svendsen Leine var lagrettemann. Samme år er Ole Øvre Leine (= Nordre Leine) lagrettemann er rekke ganger, og han kalles alltid Ole Øvre Leine. Dette, kombinert med at Ole på Nedre Leine også hadde en sønn med navn Svend, gjør det sannsynlig at Ole Svendsen Leine = Ole Nedre Leine.

Om skomaker og dragon Ole Olsen Elstøen er sønn av Ole Veistein, siden på Leine, betyr det at Ole Svendsen på Veistein og Leine dømte to forskjellige sønner Ole med ca 14 års mellomrom. Om det er slik, tror jeg helst at det må være med to forskjellige koner. Det kan tenkes flere årsaker til at en sønn i et eventuelt 2. ekteskap også har fått navnet Ole, den mest nærliggende er vel at kone nr 2 også kan ha vært enke, da etter en annen Ole. Men jeg kjenner ingen kildeopplysninger som kan bekrefte dette. – Og det er selvsagt viktig å være klar over at det så langt ikke er funnet sikre bevis for at Ole Olsen Elstøen virkelig er Ole Veisteins sønn, men formodningen synes å passe godt inn i de kjente opplysningene som finnes.

Vedrørende Paul Puttens etterkommere, person 1-E: Berte Andersdatter fra Dal, kone nr 2 til Ole Kristensen (1747-....), var trolig identisk med den Berte Andersdatter fra Dal som var 16 år på skiftet etter moren den 7/5-1785 og følgelig født ca 1769, datter av Anders Tomasen Dal og Elen Elensdatter.

Vedrørende Mads Tomtas etterkommere, barn nr 2, datter Mari Madsdatter, døpt 16/3-1727. Hennes første ektemann Johannes Jensen Bye ble gravlagt i Kongsberg 12/2-1757, og alderen ble da oppgitt til 38 år. Det var skifte etter ham 10/1-1758, og da nevnes barnas farbror sjaktstiger Paul Pedersen, som nødvendigvis må ha vært en halvbror av faren. Mari Madsdatter giftet seg 2. gang 19/8-1758 med Søren Johan Danielsen Brejkop. (Her ser det ut til at kun Søren er fornavn, mens Johan Danielsen er farsnavn.) Jeg har funnet 3 barn, datteren Johanna Elisabeth døpt 23/9-1758, datteren Malene døpt 21/2-1761 og sønnen Johan Daniel, døpt 10/11-1764. Mari Madsdatter ble gravlagt i Kongsberg 24/4-1770, oppgitt alder var 44 år, og reell alder var 43 år og 1 måned. Ved begravelsen ble hun kalt Mari Madsdatter Sax, så da ble altså morslektens navn fra Sass-slekten på Domholt brukt, og det er eneste gang jeg har sett navnet brukt i forbindelse med noen av disse søsknene.

Vedrørende Mads Tomtas etterkommere, barn nr 4, datter Gunhild Madsdatter, døpt 9/8-1733. Det viser seg at hennes påståtte ekteskap på Ullern er en feil, så det må nok være en annen Gunhild Madsdatter som ble gift dit. Vår Gunhild, fra Tomta, flyttet nok ut av Hole etter at hun i 1758 fikk datteren Mari som siden vokste opp på Dæli og ble gardkone der. I februar

1761 var Gunhild fadder i Kongsberg da hennes eldre søster Mari døpte en datter (se over). Så gikk det to år før Gunhild selv giftet seg, under navnet Gunhild Madsdatter Domholt ble hun viet 28/5-1763 til Ivar Pedersen, som bodde på Røraas. Det er to forskjellige steder Røraas ved Kongsberg, det ene er en plass under gården Stengelsrud like nord for byen, og det er vel helst her de har bodd, for det andre Røraas ligger i Eiker, men nær grensa til Kongsberg. Så langt kjenner jeg til to barn etter Gunhild og Ivar, datteren Else Christine døpt 19/2-1764 og sønnen Peder døpt 31/8-1765. Det kan gjerne være flere, for de etterfølgende årene er ikke kontrollert ennå. – Dette innebærer selvsagt også at de barna som i artikkelen er oppført som Gunhilds i de to ekteskapene på Ullern (4-B til 4-H) ikke hører hjemme som etterkommere i denne slekten.

Vedrørende Mads Tomtas etterkommere, person 4-A-2: Riktig fødselsdato på Christoffer Andersens datter Mari Christoffersdatter er 19/1-1806 (2.søndag etter Hellig tre kongers dag.)

Vedrørende Mads Tomtas etterkommere, person 6-A-1: Riktig dåpsdato på Mathias Hovoldsen fra Frøshaug Aasen skal være 27/9-1807.

Vedrørende Mads Tomtas etterkommere, person 8-A: Kona til Amund Hansen, Mette Knutsdatter fra Leine, ble døpt 29/1-1769, datter av Knut Pedersen Leine. Amund døde innen 1803, for året etter var Mette enke, og fikk et barn med en annen, oppkalt etter Amund.

Vedrørende Mads Tomtas etterkommere, person 8-D: Riktig dåpsdato på Mads Hansen fra Gomnes skal være 13/1-1788 (1.søndag etter Hellig Tre Kongers dag).

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 2-A-1: Riktig dåpsdato på Mette Gabrielsdatters yngste sønn Tosten Eriksen skal være 21/2-1808.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 2-A-2: Cornelius Gabrielsen og Live Knutsdatters eldste datter Kirsti døde 17/3-1823, 17 år gammel.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 2-A-8: Riktig dåpsdato på Hans Gabrielsen fra Bønsnes skal være 20/4-1788. (4.søndag etter påske.)

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 2-A-6: Riktig dåpsdato på Dordi Gabrielsdatters datter Sara Olsdatter skal være 23/9-1804.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 2-G-3: Mari Madsdatter døde på Nes den 29/12-1833 og ble gravlagt i Hole kirke 19/1-1834. Alderen ble oppgitt til 42 år, som vel var 1 år for lite.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 2-G-5: Anne Madsdatter giftet seg 21/12-1823.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 2-H-2: I følge Lagesen døde Mari Engebretsdatter 1849, så da er det nok ei annen med samme navn som døde i 1832.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 2-H-4: Nils Corneliussen har trolig bodd et annet sted enn på Bønsnes i 1801, for i følge Lagesen døde han ugift på Bønsnes mellom 1860 og 1870.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 3-B-5: Svend ble gravlagt 11/5-1794, oppgitt alder 1 år.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 3-E-7: Riktig dåpsdato for Christian Nilsen Fjeld skal være 30/8-1807.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 3-F-1: Riktig dåpsdato på Nils Elensen fra Fjeld skal være 27/1-1788. (Søndag før fastelavn.)

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 5-D-9: Riktig dåpsdato på Anne Christensdatter fra Fjeld skal være 27/12-1807.

Vedrørende Nils Fjelds etterkommere, person 5-I-4: Riktig fødselsdato på Jørgine Olsdatter fra Bønsnes (Elstøen) skal være 13/3-1821.

Vedrørende Jens Nøstrets etterkommere, person 4-A: Kona til Jens Johansen, Else Haraldsdatter fra Søhol, er nok identisk med den Else Haraldsdatter som ble døpt 29/8-1745, hun var datter av Harald Andersen (ca 1705-1748) og kona Lisbeth Hansdatter (ca 1704-1774), som ble trolovet 7/9 og gift 28/12-1743. Lisbeth Hansdatter var enke på Evjua i 1762, og bodde der fortsatt da hun døde i 1774. Harald Andersen ble for øvrig trolovet 21/12-1737 og gift 1.gang 17/4-1738 med Else Sørensdatter, trolig identisk med den Else Sørensdatter som ble gravlagt februar 1741. Barn i 1.ekteskap: Inger (1738-....), Anders (1740-....), i 2.ekteskap: Mari(a) (1744-1759), Else (1745-....), Anders (1747-1754), Kari (1748-....). De av barna som er funnet konfirmert i Hole, er: Else (1761) og Kari (1764).

Vedrørende Jens Nøstrets etterkommere, person 10-A: Det er sannsynligvis denne Mari(e) Danielsdatter som begravnes 22/8-1813 med oppgitt alder 46 år. Hun bodde da på Grønvold.

Vedrørende Jens Nøstrets etterkommere, person 10-A-1: 16/2-1800 skal være fødselsdato, ikke dåpsdato på Berthe Johannesdatter.

Vedrørende Jens Nøstrets etterkommere, person 14-E: Riktig dåpsdato for Peder Eriksen fra Nøstret skal være 11/5-1794 (3.søndag etter påske).

Vedrørende Ragnhild Gomnes' etterkommere, person 2-A: Ektefellen til Gonor Iversdatter fra Gomnes, Elling Larsen fra Frøyhov, ble døpt 24/4-1768.

Vedrørende Ragnhild Gomnes' etterkommere, person 2-A-6: Ragnhild Ellingsdatter fra Gomnes ble gravlagt 28/2-1802, 3 år gammel.

Vedrørende Ragnhild Gomnes' etterkommere, person 8-B-4: Riktig dåpsdato for Lisbet Pedersdatter fra Fielstad skal være 11/4-1813.

Vedrørende Ragnhild Gomnes' etterkommere, person 8-G-1: Da Gulbrand Pettersen giftet seg 8/12-1839, het kona Berthe Torkildsdatter, ikke Tostensdatter som det står i artikkelen. Hennes far var i følge kirkeboka Torkild Hansen på Somdals eie i Norderhov (Ådalen).

Vedrørende Ragnhild Gomnes' etterkommere, person 9-C: Riktig begravesdato på Ragnhild Danielsdatter Fjeldstad skal være 20/1-1788. (2.søndag før faste.)

157

272
3794

21

272	Runner
645	Tom
708	U'der

56996